
MIHNEA MOISESCU
COSMONAUTUL DE PIATRĂ

MIHNEA MOISESCU

COSMONAUTUL DE PIATRĂ

E D I T U R A   T I N E R E T U L U I

Fiului meu Cătălin

MOTTO
...Viitorul şi trecutul
Sunt a filei două feţe...
Eminescu

ILUSTRAŢII DE DAMIAN PETRESCU

Partea întâi VIITORUL - Capitolul I

„BUN VENIT, PRIETENI DIN ROMÂNIA!“

Rachetoplanul ateriză în apropierea ţărmului Oceanului Pacific după ce, decolând de lângă Bucureşti, descrisese timp de o oră şi treisprezece minute o curbă gigantică.

Coborând din aparatul de zbor, Cătălin şi Bogdan rămaseră câteva clipe orbiţi de Soarele tropical.

Când se dezmeticiră, îl văzură pe Fay. La invitaţia acestui băiat uscăţiv, cu piele galben-măslinie, veniseră cei doi români în Noua Zeelandă.

Pe Fay îl cunoscuseră, cu un an în urmă, în tabăra internaţională de copii din Munţii Apuseni. Se împrieteniseră foarte repede. Fay învăţase româna uimitor de uşor şi după ce se întorsese acasă continuase să studieze limba noilor săi prieteni. Invitaţia, imprimată pe microbandă sonoră, primită de Cătălin şi Bogdan cu câteva zile înaintea terminării anului şcolar, dovedea aceasta cu prisosinţă.

Fay le promisese o vacanţă cât se poate de interesantă în staţiunea subacvatică unde tatăl său era conducătorul grupului de geologi. Bineînţeles că o astfel de invitaţie nu putea fi refuzată!...

Băieţii se îmbrăţişară, apoi oaspeţii făcură cunoştinţă cu o fată care îl însoţea pe Fay, o fată nu prea înaltă şi slăbuţă, cu nişte ochi atât de negri, încât ai fi putut crede că în ei îşi găsise adăpost, noaptea. Se numea Enid. Vorbi oaspeţilor într-o românească perfectă, stârnindu-le uimirea şi încântarea.

— Ce frumos vorbeşti limba noastră! Mai corect chiar decât Fay, cu toate că şi el o cunoaşte foarte bine.

Lauda lui Cătălin o făcu pe Enid să se simtă puţin stingherită şi să mărturisească:

— Nu ştiu decât câteva cuvinte româneşti. Acest traducător miniatural mă ajută să înţeleg ceea ce spuneţi şi tot el îmi traduce gândurile în limba voastră, îmi „şopteşte“ fraza la ureche, în româneşte. Eu nu fac altceva decât să. o repet.

Şi scoţând de la gât un mic aparat, ca un medalion, îl arătă băieţilor.

Extraordinar! lansă Cătălin expresia sa favorită în clipele de entuziasm...

Un elicopter cu pilot automat îi purtă apoi până în faţa unei clădiri înălţată pe un pinten al malului înfipt în ocean. Vila în care locuia familia Fay, construită din sticlă de culoarea cerului primăvăratic, amintea, ca formă, de turnul unei pagode.

— Tata vă roagă să-l iertaţi că n-a putut să vă întâmpine, spuse Fay. S-au ivit nişte defecţiuni la o sondă de foraj din apropierea staţiunii subacvatice. Mama se întoarce din Antartica abia peste o lună, aşa că, la început, o să trebuiască să vă mulţumiţi doar cu umilele mele talente de gazdă. O să mă ajute mult şi Cap Pătrat.

— „Cap Pătrat"?! Cine e purtătorul acestui nume?! întrebă Cătălin.

— O să-l cunoaşteţi curând.

Când ajunseră în dreptul vilei, uşa se deschise singură. De îndată ce păşiră în coridorul lung, îi întâmpină o muzică binecunoscută de Bogdan şi Cătălin. Era o doină, o bătrână doină de pe meleaguri dunărene. Pe acest fundal muzical se suprapuse o voce cu timbru uşor metalic:

— Bun venit, prieteni din România!

„Pe un picior de plai,
Pe-o gură de rai..."

Cătălin şi Bogdan ascultară cu emoţie un fragment din vestita baladă a „Mioriţei" recitat în cea mai curată limbă românească.

Apoi, din fundul coridorului apăru recitatorul. Era un robot cu trupul construit din plastic, care imita aproape perfect aspectul pielii omeneşti. Ar fi semănat bine cu un băiat de treisprezece, paisprezece ani, dacă nu ar fi avut capul pătrat şi pe faţa plată un nas de dimensiuni cu totul neobişnuite.

Oprindu-se în faţa celor doi musafiri români, făcu o plecăciune, rostind:

— Fiţi bineveniţi! Dumneata eşti Bogdan, cel căruia îi place ştiinţa. Îţi doresc să ajungi la fel de celebru că Vuia, Coandă sau doctorul Marinescu. Iar dumneata eşti Cătălin. Iubeşti mult poezia. Românii au avut poeţi minunaţi: Eminescu, Blaga, Arghezi... Îţi urez să devii şi dumneata un mare poet... Acum poftiţi la spălatul mâinilor, apoi vă aşteaptă masa, stimaţi oaspeţi.

— El e Cap Pătrat, spuse Fay, privind, cu vădită simpatie, robotul care se depărta.

— Straşnic flăcău, exclamă Cătălin. Şi politicos...!

— Cum să nu fie politicos când meseria lui principală e cea de educator! Îngrijeşte de Fay de pe vremea când prietenul nostru avea patru ani. E un băiat bun, Cap Pătrat, dar prea îi place să facă multe observaţii în legătură cu „purtarea frumoasă". Nu ştiu cum îl mai suportă Fay! Eu
mi-am scos „la pensie“ robotul-dădacă. I-am aranjat o defecţiune mai serioasă şi pe urmă am insistat să nu mai fie reparat. Tata a fost imediat de acord, deşi nu s-ar putea spune că nu iubeşte roboţii.

Fay îşi ascultă prietena cu zâmbetul său îngăduitor, care îi dispărea doar rareori de pe buze.

— Tatăl Enidei e unul dintre cei mai cunoscuţi ciberneticieni ai omenirii. El a condus pe Lună lucrările pentru crearea „Oraşului roboţilor“.

— Aşadar, Robert Comri e tatăl tău, îngâna Bogdan, privind-o pe Enid cu interes sporit.

— Al meu, al roboţilor de pe Lună şi al lui Cap Pătrat.

— Deci şi Cap Pătrat... Totuşi nu înţeleg ceva: de ce i-a făcut capul pătrat şi nasul acela nesfârşit? În rest are un corp foarte omenesc, cum stă bine unei dădace-robot.

— Aşa a fost gustul... „clientului“, zise Enid, privindu-l semnificativ pe Fay care începu să râdă domol:

— Eu sunt „clientul“. Pe la patru ani mă apucasem să desenez oameni. La una dintre „picturile“ acelea ţineam în mod deosebit: era o caricatură de om cu cap pătrat şi nasul nesfârşit. Când tatăl Enidei m-a întrebat cu cine aş dori să semene robotul pe care o să mi-l facă, i-am arătat „opera“ mea favorită. „Dar are capul pătrat! Tu nu vrei ca prietenul tău, robot, să aibă un cap rotund ca toţi oamenii, tu nu vrei să fie frumos?“ m-a întrebat unchiul Robert. Eu susţineam însă că nu există om mai frumos ca cel desenat de mine. Şi mi s-a îndeplinit dorinţa. Aşa s-a născut Cap Pătrat.

— Nostimă poveste! rosti Cătălin printre hohote. Apoi îşi opri brusc râsul ca să adauge: în limba noastră, „cap
pătrat “ are însă un sens nu prea măgulitor; aşa li se spune de obicei oamenilor cu gânduri puţine, dar fixe!

— Atunci în România nu i s-ar potrivi de loc robotului meu numele pe care îl poartă. E un băiat foarte deştept.

— Într-adevăr! fu şi Enid de acord. Deşi e cam pi... să...

pisălog, creierul său electronic funcţionează perfect.

— Eu l-aş fi numit mai curând... Ţăndărică! spuse Cătălin.

— „Ţăn-dă-ri-că“, silabisi Enid. Sună frumos.

— Numele acesta are vreun sens anumit? se interesă Fay.

— E denumirea unei păpuşi din vechiul teatru popular românesc, explică Bogdan, rar, de parcă ar fi ţinut o prelegere. O păpuşă de lemn cu nas uriaş, care era principalul personaj comic în multe scenete.

— Mi-ar place să-i zicem lui Cap Pătrat, Ţăndărică! exclamă Cătălin.

— „Ţăn-dă-ri-că“... „Ţăn-dă-ri-că“, silabisi iarăşi Enid. Da, e un nume sonor, frumos.

— Atunci... dacă vreţi voi... l-am putea reboteza... cel puţin pentru o perioadă, acceptă Fay. Cap Pătrat! Cap Pătrat!

Robotul care între timp plecase cu cine ştie ce treburi, apăru imediat:

— Ce doreşti? De ce strigi aşa? În casă nu e frumos să strigi!

— Ai dreptate, ai dreptate! Dar am puţină treabă cu tine.

Fay scoase repede haina robotului şi deschise o uşiţă pe care acesta o avea în spate.

— Să nu umbli la circuitul M! Poţi să-mi provoci o defecţiune generală! Să nu umbli la circuitul M!

— Nu mă ating de circuit, căută Fay să-l liniştească.

Robotul îşi repetă însă avertismentul până ce i se închise uşiţa.

îmbrăcându-i haina, Fay spuse rar:

— De astăzi te numeşti Ţăndărică. Ţăn-dă-ri-că! Ai înregistrat?

— Am înregistrat. De astăzi mă numesc Ţăndărică, repetă robotul docil. Apoi adăugă: Ţăndărică vă pofteşte la masă, stimaţi oaspeţi. Dar mai întâi spălaţi-vă bine mâinile. Mâinile curate înseamnă sănătate, nu uitaţi!

— Degeaba şi-a schimbat numele. Tot atât de cicălitor a rămas, bombăni Enid, urmându-i însă pe băieţi în baie.

Când se duseră în sufragerie, proaspăt-numitul Ţăndărică îi aştepta în prag ca să le ureze:

— Poftă bună, dragi oaspeţi! V-am pregătit un meniu care cred că o să vă facă plăcere, un adevărat meniu românesc.

Nu mică fu surpriza lui Bogdan şi Cătălin când pe masa lungă zăriră un platou cu sarmale, altul cu mititei, o mămăliguţă

aburindă şi un morman din celebrele plăcinte moldoveneşti „poale-n brâu“.

— Ce-ai făcut, Cap Pătrat?! exclamă Fay.

Robotul nu răspunse. Explicaţia muţeniei lui o găsi Enid:

— Uiţi că dumnealui răspunde acum la numele de Ţăndărică!

— Aşa-i! Explică-mi... Ţăndărică, ce-i cu meniul ăsta? întrebă iarăşi Fay.

— L-am pregătit după indicaţiile tale: am cerut restaurantului românesc din Capitală reţetele celor mai specifice mâncăruri româneşti şi robotul bucătar le-a preparat întocmai. Poftiţi la masă, dragi oaspeţi!

— Rău ai mai încurcat-o! Acum ţi s-ar potrivi vechiul tău nume cu înţelesul pe care îl are în România. Sarmale şi mititei nu se mănâncă la ora nouă dimineaţa... Cap Pătrat!

Enid, Bogdan şi Cătălin râdeau în hohote.

În cele din urmă şi Fay – care voise să pregătească la prânz o surpriză prietenilor săi – gustă partea hazlie a întâmplării.

— Râdeţi, copii, râdeți! Râsul e folositor sănătăţii. Dar nu râdeţi atât de zgomotos. Asta încalcă buna-cuviinţă.

Observaţiile robotului-dădacă stârniră şi mai mult hohotele.

În cele din urmă, Cătălin reuşi să rostească:

— Eşti un băiat grozav, Ţăndărică! Vreau să fii prietenul meu. Şi iată prima dovadă de prietenie: o să uit că e ora nouă dimineaţa şi o să mă înfrupt din aceste bunătăţi!

Cu o nestrămutată hotărâre se îndreptă spre platoul cu sarmale. Toţi ceilalţi îi urmară exemplul, în timp ce robotul le ura:

— Poftă bună!

Capitolul II

UN CIBERNETICIAN CELEBRU

În după-amiaza aceea, Bogdan, Cătălin şi Fay urmau să facă o vizită Enidei şi tatălui ei, Robert Comri. Aşteptau vizita cu emoţie şi curiozitate, bănuind că în casa în care vor păşi îi vor întâmpina nenumărate „minuni“ izvorâte din fantezia ciberneticianului. Mare le fu însă dezamăgirea.

Locuinţa lui Robert Comri nu le oferi nici cea mai obişnuită „minune“ tehnică. Nici măcar tava cu prăjituri nu fu adusă de un

robot, sau de un cărucior autodirijat, ci de Enid.

Mâncând din prăjituri, Cătălin dădu frâu liber entuziasmului:

— Deşi nu ştiu ce mănânc, pot spune că e ceva extraordinar! E făcută cumva după o reţetă inventată de bucătarul vostru cibernetic?

— Da’ de unde! râse Enid. În acest caz, ciberul e tata.

— Cum?! Robert Comri a preparat...

Din pricina uimirii, Bogdan nici nu-şi putu isprăvi fraza.

— Da. Arta culinară e una dintre pasiunile lui. Mama îi spune chiar, în glumă: „Oi fi tu un mare cibernetician, dar geniul tău la bucătărie se vede!“

— Interesant... hm... Foarte interesant, murmură Bogdan.

— Dar unde e acum tatăl tău, Enid? întrebă Cătălin.

— În „camera vie“. Haideţi la el!

Ieşiră în grădina împodobită cu flori de pe toate meridianele Pământului.

La marginea cărăruii pe care păşeau, zăriră un hârleţ rezemat de un copac. Era un hârleţ cu coadă de lemn, aşa cum folosiseră oamenii sute şi sute de ani, dar care, de când existau maşini automate de grădinărit şi roboţi grădinari, se mai putea zări foarte rar. Privirile uimite ale celor doi români, oprite asupra hârleţului, îl îndemnă pe Fay să dea o explicaţie:

— În afara pasiunii pentru „arta culinară“, unchiul Robert îndrăgeşte mult grădinăritul. După cum vedeţi, această veche unealtă de săpat nu e de loc ruginită. Unchiul Robert o pune adesea la treabă.

Porniră apoi să se plimbe prin grădină... curând ajunseră într-o poiană în mijlocul căreia se înălţa o uriaşă cupolă de sticlă netrasparentă.

— Aceasta e „camera vie“, spuse Enid şi apăsă pe un buton ce se afla pe o placă, la câţiva paşi de cupolă.

În peretele clădirii de sticlă se deschise o uşă şi-şi făcu apariţia un bărbat înalt, uscăţiv, cu pielea de culoare închisă. Faţa prelungă, cu trăsături energice, ar fi putut să pară aspră, dacă ochii n-ar fi avut sclipirea pe care o au de obicei ochii puştilor ştrengari puşi pe şotii.

Robert Comri îi salută pe cei doi oaspeţi români scuturându-le puternic mâinile. Gesturile îi erau spontane, viguroase. Apoi luă micul aparat de tradus al Enidei şi cu ajutorul lui începu să vorbească româneşte:

— Îmi pare foarte bine că vă cunosc, voinicilor! Am aflat de la Fay multe despre voi. Şi numai lucruri bune. Văzând privirile pe care Bogdan le furişa în interiorul „camerei vii“, întrebă: Vreţi să intraţi?

— Dacă se poate! exclamă Bogdan.

— De regulă, aici intru numai eu. Dar cum orice regulă poate avea şi o excepţie... poftiţi!

Păşiră într-o încăpere circulară în care se găseau aşezate pe nişte piedestale cutii de diferite mărimi, numerotate şi însemnate cu linii colorate.

— Aici e circul meu de fiare! Fiare fioroase din lumea largă, spuse Robert Comri. Priviţi!

Cătălin şi Bogdan se plecară peste cea mai apropiată cutie, dar se retraseră imediat, cu exclamaţii de uimire dublată de teamă. Zăriseră un monstru negru.

— Ce-i cu asta? îngână Bogdan.

— V-am spus doar; în circul meu se găsesc fiare înfricoşătoare, răspunse ciberneticianul, zâmbind pe sub mustaţă. (Aşa vine vorba, pentru că, de fapt, n-avea nici o mustaţă.) Fiara pe care aţi zărit-o acum se numeşte... purice.

— Purice? Cum „purice“?!

— Ce fel de purice?! îngânară oaspeţii, buimăciţi.

— Unul cât se poate de obişnuit, dintre aceia care se cuibăresc uneori prin blana animalelor. Toate cutiile de aici au capace făcute din lupe care măresc, după voie, de zeci, sau chiar de mii de ori. În felul acesta pot studia cu uşurinţă comportarea numeroaselor „fiare“ ale circului meu.

Vizitatorii zăriră apoi, sub înfăţişări ce li se păreau cu totul necunoscute datorită proporţiilor iluzorii pe care le căpătau, furnici, ţânţari, lăcuste, cărăbuşi şi alte nenumărate insecte.

— Dar la ce vă folosesc gângăniile astea?! se interesă Cătălin. Doar nu sunteţi naturalist.

— Nu, dar de la natură, prin intermediul acestor gângănii, un cibernetician poate învăţa multe. De pildă, observaţiile asupra lăcustei mă vor ajuta sper să găsesc punctul de pornire în crearea unui robot-săritor necesar pe planetele cu relief extrem de capricios.

— Dar cum s-a născut pasiunea dumneavoastră pentru cibernetică? întrebă Bogdan.

— Iată o chestiune la care nu pot răspunde precis. Cred că a

încolţit încă de pe vremea când nici nu împlinisem vârsta voastră, din comoditate, dintr-o comoditate vecină cu lenea.

— Cu lenea?! exclamară cei doi români într-un glas.

— Cam aşa ceva... în copilărie doream grozav să scap de unele „treburi mărunte“, cum ar fi aranjatul patului, curăţatul pantofilor, periatul hainelor... Am reuşit chiar să născocesc un aparat pentru lustruitul ghetelor, care a avut însă o viaţă foarte scurtă. Din păcate, unii roboţi-educatori de astăzi fac toate aceste „treburi mărunte“ în locul copiilor.

— De ce „din păcate“?! întrebă Cătălin.

— Pentru că am ajuns să cred că „micile şi plictisitoarele treburi zilnice“ sunt necesare omului, şi mai ales omuleţilor în formare. Ele dezvoltă simţul disciplinei, ba pot fi chiar un medicament împotriva comodităţii ce se transformă uşor în lene.

După ce se duseră în casă, Robert Comri dădu celor doi români aparate translatoare, cu care puteau şi ei vorbi şi înţelege perfect limba engleză. Apoi le spuse:

— Tatăl lui Fay, Eric Roe, m-a rugat să vă pregătesc pentru zilele pe care le veţi petrece în aşezarea submarină. Chiar de astăzi veţi începe un antrenament subacvatic.

— Noi ne-am mai antrenat, ţinu Cătălin să precizeze. Am adus acvalange ultramoderne şi scutere subacvatice.

— N-o să aveţi nevoie de ele. Va fi suficientă o membrană specială, ca să puteţi respira în apă la fel de uşor ca pe uscat. E invenţia unui asistent de-al meu.

— Extraordinar! exclamă Cătălin.

— Într-adevăr, e o realizare deosebită, consimţi ciberneticianul. Aşadar, veţi face câteva şedinţe de scufundare, ca să vă familiarizaţi cât mai bine cu oceanul. Pentru orice eventualitate, voi pregăti astăzi un robot care să vă însoţească şi, la nevoie, să vă sară în ajutor.

— Nu s-ar putea ca Ţăndărică să fie însoţitorul?! se rugă Cătălin. E foarte simpatic.

— Cine este... Ţăndărică?

— E vorba de Cap Pătrat, explică Fay. La dorinţa prietenilor mei l-am numit acum Ţăndărică.

— A! De bătrâna educatoare năsoasă vorbeai! Mă rog... să o adaptăm şi pentru înotul submarin... deşi a suferit de-a lungul anilor foarte multe modificări... Fay, de îndată ce ajungi acasă

mi-l trimiţi pe Cap Pătrat... sau Ţăndă... Zăndă... Cum îi ziceţi acum?

— Ţăn-dă-ri-că, tată. E un nume frumos, nu?

— Da... frumos... Aşadar, vom face din Ţăndărică un scafandru de înaltă clasă!

Capitolul III

PRIMUL MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

Se apropia ora douăzeci şi două.

În odaia mare, de formă romboidală, întunericul era sfâşiat doar de fasciculul de lumină pe care lampa cu proiecţie variabilă de la capătul patului lui Cătălin o aruncă pe pernă.

Din celălalt pat care se afla în cameră se auzea o respiraţie profundă, sacadată şi uşor şuierată.

Cătălin, cu picioarele strânse sub el, în poziţia favorită a vechilor turci, stătea neclintit, cu ochii pironiţi pe o steluţă ce licărea într-un colţ de geam. Rămase aşa vreme îndelungată, apoi prinse în pumn microaparatul de înregistrare care se găsea lângă pernă şi începu să şoptească:

— Dragă frate, deşi sunt frânt de oboseală, am să-ţi povestesc şi în această seară întâmplările prin care am trecut. Ţi-am promis să te ţin zilnic în curent, şi vreau să-mi respect făgăduiala. A fost o zi extraordinar de interesantă, plină de peripeţii şi emoţii. Astăzi am făcut cu adevărat cunoştinţă cu Oceanul, astăzi am făcut cunoştinţă cu o fată-amfibie, şi tot astăzi am asistat la cel mai extraordinar spectacol ce mi-a fost dat să văd până acum. E uşor de înţeles că un program atât de încărcat l-ar putea copleşi şi pe cel mai rezistent om. Bogdan, părtaş al aventurilor prin care am trecut, doarme atât de profund, încât nu l-ar putea deştepta nici urletul unei rachete care decolează. Dar să nu mai lungesc vorba. Mi-e teamă ca somnul să nu mă învingă înainte de-aţi putea transmite impresiile culese.

De dimineaţă – cred că era cel mult ora şapte – Fay, Bogdan şi cu mine ne-am dus la Enid. Ne aştepta, în faţa pâlcului de palmieri de lângă vila lor, pe locul de aterizare. Ţăndărică o însoţea. Înfăţişarea îi era oarecum schimbată, datorită unei pălării conice pe care o purta pe capul său pătrat. „Pălăria“

aceasta trebuia să-l ajute să taie mai uşor apele. În spate avea un propulsor subacvatic, iar la picioare două cârme. Am bănuit că acestea erau doar schimbările vizibile pe care le suferise robotul.

Ne-am urcat cu toţii în elicopter şi ne-am avântat deasupra oceanului.

Dimineaţa era senină. Soarele, mai orbitor decât în ţara noastră, poleia cu dărnicie oglinda apelor.

Am ajuns curând deasupra unui atol de corali. Cunoşteam numai din proiecţiile de la şcoală aceste insule inelare, cu o lagună de apă la mijloc ce comunică cu oceanul printr-un canal îngust. Privită din elicopter, insula mi s-a părut tare nostimă. Laguna semăna cu ochiul sclipitor al unui ştrengar, iar...

Ei, dar să las metaforele, altfel, până mă învinge somnul, n-o să apuc să-ţi povestesc totul!

Am aterizat pe atol, în imediata apropiere a unei clădiri sferice.

„Aici e centrul nostru de antrenament, ne-a spus Enid. La început n-o să avem însă nevoie de nimic altceva decât de braţele şi de picioarele noastre. Vom înota la suprafaţă, ca să vedem stadiul de pregătire al fiecăruia dintre noi."

Nu mă laud atunci când spun că sunt un adevărat înotător de performanţă. Patru concursuri câştigate îmi stau mărturie. Ţineam neapărat să arăt şi de data aceasta ce sunt în stare. De fapt, Enid propusese numai o verificare a pregătirii noastre. Ideea de a transforma totul într-un adevărat concurs mi-a aparţinut. Ei bine, dragă frate, concurs am vrut, de concurs am avut parte! Pe Bogdan l-am întrecut cu uşurinţă şi chiar şi pe Fay, dar pe Enid... De la bun început mi-a luat-o înainte şi până la terminarea cursei şi-a mărit substanţial avantajul.

La sfârşitul concursului eram de-a dreptul buimăcit. După aceea însă, privind-o de pe mal cum înoată, m-am gândit că i s-ar potrivi de minune numele de „fata-amfibie". Nu ştiu cum să-ţi spun... Taie valurile cu atâta uşurinţă, încât ai impresia că apa, în loc să i se împotrivească, o ajută să înainteze. Mişcările ei sunt suple şi elegante ca ale delfinilor. De altfel, ne-a făcut apoi o originală demonstraţie de înot „stil delfin" – prin unduirea corpului, braţele şi picioarele mişcându-le abia perceptibil.

Lângă mine, Bogdan şoptea: „Extraordinar! Extraordinar!"

În câteva minute cred că a repetat expresia asta mai mult

decât o folosesc eu într-o săptămână întreagă deşi, recunosc, e expresia pe care o întrebuinţez exagerat de des. Şi era în ochii lui atâta admiraţie, încât nu m-aş fi mirat chiar să-l aud spunând, în clipele acelea, că Enid e cea mai frumoasă fată de pe pământ, lucru care, cred eu, ar fi foarte departe de adevăr.

Am început apoi antrenamentele de scufundare cu ajutorul „membranei respiratorii“... Te asigur, dragă frate, că membrana aceasta este o invenţie cu adevărat extraordinară. Nu seamănă cu nici un tip de acvalang şi, de fapt, nici nu este un aparat, ci un fel de mască foarte subţire care se mulează peste faţă în dreptul nasului şi gurii. Prima senzaţie pe care am încercat-o scufundându-mă cu această „membrană“ a fost că mă sufoc. Şi ştii de ce? Pentru că, pur şi simplu, nu îndrăzneam să respir la gândul că nu purtam cu mine nici cea mai mică rezervă de aer. Pe urmă s-a întâmplat şi „minunea“; am început să respir cu o desăvârşită uşurinţă, luându-mi oxigenul de-a dreptul din apă.

Am pornit cu toţii într-o excursie în adâncul oceanului. Spre deosebire de apa Mării Negre, de obicei tulbure, mai ales în apropierea ţărmurilor, apa în care ne scufundasem acum era de o limpezime de necrezut. Lumina deosebit de puternică a Soarelui avea astfel posibilitatea să pătrundă mai uşor în adâncuri. Totuşi şi aici lumina suferă degradări datorită apei. Am putut constata „în practică‟ anumite legi învăţate la şcoală, am văzut-o pe „vrăjitoarea“ apă acţionând asupra culorilor. Cele mai puţin rezistente la „farmecele“ ei sunt roşul şi portocaliul. La o adâncime de numai cinci metri brăţara de coral pe care o purta Enid părea trandafirie, iar la cincisprezece metri, neagră cum e cărbunele. După patruzeci de metri toate obiectele ţi se par verzi. „Acolo sângele e verde“, cum spunea celebrul cercetător al adâncurilor, Yves Cousteau, într-o binecunoscută carte a sa...

Ascultându-mi relatarea o să te gândești poate că vreau să „fac pe deşteptul“ cu nişte lucruri cunoscute de orice elev care-şi dă oarecare interes la învăţătură. Nici vorbă de aşa ceva! Adevărul e că am fost puternic impresionat de această „vrajă“ a mării asupra culorilor, cât despre „sângele verde“ a lui Cousteau recunosc că asta o ştiu de la Bogdan. El ne-a povestit în amănunţime, după terminarea antrenamentului, viaţa lui Yves Cousteau. S-a documentat, băiatul, nu glumă! Povestea totul cu obişnuitul său ton liniştit, dar eu mi-am dat bine seama că era

foarte încordat, pentru că dorea ca, etalându-şi cunoştinţele, să „crească“ în ochii Enidei. Ea l-a ascultat cu mare atenţie şi s-ar putea să fi fost într-adevăr impresionată de „erudiţia“ lui Bogdan. S-ar putea... Cine poate şti ce le impresionează şi pe fetele astea!... Eu, de pildă, habar n-am în ce fel aş face-o pe Enid să...

Ei, dar nu despre domnişoara asta amfibie îţi vorbeam, ci despre ocean!

Am înotat multă vreme, în grup, pe lângă ţărm, la o adâncime de circa şaizeci de metri. Aici totul era dominat de un albastru universal. Plantele, stâncile, peştii de felurite forme şi mărimi, totul era albastru, ceea ce mi-a creat, după un timp, o stare de iritare. Ştii că niciodată n-am putut să îndur monotonia. Şi, cu toată varietatea de forme pe care ne-o oferea peisajul submarin, culoarea albastră, atotstăpânitoare, crea o monotonie enervantă.

Îţi spun aceasta ca să nu mă acuzi cumva, după cele ce-o să-ţi povestesc acum, de „entuziasm copilăresc“.

Imaginează-ţi bine peisajul stăpânit de albastrul monocrom ca să înţelegi ce am simţit când, la un semnal al Enidei – ea era „comandantul oficial“ al grupului – ne-am aşezat în linie şi-am aprins puternicele proiectoare pe care le aveam agăţate de piept. Fasciculele luminoase, asemeni unor fermecate baghete din poveşti, au sfâşiat perdeaua culorii albastre, şi în faţa noastră au explodat parcă, asemeni unui extraordinar joc de artificii, culori, culori în care dominau roşul şi portocaliul, culori de o nemaipomenită varietate a nuanţelor, culori vii, culori calde.

Mici palete de culori se roteau în jurul nostru. Erau peştii care cu câteva clipe mai înainte păreau toţi de un albastru mohorât, iar acum puteau să concureze, prin strălucirea culorilor, cu cele mai minunate păsări ale pădurilor tropicale.

Culori, o fascinantă simfonie de culori, pe care numai un pictor genial ar putea-o reda.

Simfonia aceasta nu poate fi tradusă în cuvinte, crede-mă! E ceva extraordinar şi te asigur că acum expresia mea favorită e departe de a fi atotcuprinzătoare.

După plimbarea prin împărăţia culorilor vrăjite am ieşit pe ţărm. Eram copleşit de frumuseţile pe care le văzusem. Poate de asta expunerea lui Bogdan despre viaţa lui Cousteau mi s-a

părut uscată, didactică. Eu aş fi preferat în clipele acelea o deplină tăcere, sau aş fi recitat o poezie cu gândul la marele cuceritor al adâncurilor. Cred că Fay ar fi fost singurul care m-ar fi înţeles.

Pe Enid mă îndoiesc că o interesează poezia... Ei, dar cine poate şti ce o interesează cu adevărat! Aş fi curios să... Adică de ce să fiu curios?! Treaba ei! Recunosc însă că e o fată extraordinară, cu toate că ce-a făcut după aceea ar putea fi considerat o demonstraţie inutilă de curaj, un act fără sens etc., etc., etc... Dar mie, dragă frate, mi-a plăcut grozav, deşi mi-am simţit inima sloi când Enid s-a apropiat de monstru şi...

Stop! Am impresia că încep să povestesc alandala... Dacă m-ar auzi Bogdan mi-ar face o întreagă teorie despre calitatea pe care trebuie să şi-o formeze un viitor literat de a povesti totul cât mai limpede, cât mai concentrat, cât mai expresiv... etc., etc., etc... Noroc că doarme, deşi are un somn cam agitat. E explicabil; desigur că o visează pe Enid... Treaba lui! Ce mă interesează?! Să reînnod mai bine firul povestirii. Merită, pentru că a urmat ceva extraordinar!

După ce Bogdan şi-a terminat expunerea, Enid l-a întrebat pe Fay:

— Ce zici: îi invităm pe prietenii noştri la o cursă de călărie subacvatică?!

Ochii Enidei căpătaseră o strălucire cu totul deosebită, scăpărau parcă, aşa cum îmi imaginam, când eram de-o şchioapă şi ascultam benzi cu vechi poveşti, că scapără ochii spiriduşilor.

— Ştiu eu... Poate că n-ar trebui... a răspuns Fay, dar se vedea bine că propunerea îl tenta.

— De ce să nu trebuiască?! Hai să mergem!

Enid s-a întors apoi spre noi şi, făcând o plecăciune, ne-a invitat cu o frază atât de pompoasă să o urmăm, încât aparatul de tradus n-a putut să o redea decât aproximativ. Am înţeles însă că ni se pregătea o surpriză grozavă. Şi Bogdan şi eu ne-am abţinut să întrebăm despre ce era vorba. Dacă am fi aflat, s-ar fi dus surpriza şi nici chiar veşnic calmul şi calculatul Bogdan nu ar renunţa la o asemenea plăcere, dar eu!

S-a găsit însă cineva care să întrebe: „Unde vreţi să mergeţi?!“ Ţăndărică! El fusese programat să ne supravegheze şi deci nu era dispus să accepte surprizele.

„Eu trebuie să ştiu unde mergeţi, a mai zis năsosul. Dacă nu vreţi să-mi spuneţi, sau dacă plecaţi în zona cu rechini, am să dau alarma. Aşa mi-a spus Robert Comri.“

Enid a rostit ceva neinteligibil, printre dinţi, apoi l-a tras pe Fay deoparte. Au purtat o scurtă discuţie în care ea susţinea ceva cu înflăcărare şi el părea că şovăie. Totuşi am observat că până la urmă Enid l-a convins. În timp ce Fay se apropia de Ţăndărică, printr-o mişcare circulară, Enid
s-a adresat robotului cu o voce blândă ca un cântec de leagăn:

— De unde până unde ţi-a venit ideea cu rechinii?! Nici vorbă de aşa ceva! Voiam să-i invit pe musafirii noştri să... să se plimbe pe atol.

Logica perfectă a lui Ţăndărică l-a îndemnat însă să replice imediat:

— Nu cred! Vorbeai despre „călărie subacvatică“. Asta înseamnă că...

N-a apucat însă să-şi ducă „judecata electronică“ până la capăt. Fay i-a deschis repede uşiţa pe care o are în spate şi a desfăcut ceva, poate un mic şurub. Ţăndărică n-a apucat să rostească decât „Nu umbla la“... Dar Fay umblase tocmai unde trebuia, pentru că atunci când Enid a spus ironică robotului: „Ei, acum o să mergem la rechini fără tine!“, Ţăndărică a repetat supus: „O să mergeţi la rechini fără mine!“

— Bravo, Fay! a exclamat fata.

Fay părea însă mai puţin entuziasmat. A rostit cu jumătate de gură:

— Dacă n-o să reuşesc să repun în circuit zona trei a memoriei lui electronice, unde înregistrează instrucţiunile de durată, cred că unchiul Robert...

— Lasă! Lasă! O să aranjezi tu totul, sunt convinsă, a căutat Enid să-l liniştească. Acum haideţi în elicopter!

Eram cum nu se poate mai curios, deşi aflasem o parte din secret; ştiam că mergem undeva unde sunt rechini. Puteam spera deci că totul o să fie interesant, palpitant.

În timp ce zburam cu elicopterul, mă gândeam la rechini. Cunosc destul de puţine lucruri despre ei; totuşi, suficiente ca să mă treacă fiori la gândul că aş putea fi în apropierea acestor neiertători ucigaşi ai oceanelor. Rechinul e monstrul care a străbătut vreo trei sute de milioane de ani, rezistând tuturor modificărilor condiţiilor de viaţă şi schimbându-se doar foarte

puţin. A rezistat bătrânul ucigaş bine înarmat în necruţătoarea luptă pentru existenţă!

Elicopterul s-a oprit în apropierea unei insuliţe, scara a fost coborâtă în ocean. Înainte de a descinde şi noi în ape, Enid a ţinut să ne facă, mie şi lui Bogdan, un „instructaj“.

— Vrem să vă prezentăm un mic spectacol care cred că o să vă placă. O întâlnire cu rechinii. Fiţi fără grijă; nu e nicio primejdie. În orice caz, să nu vă depărtaţi unul de celălalt. Apoi l-a întrebat pe Fay: Ai luat capcana?

Fay a arătat un mic aparat. Am aflat mai târziu că era un emiţător de ultrasunete asemănătoare celor lansate de delfini, de balene sau de alţi peşti răniţi. Rechinii, interceptând aceste strigăte de suferinţă, se grăbesc să vină la faţa locului. Ca nişte laşi ce sunt, socotesc că un rănit e o pradă mai sigură!

Ne-am scufundat în ocean. Fay a pus în acţiune „capcana“ cu ultrasunete şi... a început aşteptarea, o aşteptare încordată, palpitantă.

Îmi întorceam capul în toate direcţiile, imaginându-mi cu o claritate extraordinară botul turtit al unui rechin-tigru – specia cea mai periculoasă – aşa cum îl văzusem în diferite reproduceri. Simţeam permanent, dragă frate, nevoia de a strânge picioarele sub mine, o pornire, recunosc, caraghioasă. Dar ce să fac! Aveam senzaţia că rechinii or să ne atace pe la spate, ca toţi laşii, şi o să-mi reteze picioarele cu dinţii lor pe care mi-i închipuiam că pe nişte teribile ferăstraie. Iată însă că primul rechin a apărut din faţă. Era destul de mic – dacă avea doi metri – şi cenuşiu, de un cenuşiu strălucitor. Îţi spun drept că am fost puţin dezamăgit. Acest rechin nu părea de loc atât de fioros pe cât îmi imaginasem.

Enid şi Fay nu i-au dat aproape nicio atenţie.

Fay continua să rotească aparatul „momeală“ deasupra capului, dovadă că voia să invite la spectacol şi alţi „artişti“.

Nu după mult timp au mai apărut trei, nişte rechini gigantici, adevărate namile alburii cu reflexe de plumb. Am aflat mai târziu că făceau parte din specia denumită... denumită... am uitat cum... în orice caz nişte rechini care, aşa cum recunosc specialiştii, sunt mari amatori de carne de om. Bogdan aproape că s-a lipit de mine. Fay şi-a agăţat „aparatul momeală“ de curea. Se declara deci mulţumit cu „actorii“ pe care îi atrăsese. Şi el şi Enid s-au apropiat apoi mult de noi. Formam acum un

grup foarte strâns, în jurul căruia rechinii au început să descrie cercuri largi, cu mişcări domoale, exprimând parcă uimire. Probabil că-i surprinsese brusca încetare a semnalelor emise de „aparatul momeală“. În timp ce privirea nu mi se desprindea de pe boturile lor care îmi aminteau de gura unei caricaturi hidoase, întinsă într-un rânjet ironic şi răutăcios, un gând foarte puţin plăcut mi-a fulgerat creierul: „Te pomeneşti că ne cred morţi şi se vor repezi la noi fără pic de sfială. Ar trebui să ne agităm, să strigăm, să facem ceva...“

Acel „ceva“ căpăta apoi pentru mine un sens precis: mă gândeam că ar fi cazul să punem în acţiune propulsoarele subacvatice şi să ne depărtăm cu toată viteza. Dar nu m-am clintit din loc, n-am schiţat un gest măcar. Îţi dai seama, dragă frate, că dacă Enid nu se mişca, cum aş fi putut eu...

Ei, dar să lăsăm analizele psihologice!

Aşadar, rechinii se învârteau în jurul nostru ca acele unui ceasornic, din ce în ce mai repede, strângând cercul. Deodată unul dintre ei s-a rupt din horă şi-am văzut cum botul plat se măreşte... se măreşte... Mi se părea că ochii lui mici şi răi sunt pironiţi pe mine. Era cam la doi metri când, lovind puternic din coadă, a făcut un viraj scurt şi s-a depărtat la circa şapte metri. Parcă l-ar fi izbit ceva peste bot. Scena s-a repetat. Rechinii au atacat de câteva ori, dar când ajungeau la doi, trei metri de noi părea că lovituri puternice îi obligă să se retragă. Abia după un timp am observat că Fay umbla la „aparatul momeală“ atunci când monştrii se obrăzniceau.

Am aflat mai târziu că „momeala“ putea emite şi puternice impulsuri electrice, ca pe nişte săgeţi. Ele sileau rechinii-actori să „danseze“ după cum li se „cântă“, şi nu după cum i-ar fi îndemnat blândele lor inimioare.

La un moment dat, mi s-a părut că monştrii erau gata să renunţe la prada de care nu puteau să se apropie. Socoteam că astfel o să se sfârşească spectacolul, dar află, dragă frate, că acesta era doar actul întâi. Actul doi a fost cu adevărat extraordinar! Imaginează-ţi-l: rechinii tocmai se pregăteau să plece de lângă ciudata pradă, care îi tot lovea pe nevăzute peste boturi, când Enid a îndreptat spre unul dintre ei un fel de pistol în miniatură. Rechinul „ţintit“ şi-a încetinit brusc mişcările, de parcă ar fi căzut în semisomnolenţă. Ceilalţi au dispărut fulgerător. Enid s-a desprins de grup şi ce crezi că a făcut?!

Ţine-te bine că acum urmează cea mai „tare“ scenă, „lovitura de teatru“! S-a apropiat de rechin şi... a încălecat pe el! Da, da, a încălecat, pur şi simplu, ca un cowboy de pe vremuri. Cu o mână s-a prins de înotătoarea superioară a monstrului, iar cu cealaltă a îndreptat micul pistol spre capul lui. Am înţeles după aceea că pistolul-miniatură e un emiţător de unde cu acţiune hipnotică sau... mă rog... cam aşa ceva, capabil, în acelaşi timp, să anuleze propriile sale efecte. Rechinul a tresărit. A făcut câteva mişcări leneşe într-o parte şi-n alta, de parcă n-ar fi ştiut pe ce lume se află. Apoi, cu o lovitură furioasă de coadă, s-a întors aproape pe loc şi uriaşul lui trup plumburiu s-a topit în valurile albastre ale oceanului.

Fay ne-a făcut semn să-l urmăm. Am dat drumul reactoarelor şi, după exemplul lui Fay, am aprins reflectoarele. Ne-am avântat cu toată viteza în direcţia unde dispăruse ciudata amazoană cu monstruosul ei Ducipal. I-am ajuns curând, deşi rechinul înota foarte repede, crezând poate că în acest fel va scăpa de povară.

Extraordinara cavalcadă era, în lumina reflectoarelor, cu adevărat... cu adevărat... extraordinară! Enid se ţinea cu amândouă mâinile de înotătoarea superioară a monstrului. Cu toate că nu îi puteam vedea bine nici gura şi nici ochii din pricina „membranei“ şi a ochelarilor pe care îi purta, sunt sigur că zâmbea când întorcea capul spre noi. Era ceva extraordinar sau, ca să mai schimb termenul... fantastic!

N-aş putea spune cât timp a trecut până ce Enid s-a desprins de monstru şi l-a lăsat să se ducă, buimăcit, cine ştie unde. Cred că „actul doi“ n-a durat prea mult, dar mie mi s-a părut nesfârşit.

Când ne-am urcat în elicopter, o nouă surpriză! Bogdan, cumpătatul şi calmul Bogdan, gesticulând dezordonat, a început să vocifereze cu un glas pe care nu i-l recunoşteam:

— Tot ce-ai făcut n-a avut nici un sens! Ai înfruntat inutil o primejdie numai ca să... ca să faci pe grozava?!

Violenta ieşire a lui Bogdan a intimidat-o pe Enid deşi, după cum am putut constata, nu e de loc uşor de intimidat. A încercat o explicaţie care sună mai curând a scuză:

— N-a existat nicio primejdie. Dacă rechinul nu poate reacţiona când te urci pe el, pe urmă nu mai e capabil să-ţi facă nimic. Şi chiar dacă în timpul „călăriei“ cazi, nu există pericolul

ca rechinul să te mai atace. E prea speriat.

— Vorbe! Teorii! s-a răstit Bogdan. Riscul există, totuşi, chiar dacă numai cinci la sută. De ce să rişti de dragul „spectacolului“?! De ce?...

— Da, ai în oarecare măsură dreptul să judeci astfel, l-a întrerupt Fay, zâmbind împăciuitor. Dar ceea ce ne-a făcut să „călărim“ câteodată rechinii...

— Cum?! Şi tu te ţii de „sportul‟ ăsta? am întrebat.

— Fay s-a urcat chiar pe un rechin asupra căruia nu acţionase nicio rază hipnotică, s-a grăbit Enid să ne povestească. Părea foarte mândră de fapta prietenului nostru.

— Aia a fost într-adevăr o copilărie, a recunoscut Fay. Apoi s-a „aprins‟ şi el: Vrei să ştii de ce-mi place să călăresc rechinii, de ce îi place şi Enidei?! Poate că şi din puţină poftă de „senzaţii tari‟, nu zic nu. Totuşi nu e ăsta motivul principal: adevărul e că doresc, că simt chiar nevoia să-mi bat joc de monştrii oceanului! Nu ne-ar fi greu să-i ucidem cu descărcări electrice, dar ar fi parcă o pedeapsă prea mică. Călărindu-i, am impresia că umilesc tot neamul lor de bestii laşe care au sfâşiat de-a lungul vremii atâţia naufragiaţi. În felul ăsta am senzaţia că-i răzbun mai bine pe toţi oamenii căzuţi pradă rechinilor.

— Vrei să spui că umilinţa e uneori mai rea decât moartea, a rostit Bogdan cu voce coborâtă. Este, dar pentru oameni, nu pentru rechini. E o naivitate să crezi că rechinii se simt umiliţi. Ei nu pot să...

A vrut să mai spună ceva. I-am tăiat însă vorba, exclamând:

— Ba mie-mi place extraordinar de mult sistemul ăsta de „umilire“ al colţoşilor. Cu prima ocazie o să „umilesc“ şi eu unul de-o să mă ţină minte. Şi cursă cu obstacole îl pun să facă!

Glumeam, bineînţeles, vorbind despre o „cursă cu obstacole“, dar să nu crezi, dragă frate, că m-a luat gura pe dinainte când am zis că aş vrea să călăresc un rechin. Chiar că aş vrea! Cum?! O fată să fie în stare şi eu nu?!...

După ce mi-a ascultat exclamaţiile, Bogdan a rostit cu jumătate de gură:

— Dacă toţi vă prefaceţi în jochei subacvatici... n-o să mă las nici eu mai prejos. La urma urmei e destul de interesant.

Şi s-a uitat aşa... nu ştiu cum să-ţi spun... la Enid... Hm... Dacă ar fi ca Bogdan să se urce pe un rechin, numai cu gândul la ce-ar spune ea ar face-o! Sunt sigur... Mă rog! Treaba lui!

Curând am ajuns pe atol. Fay a reuşit să reconecteze zona memoriei de durată a lui Ţăndărică şi care crezi că a fost prima frază a năsosului nostru prieten:

— Dacă încercaţi să mergeţi în zona cu rechinii trebuie să dau alarma.

Pentru Ţăndărică timpul se oprise în loc peste două ore!

Robert Comri a aflat însă de cavalcadă submarină chiar de la Enid, care i-a mărturisit în cele din urmă totul şi i-a promis că o să renunţe definitiv la „umilirea“ rechinilor. Aşadar, nu prea cred să mai am prilejul să devin jocheu subacvatic. Ei, nu-i nimic! Oceanul poate să-mi ofere şi alte surprize la fel de extraordinare... Ştii, dragă frate, am şi compus câteva versuri în legătură cu impresiile pe care le-am cules astăzi. O să-ţi redau imprimarea. Cu ocazia asta le mai ascult şi eu o dată.

Cătălin luă de pe noptieră o microbandă autonomă şi apăsă pe butonul din mijlocul ei. După câteva clipe auzi propriul său glas rostind rar, uşor cântat:

— Ca amazoana din poveste,

Enida, tu...

Apăsă brusc butonul şi glasul se frânse.

— Am... am încurcat benzile... îngăimă băiatul, aruncând priviri îngrijorate spre patul prietenului său. Asta e o altă poezie... de fapt un început... un fleac... Pe cealaltă o să ţi-o transmit mâine... Cred că nici nu e prea reuşită... Acum mă topesc de somn. Noapte bună, frate...

Capitolul IV

ÎN STAŢIUNEA OL. VI

Trecuseră opt zile de când Bogdan şi Cătălin sosiseră în vizită la prietenul lor.

Era o dimineaţă senină, cu cerul înalt şi decolorat de lumina violentă a Soarelui tropical.

Cătălin, Bogdan, Enid, Fay şi Ţăndărică, însoţiţi de Robert Comri, se urcară în elicopterul subacvatic care trebuia să-i poarte spre staţiunea cuibărită pe fundul oceanului, spre staţiunea OL. VI.

Deşi în ultimele zile Bogdan şi Cătălin făcuseră cu prietenii lor numeroase excursii în ocean, păstrau proaspete toate emoţiile aşteptărilor. În adâncuri, chiar locurile pe care le-ai văzut de

câteva ori pot să ţi se pară la fel de interesante, pentru că de fiecare dată le priveşti parcă dintr-un unghi neaşteptat şi le descoperi noi şi noi faţete.

Coborârea cu elicopterul subacvatic oferea, mai ales celor doi musafiri, impresii de neuitat. Cabina, construită dintr-un material complet transparent, era aproape total insesizabilă privirii şi călătorilor li se crea iluzia că sunt cufundaţi direct în apă, într-o apă pe care simţurile nu o puteau percepe. Aveau impresia că dacă ar întinde mâna ar putea prinde cu uşurinţă peştii multicolori care se roteau în jurul cabinei fascinaţi de lumina ţâşnită din interiorul ei.

OL. VI se afla într-o zonă unde fundul oceanului era destul de variat ca relief, pe un mic platou.

Fay exclamă primul: „Priviţi acolo!“ arătând un punct luminos care se mărea necontenit, precizând forma staţiunii: cilindrică, aşezată vertical pe nişte suporţi de nădejde. Pereţii, construiţi în cea mai mare parte din sticlă deosebit de rezistentă la presiune, permiteau puternicei lumini din interior să sfâşie întunericul aproape deplin care stăpânea oceanul. Staţiunea apărea celor care o priveau de la oarecare distanţă învăluită într-un nimb feeric.

Elicopterul „ancoră“ lângă unul dintre pilonii de susţinere ai staţiunii.

Robert Comri, împreună cu însoţitorii săi, echipaţi în scafandre uşoare şi comode ca nişte haine obişnuite, la care se adaptaseră membrane respiratorii, coborâră pe fundul oceanului şi pătrunseră în staţiune printr-o ecluză.

OL. VI era de fapt un centru de prospecţiuni geologice submarine. Locuiau aici peste patruzeci de geologi şi mineri, care aveau sarcina de a descoperi noi zăcăminte minerale. Acestor oameni li se creaseră condiţii optime de viaţă şi de muncă. În fiecare cameră, locatarul putea să obţină microclimatul dorit, la „restaurant“ se găseau cele mai variate şi delicioase mâncăruri. Bucătarul prepara din peşte peste două sute de feluri, iar din alge chiar şi prăjituri. Erau foarte ocupaţi locuitorii acelui „orăşel“ submarin şi cu atât mai mult tatăl lui Fay, Eric Roe, în calitatea sa de coordonator principal al lucrărilor.

Eric Roe, mărunt, însă bine legat, extrem de reţinut în mişcări şi zgârcit la vorbă, putea să pară celor care abia îl cunoşteau un

om cam ursuz. Dar vechii săi prieteni şi colaboratori ştiau că nu e de loc aşa. Mai ştiau însă că ziua în care el rosteşte mai mult de cinci fraze la rând trebuie socotită o adevărată sărbătoare.

De asta, felul în care i-a întâmpinat pe români a fost un eveniment cu totul deosebit. A vorbit aproape două minute, exprimându-şi satisfacţia să-i aibă musafiri şi speranţa că vizita o să fie pentru ei interesantă. Şi-a cerut apoi scuze că numeroasele treburi urgente îl vor împiedica să stea mai multă vreme cu ei, dar le-a promis un tovarăş care să le arate tot ceea ce merită să fie văzut.

— Va fi un „ghid“ mai plăcut decât aş putea eu să fiu, le spuse Eric Roe. Un om care iubeşte mult copiii şi pe deasupra... e şi în concediu. Dar, ca de obicei, concediul şi-l petrece tot aici. Îl cunoşti, Fay: e vorba de John Sayers.

—„Cosmonautul amfibiu!“ exclamă Fay.

Se vedea bine că vestea îl bucura.

— Întocmai... Acum un consemn care doresc să fie respectat cu stricteţe: nu ieşiţi din staţiune decât în grup. Desigur că fiecare om răspunde pentru el însuşi şi ştiu că nu vă place dădăceala, aşa cum nici mie nu mi-a plăcut vreodată, dar trebuie să înţelegeţi că precauţia e o lege pentru omul din ocean. Şi sunt sigur că înţelegeţi asta.

Zâmbind, Robert Comri rosti cu un ton puţin complice:

— Înţeleg ei foarte bine! Înţeleg! Dar dacă, prin absurd, memoria le-ar juca o farsă, are cine să le atragă atenţia.

— „Dădaca noastră“, Ţăndărică, desigur, îi şopti Enid lui Bogdan.

Robert Comri se întoarse apoi pe continent, tatăl lui Fay plecă la nenumăratele sale treburi, iar tinerii musafiri ai staţiunii făcură cunoştinţă cu...

Capitolul V

„COSMONAUTUL AMFIBIU“

— Aşa l-au numit oamenii pe John Sayers: „Cosmonautul amfibiu“. Asta pentru că înainte de a deveni geolog oceanic a făcut parte din echipaje care au zburat pe Marte şi pe Venus. Poate că aţi auzit de aventurile prin care a trecut echipajul navei astrale „Săgetătorul“?

— Mda... Ştiu ceva, Fay, spuse Bogdan, nesigur. E vorba parcă de o navă accidentată cu vreo opt ani în urmă, pe Marte.

— Defectarea navei a fost doar începutul unei aventuri extraordinare, interveni Cătălin, apoi continuă cu febrilitate, mulţumit că se poate dovedi şi el o dată mai informat decât „atotştiutorul“ Bogdan: în timpul accidentului pe „Săgetătorul" au fost distruse toate mijloacele de comunicaţii şi de alarmă, aşa încât nimeni n-a aflat de cele întâmplate. După câteva luni, când a sosit pe Marte o echipă de salvare – îndelunga tăcere a celor de pe „Săgetătorul“ fusese ea însăşi semnalul de alarmă – n-au găsit nimic: nici nava şi nici echipajul. Din motive necunoscute, nava explodase, se dezagregase. Echipajul, format din douăzeci de oameni, se refugiase într-o zonă mai puţin bântuită de veşnicile furtuni marţiene. De-abia după paisprezece luni o nouă expediţie a descoperit întâmplător ultimii patru supravieţuitori, care duseseră o extraordinară viaţă de „Robinsoni cosmici“.

— Şi unul dintre ei era John Sayers, preciză Fay.

— Atunci cred că şi el ar putea să ne povestească totul chiar mai precis decât foarte informatul nostru prieten, spuse Bogdan, uşor ironic, aruncând Enidei o privire furişă, ceea ce făcea, de altfel, în aceeaşi clipă, şi Cătălin.

— În nici un caz nu trebuie să-i amintim unchiului John despre cele întâmplate atunci, îl preveni Fay. S-a întors pe Pământ cu sistemul nervos foarte zdruncinat. Se pare că ceea ce l-a dezechilibrat în mod deosebit a fost moartea soţiei – şi ea membră a expediţiei – şi a micului său fiu care se născuse chiar pe Marte. Au murit în chinuri groaznice, în flăcările ţâşnite dintr-o crăpătură a solului marţian. Şi el a fost silit să asiste neputincios la moartea lor. Pe Pământ, unchiul John şi-a revenit, dar aminteşte mereu de fiul său, fără să-i rostească însă numele, fără să precizeze despre cine e vorba... În Cosmos nu i s-a mai îngăduit să zboare. Lucrează de aproape şase ani în ocean. E un om... un om... O să-l cunoaşteţi voi!

John Sayers, înalt, cu figură uscată, ascuţită şi ochii adânc ascunşi în orbite, îi întâmpina pe oaspeţii staţiunii cu o veselie aproape zgomotoasă, ca cea a copiilor. Cătălin avu însă senzaţia că veselia era, în bună parte, impusă. Poate că ceea ce i-a creat această impresie a fost privirea lui John Sayers, care uneori se pierdea parcă undeva departe – nu în spaţiu, ci în timp – şi

atunci se întuneca, se tulbura. E drept că totul nu dură decât câteva clipe, apoi ochii deveneau iarăşi vioi, surâzători şi se opreau cu vădită plăcere pe figurile tinerilor al căror „ghid subacvatic“ primise să fie, bucuros.

Pentru cei care nu-l cunoşteau, felul său de a intra în discuţie era, pur şi simplu, derutant. Vă daţi, desigur, seama că nici lui Bogdan şi nici lui Cătălin nu li s-a părut prea normal ca în loc de „bună ziua“ sau alt salut, în locul cuvintelor cât de cât obişnuite cu care se leagă de obicei o cunoştinţă, să fie întâmpinați cu un val de întrebări:

— Câte culmi de munţi sunt în ocean? Câte văi sunt în ocean? Câte specii de peşti sunt în marile abisuri ale oceanului? Câte zăcăminte minerale sunt în ocean? Câte „Atlantide“ a înghiţit oceanul?

Punând întrebările, îşi aruncă privirea de la unul la altul şi ochii lui parcă porunceau răspuns, dar cum răspuns n-aveau, toţi rămaseră stingheriţi, buimăciţi. Doar Fay zâmbea uşor, ca unul care cunoştea bine felul de a fi al lui John Sayers.

— Nu puteţi răspunde la aceste întrebări, nu-i aşa?! Şi nici eu nu pot! Şi niciun om nu poate... deocamdată!

— Asta vă bucură?! îngână Bogdan. Iertaţi-mă... dar parcă vă bucuraţi.

— De ce să te iert?! Este exact cum spui: mă bucur! E bucuria simţită de om în faţa necunoscutului pe care vrea să-l cucerească. Asta a fost şi va fi totdeauna una dintre marile bucurii, şi cei care n-au simţit-o sunt nişte nefericiţi.

Tonul îi scăzu apoi, se catifelă şi privirea îi lunecă blândă pe chipurile tinere:

— Toţi patru sunteţi aproape de aceeaşi vârstă, nu?

— Da... Toţi avem cam cincisprezece ani, răspunse Enid.

— Nu te mai lăuda, că tu n-ai împlinit nici paisprezece, îi şopti Cătălin.

— Aşa... aşa... El ar fi fost cu şapte ani mai mic decât voi... Aşa... aşa...

Tinerii înţeleseră despre cine vorbea „cosmonautul amfibiu“: despre fiul său.

Acum i se păru lui Cătălin pentru prima oară că privirea lui se pierde undeva, în timp. Dar, după câteva clipe doar, John Sayers puse iarăşi o întrebare cu tonul acela exploziv:

— Ce este oceanul?

Şi pentru că ochii i se fixaseră asupra lui Bogdan, acesta se crezu dator să răspundă. Simţea o stingherealã pe care nu o încercase nici la cele mai grele examene, dar se strădui să dea un răspuns clar şi... „ştiinţific“:

— Oceanul este uriaşa întindere de apă care ocupă 71% din...

— Pentru oamenii adevăraţi, Oceanul e mult mai mult, dragul meu, îl întrerupse John Sayers. E un lanţ nesfârşit de întrebări ce-şi aşteaptă răspunsul, e deci un nesecat izvor de mari satisfacţii. Din adâncul timpului oamenii au cunoscut semnele de întrebare pe care le punea oceanul şi la început au încercat să înlocuiască adevăratele răspunsuri cu plăsmuiri ale închipuirii; zeul mărilor cu al său trident stârnitor de năprasnice furtuni, sirene, monştri marini dintre cei mai înfiorători... Apoi omul a început să se cufunde în ocean cu mijloace din ce în ce mai perfecţionate. Dar cu cât are mai multe cunoştinţe despre Ocean, cu atât i se pun mai multe semne de întrebare. Şi asta e minunat, dragii mei! Oceanul nu e mai puţin interesant decât oricare planetă necunoscută, credeţi-mă! E curios poate că omul a deschis mai întâi porţile erei cosmice, decât a „erei oceanice“, deşi, e drept, scufundări în ocean s-au făcut înaintea zborurilor cosmice. Dar totul era atât de timid! Abia în anii noştri s-ar putea vorbi cu adevărat de „începutul erei oceanice“. Asta după ce am ajuns pe Marte şi Venus! De ce? Poate pentru că ceea ce e mai depărtat ni se pare totdeauna mai interesant. Cunosc bine acest sentiment. Am fost doar cosmonaut. Oceanul ne era prea familiar, deşi, de fapt, ne era şi ne este încă la fel de necunoscut ca cea mai necunoscută planetă. Oceanul e asemeni unui vecin, alături de care ai locuit ani de zile. Ţi se pare că-l cunoşti, dar adevărul e că nu ştii mai nimic despre esenţa caracterului său, despre ceea ce se petrece în sufletul lui. Ei bine, ce poate fi mai interesant decât să încercăm să cunoaştem „sufletul“ oceanului?

Capitolul VI

AL DOILEA MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

...Aşa a decurs, dragă frate, prima noastră întâlnire cu John Sayers.

Să ştii că m-a pus pe gânduri comparaţia lui între ocean şi vecinul pe care ni se pare că-l cunoaştem numai pentru că locuim de mult alături de el... De pildă, eu socoteam că-l cunosc cum nu se poate mai bine pe Bogdan. Dar de când am venit aici sau, mai precis spus, de când am cunoscut-o pe Enid, parcă a ieşit la lumină şi un alt Bogdan, complet necunoscut. Am descoperit că vocea lui, de obicei reţinută şi monotonă, ca a roboţilor, poate deveni catifelată, că în ochii lui „de sfinx“ – cum spun toţi colegii care îl cunosc de ani întregi – se poate observa ceea ce-1 frământă, ca într-o oglindă. Şi toate aceste „minuni“ se petrec când e Enid de faţă! E extraordinar... Adică nu-i de loc extraordinar, ci de-a dreptul enervant să-l vezi cum se „metamorfozează“ în prezenţa „domnişoarei-amfibie“! ... Dar, mă rog! Treaba lui, ce mă priveşte pe mine?!

Mă bucur mult, dragă frate, că l-am cunoscut pe John Sayers. Nu l-am întrebat dacă a scris vreodată versuri şi, de fapt, asta nici nu prea contează. Important e că omul acesta are suflet de poet!

Astăzi am plecat cu el într-o excursie în jurul staţiunii. Ne-a arătat „automatele de securitate“, roboţii geologi, roboţii mineri... Lucruri foarte interesante, nimic de spus, care nu pot să te lase indiferent. Pe urmă însă, în tot restul excursiei, m-am simţit... cum să-ţi explic... „plictisit“ ar fi exagerat... m-am simţit stingher ca cineva care nu-şi poate găsi o preocupare anume. Fay s-a lăsat absorbit de cercetarea unor plante submarine, Bogdan a urmărit vreme îndelungată comportarea nu ştiu cărei specii de languste, iar Enid s-a încăpăţânat să prindă de vii nişte peşti iuţi ca fulgerul.

Eu, ca să mă distrez cât de cât, am început să aprind şi să sting „Soarele submarin“. Acest „Soare“ e de fapt un reflector foarte puternic. Mi-a făcut plăcere să smulg din întuneric şi apoi să topesc iarăşi în el nemaipomenita bogăţie a culorilor din ocean. O vreme m-am simţit un vrăjitor capabil, prin mişcarea unui singur deget, să picteze feeric un crâmpei din ocean. Pe urmă însă – deşi eram departe de a mă plictisi – am simţit că făceam ceva fără sens, că făceam ceva care nu mă preocupa cu adevărat, aşa cum îl preocupa, de pildă, pe Bogdan langusta pe care o urmărea cu insistenţa unui câine poliţist de pe vremuri.

Trist, m-am aşezat pe un colţ de stâncă. Nimeni n-a observat ce se petrecea cu mine în afară de John Sayers. Azi-dimineaţă,

după terminarea excursiei, m-a luat deoparte ca să mă întrebe:

— Ţie nu-ţi place oceanul?! Oare poate exista un om pe care să nu-l încânte adâncurile?!

În întrebarea lui se simţea dezamăgirea. M-am grăbit să-i spun că nu era vorba de aşa ceva, că, în general, oceanul mă farmecă, dar... N-am putut să-i explic bine ceea ce simţisem, totuşi m-a înţeles. După un timp de gândire, în care mi s-a părut că şovăie în luarea unei hotărâri, mi-a spus:

— Sper să-ţi pot arăta în ocean ceva care să te intereseze şi pe tine cu adevărat, să-ţi devină poate chiar o preocupare. Am aflat că-ţi place poezia, adică fantezia înaripată. Asta înseamnă că te va interesa aproape sigur şi... S-a oprit brusc, ca tot brusc să mă întrebe: Ce părere ai despre arheologie?

Întrebarea m-a luat cu totul pe nepregătite. M-am bâlbâit, încurcat:

— Este ştiinţa care se ocupă de...

— Da, da, este o ştiinţă, dar în primul rând e poezie, m-a întrerupt el. Frânturi de versuri în bucăţi de piatră sau marmură cioplită, în unelte şi vase. Versuri despre credinţă, despre muncă, despre aspiraţiile unor generaţii pierdute undeva, în zorii istoriei. Arheologia e în acelaşi timp ştiinţă şi poezie.

Mi-a vorbit despre arheologie cu atâta pasiune şi aşa de frumos, încât mi s-a părut că ascult un extraordinar poem. M-a convins pe deplin că adevăratul arheolog trebuie să aibă o sensibilitate de poet. Am aflat că arheologia este, alături de geologie – pe care John Sayers o numeşte „arheologia pămîntului“ – marea lui pasiune. Apoi m-a întrebat aproape în şoaptă, privindu-mă... cum să-ţi spun... într-un fel care m-a făcut să-mi feresc ochii: Eşti în stare să păstrezi un secret?! Îmi promiţi că deocamdată n-o să vorbeşti nimănui despre ceea ce am să-ţi arăt?

Pentru că totul plutea în mister, şi deci era de la bun început interesant, m-am grăbit să promit.

După-amiază am ieşit iarăşi din staţiune, dar numai eu şi John Sayers. Am pătruns într-o zonă a oceanului mai depărtată decât cea în care fusesem de dimineaţă, ne-am strecurat printr-un mic defileu şi-am ajuns pe un platou înconjurat – după cum am aflat mai târziu – de un brâu de stânci, ca de un zid de cetate. Am aprins „Soarele artificial“ şi întunericul s-a retras speriat de lângă noi.

John Sayers m-a strâns cu putere de braţ, arătându-mi ceva, în faţa noastră.

La început nu mi s-a părut că văd nimic deosebit... în locul unde ne aflam vegetaţia era foarte săracă şi în jur înotau foarte puţini peşti. Apoi am zărit o groapă nu prea adâncă, dar destul de întinsă şi cu margini regulate. M-am apropiat. Razele Soarelui submarin au năvălit în groapă săpată în mâlul depus de cine ştie cât amar de vreme şi am zărit coloanele, coloane de piatră prăbuşite printre blocuri de piatră, unele, puţine, păstrându-şi poziţia verticală pe care le-o fixaseră cândva constructorii, pentru că şi coloanele şi blocurile acelea erau cioplite de mână omenească.

După câte ştiu, de-a lungul vremii s-au găsit destule „oraşe scufundate“, dar toate se aflau în apropierea ţărmurilor. Ceea ce mi s-a părut extraordinar în descoperirea lui John Sayers era adâncimea şi depărtarea de continent a ruinelor.

„Cosmonautul amfibiu“ m-a condus apoi la încă două gropi pe care le săpase destul de departe una de cealaltă. Şi din gropile acelea ieşeau la iveală coloane, blocuri de piatră... Am zărit şi două vase uriaşe – nu ştiu din ce erau făcute – care se păstraseră într-o stare aproape perfectă şi o statuie roasă de ape, reprezentând probabil un bivol, sau aşa ceva.

Spre încântarea mea, John Sayers a pus în funcţiune un „aspirator“ puternic, pe care îl adusese acolo mai de mult. Noroiul şi nisipul au început să fie supte şi aruncate la mare depărtare de noi. Groapa se lărgea destul de repede şi, crede-mă, dragă frate, că nu mică mi-a fost emoţia văzând cum apar în faţa mea alte coloane şi fragmente de ziduri năruite.

Privind cum se desprind de sub păturile grele de nisip şi noroi pietrele acelea cioplite cu cine ştie câtă trudă, de nişte oameni pierduţi în adâncul timpului, am înţeles cât de interesantă, cât de emoţionantă, cât de extraordinară poate fi meseria de arheolog.

După ce ne-am întors în staţiune, John Sayers m-a întrebat cum mi s-au părut cele văzute. Bineînţeles că
n-am putut găsi un termen mai potrivit decât favoritul meu „extraordinar“, care acum se potrivea însă de minune. „Cosmonautul amfibiu“ a ţinut să-mi atragă din nou atenţia că totul trebuie să rămână deocamdată secret şi mi-a explicat motivul:

— Am impresia că această descoperire arheologică diferă de altele făcute în apropierea ţărmurilor, mi-a spus. Presupun că e vorba de o mică „Atlantidă“, cu o civilizaţie destul de avansată, de o comunitate omenească care se afla pe o insulă aproximativ mare. Probabil că în urma unor cutremure excepţional de puternice, insula s-a cufundat în ocean... Vreau să-mi formez întâi eu o părere, şi apoi să predau „şantierul“ arheologilor calificaţi. Cred că am acest drept... Şi când te gândeşti că totul a pornit de la nişte fragmente de vase sparte pe care un curent submarin mi le-a adus în cale! Norocul meu, poate cel mai mare noroc pe care l-am avut vreodată şi care mă va ajuta, sper, să pot spune că n-am trăit degeaba... Să ştii că nu te-aş fi dus acolo, dacă n-aş fi avut impresia că te plictiseşti în adâncul oceanului. Iată un lucru pe care nu-l pot suporta... Acum cred însă că oceanul ţi-a oferit şi ţie ceva foarte interesant, nu?

— Extraordinar! m-am grăbit eu să confirm.

— Da, da... Sunt sigur că şi pe el, deşi ar fi fost cu câţiva ani mai mic decât tine, l-ar fi interesat, a şoptit John Sayers şi am înţeles că vorbea despre fiul său.

Ne-am despărţit, făcându-ne fiecare câte o promisiune: eu i-am făgăduit să-i păstrez cu stricteţe secretul, el mi-a promis să mă mai ducă pe proaspătul şantier arheologic.

Noapte bună, frate dragă. Inima mi-e încărcată şi acum de atâta emoţie, încât poate din ea or să iasă la lumină câteva versuri măcar. Vreau să încerc... Noapte bună...

Capitolul VII

PRIZONIER AL NOII PASIUNI

Cătălin se afla pe şantierul arheologic pe care îl vizitase cu o zi înainte. Era singur. A aprins „Soarele artificial“ şi locul i-a apărut aşa cum îl cunoştea din ajun, dar peisajul s-a schimbat parcă complet când, cu totul pe neaşteptate, de după stâncile uriaşe care împrejmuiau platoul submarin, a răsărit un Soare „adevărat“, un Soare roşu, de un roşu intens. Razele sale s-au revărsat pe platou ca nişte torente de sânge. Apoi, din statuia pe care Cătălin o văzuse şi la prima sa vizită, din statuia ce amintea de formele unui bivol, a început să iasă un fuior de aburi şi din aburii aceia s-a plămădit o fiinţă omenească: un

bărbat uriaş, cu plete lungi, roşii, cu faţa roşie, învăluit într-o glugă roşie. Ciudata arătare şi-a fixat ochii mari, roşii, asupra lui Cătălin şi băiatul l-a auzit poruncindu-i, deşi buzele omului roşu nu se mişcau: „Priveşte! Priveşte cu atenţie!“ Arătarea a făcut doar un semn şi pompa aspiratoare din apropierea gropii a intrat în funcţiune. Lucra cu o viteză de neînchipuit. Valurile de nisipuri şi de mâl dispăreau ca prin farmec şi sub privirile lacome ale lui Cătălin răsăreau coloane, nenumărate coloane dărâmate, aşezate într-o ordine perfectă, la depărtare egală una de cealaltă, ca lespezile mormintelor dintr-un vechi cimitir.

Şi omul roşu a repetat: „Priveşte! Priveşte cu atenţie!“

În clipa aceea coloanele dărâmate au început să se însufleţească, să se mişte. Asta a fost prima impresie a lui Cătălin, ca apoi să-şi dea seama că, de fapt, coloanele stăteau neclintite şi se mişcau nişte fiinţe, nişte fiinţe omeneşti. A zărit mâini şi picioare zbătându-se, feţe roşii încordate de efort, schimonosite de durere. Pe oamenii aceia îi ţineau prizonieri coloanele prăbuşite peste ei. Zadarnic încercau să scape. Zadarnic...

Şi iarăşi a auzit glasul omului plămădit din abur – de fapt nu auzea niciun glas, ci înţelegea un gând care i se transmitea direct: „Ajută-i! Ce mai stai?! Ajută-i!“ Băiatul n-a şovăit; a sărit în groapă şi s-a repezit la prima coloană cu gândul să-l salveze pe cel care se zvîrcolea dedesubt. Dar în clipa când a ajuns lângă el, omul prins sub piatră a încetat să se mai zbată şi, înhăţîndu-l cu o mână ca o cange, a început să-l tragă în jos, în mâl, în nisip, în stâncă. Îl trăgea şi băiatul se scufunda încetul cu încetul, în timp ce oamenii de sub coloane hohoteau în râsete ascuţite, ca ţipetele păsărilor de pradă. Mai tare decât toţi râdea cel care îl îndemnase pe Cătălin să coboare în groapă.

Întorcându-şi anevoie capul, băiatul a mai apucat să zărească arătarea născută din aburi ţintind Soarele roşu cu o praştie uriaşă. A auzit apoi un zăngănit de sticlă spartă şi lumina soarelui roşu s-a topit brusc în bezna deplină. Şi el era tras tot mai adânc în mâl, în nisip, în piatră... Se zbătea cu disperare...

S-a zbătut, s-a tot zbătut, până ce... s-a pomenit pe podea.

S-a trezit brusc, totuşi i-a trebuit multă vreme până să se convingă pe deplin că totul nu fusese decât un vis.

Şi acum, când se pregătea să plece cu prietenii săi într-o nouă excursie submarină, amintirea coşmarului îi plutea încă

prin minte că o ceaţă uşoară. Singurul căruia se gândea să-i povestească visul era John Sayers. Spera să-l convingă astfel ca, în după-amiaza aceea chiar, să meargă iarăşi împreună pe şantierul arheologic. Şi-a văzut năruită însă această speranţă când a aflat că treburi neaşteptate îl determinaseră pe John Sayers să plece pe continent. După cum anunţase, nu va lipsi decât o zi, dar Cătălin era atât de nerăbdător să revadă vestigiile de piatră ale acelei lumi trecute!

În urma insistenţelor repetate, li se îngădui totuşi oaspeţilor să facă singuri excursia submarină proiectată, după ce promiseseră că se vor duce doar în locurile cunoscute din ajun.

Ţăndărică îi însoţea şi toţi bănuiau că robotul primise instrucţiuni precise în legătură cu ei. Dar asta nu-i deranja. N-aveau de gând să se lanseze în vreo aventură neîngăduită. Chiar şi Cătălin plecase cu gândul de a face o plimbare submarină şi atâta tot. Dar gândurile şi dorinţele unui băiat plin de fantezie pot fi mai schimbătoare decât faţa cerului primăvăratic...

Ajunşi la locul stabilit, fiecare începu să-şi vadă de preocupările favorite: Fay să cerceteze plantele, Bogdan să urmărească comportarea nu ştiu cărei fiinţe submarine, iar Enid să prindă de vii peşti-săgeată.

Ca şi în ajun, Cătălin încercă să ia parte, pe rând, la preocupările prietenilor săi, dar, aşa cum se mai întâmplase, renunţă destul de repede şi începu să se simtă stingher. Spre deosebire însă de ziua precedentă, acum ştia precis că exista un loc în ocean care l-ar fi interesat într-un mod deosebit. Dorinţa de a revedea ruinele oraşului scufundat creştea în el năvalnic, reuşind, în cele din urmă, să-l domine cu totul. Ştia că ar putea găsi cu destulă uşurinţă proaspătul şantier arheologic, pentru că avusese precauţia de a-şi fixa în memorie coordonatele locului vizitat, aşa cum fuseseră indicate de aparatul de orientare pe care îl purta şi acum. Într-o jumătate de oră ar fi putut chiar să se întoarcă. Să arunce doar o singură privire peste oraşul scufundat. Atât!

Nemaiputând să se împotrivească dorinţei care clocotea în el, se pregăti să plece, luându-şi toate precauţiile pe care le socotea necesare. Din partea prietenilor săi n-avea nicio grijă. Era convins că n-or să-i observe lipsa până ce va reveni. Prea îi absorbiseră preocupările lor.

Totul era ca Ţăndărică să nu ştie când pleacă!

Găsi însă mijlocul de a păcăli năsoasa dădacă: se prefăcu deodată foarte interesat de vânătoarea submarină. Începu să urmărească cu insistenţă peştii şi astfel, încetul cu încetul, se depărtă de robot în aşa măsură, încât socoti că poate să-şi pună planul în aplicare fără niciun risc.

Dădu propulsorului subacvatic viteza maximă şi nu după mult timp trecu prin strâmtoarea ce ducea la platoul oraşului scufundat.

Lumina Soarelui său submarin sparse bezna şi revăzu gropile, coloanele, cele două vase mari şi statuia roasă de ape.

Se înfioră.

Statuia îi reaminti coşmarul nopţii în aşa măsură, încât o vreme nu-şi putu dezlipi ochii de pe ea. Aştepta să ţâşnească aburul din care să prindă forme omul roşu, aştepta să răsară de după stâncile împrejmuitoare uriaşul Soare roşu.

Se smulse cu greu din această încordare. Îşi fixă privirea pe aspiratorul aşezat la marginea uneia dintre gropi. Şi aparatul acela atât de modern îl ajută să se desprindă tot mai mult de amintirea visului.

Ca să-şi recapete pe deplin stăpânirea de sine, simţi nevoia să pună aspiratorul în funcţiune. Apăsă pe butonul de comandă. Groapa din faţa lui se lărgea acum încet, regulat.

Deodată din straturile de noroi începu să se desprindă o statuie, o statuie destul de mare, amintind perfect de trupul unui om, dar al cărei cap avea o înfăţişare foarte ciudată. Băiatul o privi cu atenţia concentrată la maxim şi, când statuia fu pe de-a-ntregul curăţată de mâl, scăpă în gând un strigăt de uimire şi de încântare:

— Extraordinar! Statuia asta înfăţişează un...

Parcă nu îndrăzni însă să formuleze fraza până la capăt.

Într-adevăr, era ceva cu totul şi cu totul neobişnuit.

Trebuia să vadă statuia de aproape! Neapărat! Pentru asta era însă necesar să coboare în groapă. Ei bine, o să coboare! Dar mai întâi să oprească aspiratorul...

Tocmai apăsase pe butonul de comandă şi aparatul curăţitor îşi oprise vâjiitul uniform, când din spate, parcă în imediata sa apropiere, auzi un glas întrebând:

— De ce-ai venit aici?

Cătălin avu teribila senzaţie că sângele îi îngheaţă în vine. Un

gând de groază îi fulgeră creierul: „Omul de abur, omul roşu!“ şi peste realitate i se păru că se suprapune brusc coşmarul nopţii. Spaima nu dură însă decât puţină vreme, pentru că auzi vocea adăugând:

— Ştiai că nu trebuie să pleci de lângă ceilalţi, ştiai că nu ai voie să rătăceşti singur prin ocean. Întoarce-te imediat!

Cătălin răsuci capul şi figura nostimă a robotului-dădacă i se păru acum mai simpatică decât oricând. Se trezi râzând mut. Iată deci cine era „omul roşu“!

— Haide, grăbeşte-te! Să plecăm! insistă Ţăndărică.

Lui Cătălin îi dispăru brusc bună dispoziţie când îşi dădu seama că va trebui să asculte de robot, dacă nu voia ca acesta să dea alarma. Cum să plece însă tocmai acum când statuia aceea extraordinară era la câţiva metri de el, cum să plece fără să o cerceteze în amănunţime?! Încercă să ia robotul cu duhul blândeţii, rugîndu-l pe cel mai dulce ton, dar, de fapt, strigând, pentru că ştia că doar astfel pot trece sunetele prin membrana respiratorie:

— Prietene Ţăndărică, simpaticule Ţăndărică, frumosule Ţăndărică, hai să mai rămânem puţin, numai puţin! Priveşte statuia de colo, priveşte-o şi gândește-te cu ce seamănă! Trebuie neapărat să o văd de aproape. Cred că nu greşesc când spun că statuia reprezintă...

— Plecăm imediat! îl întrerupse robotul. Imediat! Altfel dau alarma.

„Cap de tinichea! Năsos plictisitor! Urâţenia pământului!“ îl apostrofă Cătălin în gând, văzând că Ţăndărică nu putea fi convins în niciun fel.

Nici el nu va renunţa însă la hotărârea de a privi statuia de aproape şi pentru asta era în stare de orice!

Îi veni o idee, care i se păru singura salvatoare, mai ales că exemplu avusese cu puţine zile înainte. Spuse spăşit:

— Bine, Ţăndărică. Să plecăm. Ia-o tu înainte.

Robotul făcu doi paşi, pregătindu-se să pună în funcţiune propulsorul subacvatic. Atât aştepta Cătălin! Se repezi şi-i deschise uşiţa din spate. Trase la întâmplare de câteva fire, învârti două butoane, desfăcu un şurub...

Robotul nu mai apucă să rostească decât: „Să nu umbli la...“ apoi încremeni, nu mai reacţionă în niciun fel.

Cătălin se sperie puţin de ceea ce făcuse, pe urmă îşi zise

însă că o să încerce să-l repună pe Ţăndărică în funcţiune şi poate o să reuşească, aşa cum reuşise şi Fay după ce Enid călărise rechinul. Dacă nu... va spune că el
n-a avut nici un amestec, că robotul s-o fi defectat singur...

Sărind în groapă, se apropie de statuie... Ţinea ridicat în dreptul tâmplei „Soarele artificial“.

Statuia, cioplită din piatră, avea dimensiunile unui bărbat deosebit de voinic, al cărui trup părea învăluit într-o mantie strâmtă, iar capul... ei da, capul era acoperit de o cască foarte asemănătoare cu cele pe care le poartă cosmonauţii.

„Extraordinar! Extraordinar!“ gândi Cătălin, plimbându-şi încet vârful degetelor pe trupul statuii. Fără îndoială că reprezintă un cosmonaut. Un cosmonaut acum o mie, sau poate acum câteva mii de ani?! Extraordinar! înseamnă că...“

Nu apucă să-şi ducă raţionamentul până la capăt. Cum se învârtea în jurul sculpturii, simţi mâlul alunecând brusc şi purtîndu-l cu el.

Înainte de a-şi da bine seama ce se întâmpla, alunecarea se transformă în prăbuşire. Se lovi de ceva tare, probabil o lespede.

Căzând, scăpase din mână „Soarele artificial“ şi desigur că acesta se cufundase undeva, în mâl, pentru că se trezi în beznă.

Aproape imediat după prăbuşire auzi deasupra capului un zgomot înăbuşit, apoi se lăsă o tăcere deplină.

„Unde mă aflu? Cum pot ieşi de aici? Cum să ies?!“

Întrebările nu-şi găseau însă răspuns.

Se mişcă greu – în cădere se lovise puternic la un genunchi – bâjbâind cu mâinile. Pretutindeni întâlni pereţi verticali, lunecoşi. Îşi dădu seama că se află într-un fel de beci foarte strâmt. Încercă atunci să înoate în sus şi să găsească gura prin care se prăbuşise. Dar şi sus se lovi de ceva tare, de o lespede de piatră cu forme variate. Nu înţelegea cum de se afla acolo piatra aceea şi căută multă vreme ieşirea. Zadarnic. în cele din urmă îşi dădu seama că nu putea scăpa decât cu un ajutor venit dinafară.

Duse mâna la mijloc, unde, agăţat de curea, avea un mic semnalizator. Apăsă pe butonul de comandă. Dar luminiţa verde care anunţa că semnalizatorul intrase în funcţiune nu se aprinse. Aparatul se defectase, cine ştie cum, poate lovindu-se de peretele de piatră.

Cătălin îşi dădu perfect seama că se află într-o situaţie foarte, foarte neplăcută.

Încercă însă să se stăpânească, repetându-şi că tot va găsi o scăpare din această încurcătură, că exista, desigur, o scăpare.

Auzise adesea spunându-se că cel mai mare duşman al omului aflat în pericol e panica. Încercă să lupte din răsputeri cu acest perfid duşman până în clipa când înţelese, *când simţi* că o nouă primejdie îl ameninţă: în puţul, sau beciul, sau groapa unde se afla începuse să se scurgă de undeva, de sus, noroi şi nisip.

Probabil că piatra ce astupase gaura prin care el se prăbuşise – aceasta era unica explicaţie că nu mai găsea ieşirea – lăsase totuşi liberă o porţiune, desigur mică, suficientă însă ca noroiul să poată pătrunde.

Groaza îl încleştă cu zeci de gheare la gândul că ar putea fi îngropat de viu în mâl.

Acum trăia aievea, deşi într-o altă formă, înfiorătorul vis de peste noapte...

Când Eric Roe şi alţi doi membri ai staţiunii subacvatice zăriră ruinele oraşului scufundat, surpriza lor fu tot atât de mare ca cea pe care o încercase Cătălin. Sosiseră aici în urma semnalelor de alarmă lansate de Ţăndărică...

După cavalcada submarină pe rechin, Robert Comri programase în aşa fel robotul, încât acesta să dea totuşi alarma, dacă socotea necesar, chiar după ce i se scoteau din funcţiune anumite circuite şi chiar dacă i s-ar fi provocat o defecţiune generală. Ciberneticianul luase această măsură fără ca cei care se aflau sub supravegherea robotului-dădacă să ştie. Precauţia se dovedise binevenită.

Eric Roe şi însoţitorii săi îl găsiră curând pe Ţăndărică. Stătea încremenit în poziţia în care îl lăsase Cătălin. Căutară să-l repună în funcţiune, ca să afle de la el ce se întâmplase, dar treaba aceasta se dovedi prea dificilă.

Se găsi însă cine să „vorbească“ în locul robotului: urmele de paşi bine imprimate, în noroiul de pe fund, care îi conduse în groapă săpată de aspirator, până lângă o uriaşă statuie prăbuşită. Aici li se rupea firul.

Zadarnic cercetară hidronauţii împrejurimile.

Unde dispăruse oare cel care lăsase urmele?! Unde?!

Cătălin încetase să mai caute un mijloc de ieşire, înţelegând că din groapa aceea nu va putea scăpa niciodată singur. Noroiul se scurgea înăuntru încet, totuşi continuu. Desigur că n-o să-l acopere într-o oră, sau două, şi poate nici în două zile, dar în caz că prizonieratul lui va dura mai mult...

Şi chiar dacă nu-l va înăbuşi mâlul, va rămâne totuşi întemniţat...

Amândouă perspectivele erau la fel de tragice, cu toate acestea Cătălin deveni, după un timp, nefiresc de liniştit.

Să fi fost oare liniştea desăvârşită pe care o simt unii dintre cei ce se ştiu definitiv condamnaţi, sau poate liniştea pe care o dă convingerea că salvarea, ajutorul aşteptat nu putea să nu se ivească până în cele din urmă.

Probabil că în cazul lui Cătălin era vorba mai ales de liniştea născută dintr-o puternică speranţă, pentru că atunci când zări deasupra capului nişte dâre subţiri de lumină şi-şi dădu seama că oamenii, desigur cei care îl căutau, se aflau în imediata sa apropiere, nu simţi o emoţie deosebită. I se părea un lucru destul de firesc. Nici nu se gândi cum de veniseră atât de repede, poate şi pentru că lui nu i se păruse deloc prea scurt timpul de când se afla întemniţat.

Un singur gând neplăcut îi dădu târcoale în acea clipă: „Dacă Enid se află printre cei de sus? N-aş vrea să mă vadă când ies de aici. Probabil că n-am deloc o înfăţişare plăcută, aşa, îmbăiat în noroi, cum sunt!“

Îşi imagină risul ironic al fetei, şi asta îl întărâtă, îl făcu să-şi spună:

„Puţin îmi pasă ce-ar gândi dumneaei! Şi cred că i-ar trece imediat râsul când i-aş arăta capul statuii pe care am descoperit-o! Să vedem atunci dacă...“

Îşi întrerupse gândul şi simţi un fior neplăcut prin şira spinării.

Dârele de lumină de deasupra capului, pe care le fixase tot timpul, începură să pălească, apoi dispărură cu desăvârşire.

„Dacă nu şi-au dat seama că mă aflu aici?! Dacă mă vor căuta de acum prin alte părţi şi-n locul acesta nu se vor mai întoarce?!“

Lovi puternic apa cu „labele de gâscă“ pe care le purta şi se avântă în sus. Se izbi cu capul de piatra ce astupase intrarea.

Şocul îi aminti că salvarea sa depindea numai de cei „dinafară“. Nu avea niciun mijloc de a-şi face cunoscută prezenţa. Nu putea să strige, pentru că membrana respiratorie slăbea intensitatea sunetului în aşa măsură, încât cel mai puternic strigăt nu se auzea la o distanţă mai mare de un metru. În această situaţie el nu era capabil să-i ajute cu nimic pe cei care îl căutau...

Capitolul VIII

AL TREILEA MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

...Şi crede-mă, dragă frate, că sentimentul totalei neputinţe e îngrozitor. Din acest simţământ se poate naşte uşor deznădejdea, panica. Da, trebuie să recunosc că am intrat în panică, văzând că lumina dispăruse. Poţi să-ţi dai seama cât de tare îmi pierdusem cumpătul dacă după un timp, ce mi s-a părut extraordinar de lung, zărind iarăşi dârele de lumină, am început să strig ca un bezmetic: „Ajutor! Ajutor!“, deşi ştiam perfect că nu puteam fi auzit.

Lumina a dispărut iarăşi, ca să reapară, mult mai târziu. Acest joc al luminii mă arunca brutal din nădejde în disperare.

Am aflat apoi că cei care mă căutau nu-şi putuseră da seama multă vreme că statuia uriaşă lângă care se întrerupeau urmele de paşi astupa gura unei gropi.

Da, da! Piatra de care mă tot lovisem, în încercările mele de-a ieşi din închisoare, era statuia cosmonautului. (Să ştii: sunt convins că nu greşesc când îi dau această denumire!) N-aş putea spune cum şi de ce se prăbuşise, dar astupase în aşa măsură gura gropii, încât salvatorilor mei le era imposibil să bănuiască măcar existenţa acesteia. Şi totuşi urmele paşilor îi întorcea mereu lângă statuie.

În cele din urmă cine crezi că mi-a venit în ajutor, făcându-mi cunoscută prezenţa?! Aerul pe care îl expiram, bulele de aer, străvechile prietene ale scufundătorilor. Ele au fost totdeauna o dovadă sigură pentru cei de la suprafaţa apei că tovarăşul din adâncuri trăieşte. Bulele de aer, asemeni unor uriaşe picături de argint viu, s-au strecurat pe lângă statuie şi au fost zărite de salvatorii mei.

Când am ieşit din groapă îmi recăpătasem calmul. Aveam un plan bine întocmit cum să previn avalanşa de mustrări care

ştiam că mă aşteaptă. M-am apropiat repede de statuie şi cu mişcări probabil destul de teatrale am arătat capul acesteia.

Salvatorii mei au fixat statuia cu privirile şi am înţeles că, preocupaţi numai de căutarea mea, nu observaseră lucrul cel mai interesant. Acum era însă evident că fuseseră impresionaţi. M-am apropiat de fiecare, strigând: „Nu-i aşa că seamănă perfect cu un cosmonaut?“

Nu purtam aparatul traducător la mine, totuşi au înţeles ce voiam să spun, adică au înţeles cuvântul „cosmonaut “ şi au făcut câte un gest de aprobare.

Sunt convins, dragă frate, că statuia ascunde un secret extraordinar. Şi să ştii că Enid e de acord cu mine. Grozavă fată! Nici Fay nu m-a contrazis. Numai Bogdan repeta într-una, ca un robot plictisitor:

— De multe ori lucrurile cele mai simple pot părea nişte taine teribile! Să nu ne pripim! Trebuie să cercetăm totul din punct de vedere ştiinţific!

Nu zic să nu cercetăm – adică or să cerceteze arheologii care vor veni chiar mâine – dar eu am o convingere fermă: statuia reprezintă un cosmonaut! Şi parcă, parcă încep să-mi imaginez în ce împrejurări a fost sculptată... Au început să-mi zbârnâie mie prin cap nişte gânduri... Zbârnâie...

Capitolul IX

ŞI IATĂ CĂ SE NAŞTE UN SCRIITOR!

Enid, Fay, Bogdan şi Cătălin, însoţiţi de John Sayers, petrecură multe ceasuri, de-a lungul multor zile, în oraşul scufundat, urmărind munca arheologilor, gata oricând să dea şi ei o mână de ajutor.

John Sayers mărturisea cu spontaneitate de copil marea bucurie de care era cuprins:

— Cât timp am fost cosmonaut, cea mai vie dorinţă a mea era ca într-o zi să dau de urmele unei civilizaţii extraterestre. Această dorinţă nu mi s-a împlinit. Dar când văd astăzi cum se desprinde de sub mâl o lume de mult dispărută, trăiesc puternic impresia că vechiul meu vis se întruchipează. Urmele acestei civilizaţii de mult dispărute nu mi se par de loc mai puţin interesante decât cele pe care speram că aş putea să le găsesc

pe Marte. V-am mai spus eu: oceanul este încă pentru noi o adevărată planetă necunoscută şi nu poate fi bucurie mai mare decât aceea de a-i smulge, unul după altul, voalurile de taine.

Şi Enid, şi Fay, şi Bogdan urmăreau cu deosebită atenţie şi emoţie dezgroparea pietrelor de zid, a coloanelor, a vaselor sau a uneltelor străvechi, dar niciunul nu reuşea să le privească cu ochii lui Cătălin. Băiatul acesta îndrăgostit de poezie era capabil, cu imaginaţia sa înflăcărată, să reconstituie în gând, din frânturi de ziduri şi coloane, o întreagă cetate. Mai mult chiar; reuşea să o populeze cu fiinţe umane de mult dispărute!... Dar centrul principal al preocupării sale rămăsese statuia pe care o botezase „a cosmonautului“. Pentru el statuia aceea era cuibul din care îşi luau zborul stoluri de idei, stoluri de întâmplări petrecute într-o lume atât de veche, încât părea fantastică şi ireală, ca o lume de basm...

— ...Şi au urmat cutremure extraordinare... Şi... Şi insula s-a prăbuşit în adâncuri... Cam aşa îmi închipui eu că s-ar fi putut ivi statuia cosmonautului, încheie Cătălin scurta sa povestire.

Auditoriul, format din Robert Comri, John Sayers, Bogdan, Enid şi Fay, îl ascultase cu deosebită atenţie.

După o pauză destul de prelungită, urmară reacţiile, comentariile:

— E o idee grozavă! exclamă Enid şi nasul i se înroşi puţin, dovadă vizibilă de entuziasm.

— E o ipoteză destul de îndrăzneaţă şi tocmai de asta atrăgătoare, îşi spuse şi Robert Comri părerea.

— O ipoteză care ar putea fi baza unei povestiri ştiinţifico-fantastice, adăugă John Sayers.

— Hm! Fantastice da, dar ştiinţifice... mă îndoiesc, mormăi Bogdan. Partea ştiinţifică o vor clarifica arheologii care s-au şi apucat de treabă. Ei vor avea ultimul cuvânt.

— De ce neapărat ultimul cuvânt?! interveni Robert Comri. În arheologie sunt multe cazuri când nu se poate şti dacă „ultimul cuvânt“ a fost rostit. Pot apărea nenumărate ipoteze fără că vreuna dintre ele să însemne „ultimul cuvânt“. Tu, Cătăline, ai lansat o ipoteză, ba mai mult decât atâta; ai început să reconstitui o societate străveche... Ce-ar fi să părăseşti pentru o vreme pana de poet şi să o iei în mâna pe cea de prozator?! Cred că ar ieşi un lucru interesant. Şi când arheologii şi-ar prezenta concluziile, să prezinţi şi tu povestirea.

— Ar fi grozav! se înflăcără iarăşi Enid.
— E o idee atrăgătoare, aprobă Fay.
— Eu cred totuşi că i-ar veni foarte greu să termine o asemenea povestire până ce arheologii îşi vor spune părerea. Şi interesant ar fi ca povestirea să poată fi gata înainte, sau cam în acelaşi timp cu concluziile oamenilor de ştiinţă.
— Are dreptate Bogdan. Mi-ar fi foarte greu să scriu o asemenea povestire aşa de repede... îmi trec mie prin cap multe idei, multe întâmplări care s-ar fi putut petrece, dar ar mai trebui să cunosc nenumărate date istorice, geografice... Pentru ca să le strâng aş avea nevoie de mult timp...
— Dar dacă te-ar ajuta un ciber capabil să-ţi pună la dispoziţie orice date? Nu crezi că ţi-ar veni mai uşor? întrebă Robert Comri.
— O! Desigur! Ar fi grozav! se înflăcără Cătălin. Aşa cred că ar ieşi o treabă interesantă.
— Tată! Tată, ne faci o maşină care să ne ajute să scoatem la lumină povestirea... „Cosmonautul de piatră“?!
— Văd că spui „care să ne ajute“?! După câte am înţeles, povestirea i-ar aparţine lui Cătălin.
— Desigur... Am zis şi eu aşa...
— Dar de ce să-mi aparţină numai mie? Am putea s-o compunem împreună, spuse Cătălin. Şi Enid, şi Fay, şi Bogdan chiar, dacă nu i se pare că e o treabă prea neştiinţifică pentru el. De pildă: Enid să pună la dispoziţie ciberului materialul istoric pe care el va trebui să-l memoreze.
— De acord! exclamă fata. Mie mi-a plăcut totdeauna istoria!
— Eu cred că aş fi capabil să procur materialul cu informaţii geografice, spuse Fay.
— Şi tu, Bogdane, ca o enciclopedie umblătoare ce eşti, ai putea să oferi maşinii toate celelalte date ştiinţifice pe care le crezi necesare? îl ispiti Cătălin. Ce zici?
— Hm... Ce să zic... Dacă vă place vouă jocul... eu de ce aş sta deoparte?!
Robert Comri şi John Sayers priveau cu plăcere copiii care se entuziasmau cu fiecare clipă mai mult.
— Cred că or să aibă concurenţi serioşi domnii savanţi-arheologi! spuse John Sayers.
— Aşadar... Va trebui să adapteze un ciber pentru meseria de... „consilier ştiinţific“, sau „ajutor de scriitor“, rosti Robert

Comri, rar, ca o concluzie. Păi... să pornim la treabă!

— Aş îndrăzni să vă rog ceva...

— Îndrăzneşte, Cătăline!

— Nu s-ar putea să-l adaptaţi pe Ţăndărică? Mă simt foarte vinovat faţă de el şi aş vrea...

— Ştiu eu...?! E tare uzat, sărăcuţul... Dar... să încerc. Pregătiţi-vă deci să-i furnizaţi năsosului toate datele de care va avea nevoie. Curând sper ca primul capitol al povestirii ştiinţifico-fantastice... trebuie să-i găsiţi un nume!

— Enid i l-a şi găsit, spuse Cătălin. „Cosmonautul de piatră“!

Partea a doua

TRECUTUL

Capitolul I

O STEA SE PRĂBUŞEŞTE ÎN OCEAN

Printre cocotierii cu trupuri înalte, zvelte, străluceau făclii.

Doi băieţi şi o fată înaintau încet ţinând făcliile aplecate. Se opreau des şi aşteptau. Aşteptau ca în cercurile de lumină ce se aşterneau pe pământ să apară crabii.

Porniseră la vânătoare înainte de ivirea zorilor, după un obicei statornicit în insula lor şi în alte insule din împrejurimi. Crabii cocotierilor, asemeni unor păianjeni uriaşi, se lăsau de obicei atraşi de lumina făcliilor. Acum însă nu se arăta unul măcar.

Perspectiva de a se întoarce acasă cu mâinile goale, când ştiau cum aşteaptă mamele lor crabii din care să prepare mâncarea pentru ziua aceea, nu putea fi de loc pe placul tinerilor vânători.

Toţi trei erau orfani de tată. Părinţii lor, ca şi alţi bărbaţi din aşezarea de pe malul mării, fuseseră măcelăriţi, cu doi ani în urmă, de către luptătorii Marelui Preot al zeului Tale, zeul războiului, pentru că încercaseră să li se opună atunci când aceştia veniseră să le ia toate păsările şi porcii pe care îi aveau.

Aşezările omeneşti de pe insula lor, ca şi de pe insulele vecine, plăteau de multă vreme biruri în păsări şi porci Marelui Preot. Pretenţiile acestuia creşteau însă zi de zi, şi cei care cutezau să se opună dorinţelor sale erau ucişi fără milă.

Rareori se mai puteau vedea în aşezările omeneşti din Insula Înaltă, unde îşi aveau cetatea preoţii zeului Tale, păsări sau porci. Aceeaşi situaţie era şi în insulele învecinate.

Oamenii începuseră să vâneze insistent crabi şi să prindă cu laţul micile păsări cântătoare din păduri, ca să aibă cu ce se hrăni şi cu ce plăti birurile. Să pescuiască le venea greu de când Marele Preot interzisese supuşilor săi să mai aibă bărci. Măsura aceasta o luase după ce aproape toată populaţia unei insule vecine, nemaiputând îndura asuprirea, se îmbarcase în pirogi şi, înfruntând necunoscutul oceanului, plecase cine ştie unde.

— Oare pe Insula Înaltă nu mai trăiesc crabi?! I-o fi înghiţit pe toţi zeul morţii?! bombăni unul dintre băieţi, apropiind făclia atât de mult de pământ, încât se auzi iarba sfârâind. Acest sfârâit îi schimbă dintr-o dată direcţia gândurilor. Se opri şi prelinse

flacăra pe faţa pământului. Ascultă cu atenţie geamătul uşor al ierbii pârjolite, apoi rosti încet: Ce s-o fi întâmplând cu sucul din iarbă atunci când o arde flacăra?!

— Lasă sucul ierburilor, Ahio! spuse celălalt băiat, un flăcăiandru bine legat, cu mişcări repezi, neastâmpărate, care răspundea la numele de Wiveru. Tu totdeauna îţi pui întrebări năstruşnice; de ce cad nucile de cocos singure din copac când se coc, cum de se întăreşte sângele în răni şi câte şi mai câte. Acum însă ar trebui să aflăm doar atât; unde s-au ascuns crabii.

— Măcar unul să prindem! Poate mai ai poftă să încerci puterea cleştilor săi, spuse şi Oma, fata cu steluţe în priviri, şi râsul ei se izbi ca o minge de trunchiurile cocotierilor.

Oma amintea astfel de încercarea năstruşnică pe care o făcuse Ahio cu câteva zile în urmă; vrând să-şi dea seama de forţa pe care o au crabii în cleşti, îşi băgase de bunăvoie degetul în cleştele unui pui, care, ca să nu-şi facă neamul de ruşine, îl rănise destul de serios. Ahio se prefăcu că nu aude gluma fetei şi porni mai departe, spunând:

— Dacă nu găsim crabi, vom duce acasă păsări. Nu se poate să nu se fi prins câteva în laţuri. Numai să nu le fi dat iarăşi cineva drumul, adăugă, aruncând lui Wiveru o privire semnificativă.

— Am liberat şi eu o dată o pasăre din lanţ şi mereu îmi amintiţi de asta!

— Numai o dată? întrebă Oma, gata să izbucnească în râs.

— O dată, de două, sau poate chiar de mai multe ori, se înflăcără Wiveru. Şi dacă vreţi să ştiţi, eu aş strica toate laţurile, ca nicio păsărică să nu mai poată fi prinsă. Oamenii să mănânce crabi, porci, peşti, să mănânce... viermi dacă vor, dar păsărelele cântătoare să le lase în pace, să le lase să zboare, să cânte... Să cânte...

— Dar oamenii nu-şi pot umple burţile cu cântecele păsărilor.

— Numai la burtă te gândeşti, Ahio!

— Ştii bine că nu-i adevărat ce spui, Wiveru. Dar nu pot să cred că un om sleit de foame mai ia în seamă cântecul păsărilor.

— Uneori cântecul poate fi pentru om şi nucă de cocos şi apă de izvor.

— Eşti meşter în vorbe frumoase, Wiveru. Dacă te-ar auzi Marele Preot te-ar primi poate printre ucenicii lui.

— Marele Preot nu iubeşte cântecul păsărilor, ci strigătele

războinicilor săi. Vorbele lui frumoase ascund răutate şi minciună, izbucni Wiveru.

În spusele sale se oglindeau gândurile multora dintre supuşii Marelui Preot al Zeului Tale. Erau vorbe pe care le auzise şoptindu-le oamenii maturi.

— Bine, spune, Wiveru! Bine, spune! se entuziasmă Oma.

Ahio le întoarse însă vorba, rostind rar, apăsat, asemeni bătrânilor împovăraţi de experienţa vieţii:

— Înţelepciunea cere ca multe lucruri adevărate să nu fie rostite cu voce tare.

(Cine ştie când şi de la cine auzise el această frază pe care acum o rostea cu convingerea că-i aparţine întru totul.)

— Nu iubesc asemenea înţelepciune! izbucni iarăşi Wiveru. Şi dacă tu...

— Nu începeţi să vă certaţi! Să nu vă certaţi! interveni Oma. Haideţi să mai căutăm crabi.

— Degeaba! spuse Wiveru. Poate au intrat şi ei în fundul pământului, de frica Marelui Preot.

— Nici eu nu mai cred că putem prinde vreun crab. Mai bine să mergem la laţuri, propuse Ahio.

— E încă prea întuneric. Să aşteptăm ziua. Ziua va sosi curând. Până atunci să stăm pe malul mării.

— Cred că tu, Oma, ai fi fericită dacă te-ai preface într-o stânca în care valurile să lovească într-una, atât de mult îndrăgeşti marea.

— E adevărat, Wiveru. Îndrăgesc marea aşa cum a îndrăgit-o tata şi tatăl tatălui meu. Îmi place să mă cufund în adâncul apelor, să spintec valurile, să prind peştii cu suliţa. Voi doi nu mă puteţi înţelege prea bine, aşa cum nici eu nu pot pricepe întru totul de ce tu, Ahio, doreşti să afli cum e făcută rădăcina copacului, sau de ce îţi place ţie, Wiveru, să meşteşugeşti cuvintele ca să sune ca un cântec de pasăre. Tujiro, el mă putea înţelege, căci iubea marea la fel de mult ca mine.

— Dar Tujiro voia să ştie şi cum e făcută rădăcina copacului, spuse Ahio.

— Tujiro îndrăgea şi cântecul de pasăre şi vorbele meşteşugite, adăugă Wiveru.

Tăcură toţi trei, gândindu-se la prietenul lor Tujiro, dus cu sila în cetatea Marelui Preot. Primul care sparse tăcerea fu Wiveru:

— Bine... Să mergem pe malul oceanului...

Coborâră o pantă stâncoasă şi ajunseră pe o plajă lată doar de câţiva paşi. Se întinseră pe nisip şi-şi pironiră ochii pe stelele care sclipeau puternic. Wiveru gândi că poate sclipeau astfel de teama zorilor ce se apropiau, dar nu-şi împărtăşi gândul prietenilor săi, că nu cumva să râdă de el.

Oma nu rezistă însă să stea multă vreme întinsă pe nisip. Valurile erau prea aproape... Sări în picioare şi porni spre apă.

— Doar nu vrei să înoţi acum, noaptea! exclamă Wiveru.

— Şi de ce nu?! Ziua sau noaptea, marea e aceeaşi.

— Ştii doar că lui Kapu, zeul mării, nu-i place ca oamenii să-i tulbure valurile în timpul nopţii. Şi se spune că în jurul insulei au fost văzuţi slujitorii lui cei neînduărători, cei cu o mie de lănci în boturi, Peştii Morţii. (Astfel erau numiţi rechinii în acele locuri şi timpuri.)

— Noaptea, Peştii Morţii dorm. Sunt mari somnoroşi. Şi dacă Tujiro ar fi aici nu s-ar codi să mă însoţească. Voi nu ştiţi ce joc minunat e să încerci să prinzi stelele care îşi scaldă feţele în ape. Voi nu ştiţi şi n-o să ştiţi niciodată. Prea sunteţi fricoşi!

— Aşa crezi?! Haide atunci în mare! şi Wiveru se ridică hotărât.

Ahio îi urmă exemplul, bombănind:

— Cu toate că ceea ce vrei tu, Oma, să facem e lipsit de înţelepciune... să mergem în apă!

Oceanul, cu faţa liniştită ca a celui mai liniştit dintre lacuri, îi îmbrăţişă cu unde răcoroase şi băieţii intrară în năstruşnicul joc născocit de Oma, încercară să prindă stelele oglindite pe ape.

Deodată lui Ahio i se păru că una dintre stelele acelea începe să se mărească. Ridică ochii şi scăpă un strigăt:

— Priviţi!

Ceilalţi doi înălţară şi ei frunţile şi exclamaţiile lor de spaimă sfâşiară liniştea nopţii.

— La mal! Haideţi repede la mal!

Ajunseră pe nisipul plajei şi alergară lângă o stâncă unde li se părea poate că ar fi la adăpost, în timp ce o lumină tot mai puternică scălda faţa apelor şi uscatul.

— Se prăbuşeşte steaua! Se prăbuşeşte! îngână Oma, cuibărită la pământ, cu faţa în palme.

Nici băieţii nu îndrăzniră o vreme să privească în sus. Aşteptau, cu trupurile chircite, să se întâmple ceva, desigur o catastrofă.

După un timp, ce li se păruse tuturor nesfârşit de lung, dar care nu durase, în realitate, decât câteva minute, Wiveru îşi furişă privirea spre cer. O lumină orbitoare îl făcu să clipească des.

Steaua, steaua care se prăbuşea, se oprise la o înălţime nu prea mare deasupra oceanului, nu departe de insulă.

Wiveru nu putu vedea decât o jerbă de foc ţâşnind din stea, în jos, spre ape. La lumina ei, cetatea Marelui Preot, aşezată în mijlocul insulei, pe o culme, se contura clar.

Apoi steaua începu iarăşi să cadă, dar de data aceasta mult mai încet. Cu toată groaza de care se simţeau cuprinşi, nu numai Wiveru, ci şi Ahio, ba chiar şi Oma, nu-şi dezlipiră ochii de pe ea până ce n-o văzură sfâşiind faţa apelor şi dispărând în adâncul oceanului.

Un brâu subţire, roz-portocaliu, încinsese zarea. Se iveau zorile...

Capitolul II

AL PATRULEA MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

...Iată deci, dragă frate, primul capitol din povestirea pe care o compun ajutat de „consilierul“ meu, Ţăndărică. Crede-mă că nu e de loc uşor. Până şi amănuntele ne ridică probleme. De pildă, n-a fost chiar simplu să găsim nişte nume potrivite eroilor noştri, sau să ne închipuim cam cu ce se hrăneau oamenii din Insula Înaltă, pentru că multe dintre animalele care există astăzi prin arhipelagurile din această regiune au fost aduse numai cu câteva sute de ani în urmă. Ne străduim să nu facem greşeli ştiinţifice. Deşi scopul principal al povestirii e de a explica o ipoteză despre statuia cosmonautului, ea va trebui să aibă totuşi şi în amănunte o anumită exactitate ştiinţifică.

Cât despre mine, ce să-ţi spun... Fie că dorm, fie că sunt treaz, am ajuns să visez numai Insula Înaltă şi întâmplări petrecute pe ea. Cu personajele însă îmi vine mai greu... Nu prea ştiu cum să le compun. Pentru asta îţi trebuie multă experienţă scriitoricească. Aflîndu-mi necazul, John Sayers m-a sfătuit: „Pune şi tu în povestire nişte oameni pe care-i cunoşti bine. Sufletul omului nu s-a schimbat chiar atât de mult, încât să nu te poţi inspira, în parte, de la contemporani pentru a crea

personajele unei povestiri a cărei acţiune se petrece chiar cu multe veacuri în urmă“.

Încerc să-i urmez sfatul.

Acum te salut, dragă frate. curând o să-ţi transmit şi alte capitole din „Cosmonautul de piatră“. Mă grăbesc. Plec împreună cu prietenii mei şi cu John Sayers pe şantierul arheologic submarin. Vom încerca să facem o schiţă cât mai precisă a cetăţii Marelui Preot al Zeului Tale, pentru că următorul capitol se va petrece în...

Capitolul III

CETATEA MARELUI PREOT

Insula Înaltă, numită astfel de localnici şi de populaţiile întregului arhipelag din pricina malurilor sale înalte şi abrupte, nu era prea întinsă, dar pe ea locuiau mai mulţi oameni decât pe insulele învecinate. Aici se găsea şi singura cetate din arhipelag, o cetate în adevăratul înţeles al cuvântului.

Cetatea Marelui Preot şi numeroasele case care o înconjurau, formând un mic orăşel, se aflau pe un platou circular, împrejmuit de stânci ce semănau cu dinţii unor rechini fantastici. Cetatea ocupa circa patru kilometri pătraţi. Apărată de ziduri groase din piatră, avea în interior trei clădiri spaţioase, dreptunghiulare: locuinţa Marelui Preot, locuinţa castei preoţeşti – un fel de cazarmă – şi mai impunătoare decât celelalte prin înălţimea şi turnul său romboidal, noul templu al zeului urei şi al războiului, templul zeului Tale.

Faţă de aceasta, templul zeului Atuo, ce se afla în afara cetăţii şi care era, de fapt, doar o curte romboidală, mărginită de un zid nu prea înalt, părea o jucărie.

Atuo, blândul stăpân al zorilor, fusese cel mai respectat zeu din întregul arhipelag până când năvălise în acele locuri un grup de războinici, închinători ai zeului Tale.

Nimeni nu ştia precis de unde veniseră cu adevărat. Ei pretindeau că sunt fii zeului urii şi că soseau chiar din împărăţia acestuia, cu poruncă de a pune stăpânire pe întreaga lume. Şi cum „întreaga lume“ era în acea vreme o noţiune destul de aproximativă, după ce-şi consolidaseră puterea în Insula Înaltă, „fiii“ zeului Tale năvăliseră cu flotila lor de pirogi în insulele

vecine, supunându-i pe localnici. Pretutindeni impuneau credinţa în crudul zeu al războiului, pretutindeni impuneau venerarea Marelui Preot. Se găsiseră destui care încercaseră să li se împotrivească, dar cu timpul fuseseră înfrânţi, nimiciţi.

Casta preoţilor – luptători ai zeului Tale se mărise treptat. Intraseră în ea fiii năvălitorilor, precum şi unii copii ai localnicilor, smulşi din mijlocul familiilor lor şi crescuţi în cetate. Aceştia erau consideraţi însă luptători de un rang inferior.

La porunca Marelui Preot fuseseră aduşi pe Insula Înaltă cei mai pricepuţi cioplitori în piatră din arhipelag ca să înalţe cetatea. Lucrarea costase multă trudă, multe vieţi omeneşti, dar în cele din urmă se realizase, într-adevăr, ceva cu totul deosebit pentru acele vremuri şi locuri.

Casele din jurul cetăţii erau cât se poate de rudimentare; de formă ovală, se construiau din stâlpi bătuţi în pământ. Un schelet de lemn susţinea frunzele de palmier care formau acoperişul. De sub acoperiş atârnau nişte rogojini împletite tot din frunze de palmieri, formând un fel de pereţi.

Astfel de locuinţe se aflau şi în interiorul cetăţii, pe lângă ziduri. În ele se adăposteau luptătorii de rang inferior, adică cei proveniţi din rândurile băştinaşilor.

Minutele acelui sfârşit de noapte, în care majoritatea locuitorilor Insulei Înalte, treziţi de strigătul străjilor, văzuseră „Steaua cu limbă de foc“ oprită undeva, nu prea departe de ei, şi apoi prăbuşindu-se în ocean, fuseseră minute de groază.

Odată cu venirea deplină a zilei, oamenii se mai liniştiseră şi începuseră să-şi vadă de treburile obişnuite. Totuşi discuţiile se purtau aproape exclusiv în jurul fantasticului spectacol la care asistaseră...

În marea sală de închinăciune din templul zeului Tale se aflau doi inşi; un bătrân cu părul complet alb, cu faţa suptă şi pielea ca un pergament străvechi. Peste ochi îi plutea parcă o ceaţă alburie. Ţinea pleoapele pe jumătate închise, clipea des şi-şi ştergea adesea ochii cu dosul palmelor mari, vânoase, aspre.

Avea ca tovarăş un băietan zvelt, cu faţă gânditoare şi puţin tristă.

Urcaţi pe nişte buturugi, amândoi tăiau, cu ajutorul unor dălţi de piatră foarte dură, în care loveau cu ciocane de lemn, frânturi dintr-un bloc de piatră, în bună parte prelucrat. Se conturau

precis formele unui corp omenesc acoperit de un fel de togă. Acum sculptorii căutau să desprindă din piatră capul statuii.

Ecourile loviturilor se rostogoleau de la un perete la altul, legându-se într-un lanţ neîntrerupt.

Cei doi lucrară multă vreme fără oprire. Bătrânul arunca din când în când priviri scurte spre băiat, sau, mai precis spus, spre mâinile lui. În clipele acelea i se aprindea parcă în ochi o luminiţă deosebită.

Băiatul era absorbit cu totul de muncă şi zâmbetul puţin crispat care nu-i dispărea de pe buze oglindea o mare satisfacţie.

La un moment dat, bătrânul se opri din cioplit ca să-şi şteargă cu insistenţă ochii. Apoi, după ce clipi mult şi des, scuturându-şi capul de parcă ar fi vrut să alunge o muscă sâcâitoare, prinse mâna băiatului, oprindu-l din lucru. Tânărul cioplitor îl privi buimăcit, de parcă ar fi fost smuls dintr-un tărâm de vis.

— Ca să tai mai uşor piatra în bucăţi mari să ţii dalta aşa...

Bătrânul aşeză dalta puţin oblic şi-o lovi nu prea tare cu ciocanul. O felie de piatră de-o palmă şi groasă cam de două degete căzu pe podea. Băiatul repetă aproape identic mişcările bătrânului şi desprinse din piatră o bucată aproximativ la fel de mare.

— Acum e bine... E bine... rosti bătrânul, dând din cap într-o mişcare repetată şi aşezându-se pe buturuga pe care până atunci stătuse în picioare făcu semn băiatului să-i urmeze exemplul.

Rămaseră aşa, faţă în faţă, fără să rostească un cuvânt, privindu-se însă cu atenţie, de parcă nu se văzuseră de multă, de foarte multă vreme.

„S-a schimbat copilandrul! Faţa i s-a asprit, braţele şi pieptul i s-au întărit... începe să iasă la iveală bărbatul“, cugeta bătrânul.

«Cu fiecare zi se trece parcă mai mult „Mână Îndemânatică!» gândea băiatul. Acum câteva zile nu avea dunga aia din josul gurii.“

Într-un târziu, după ce-şi frecă iarăşi ochii, bătrânul rosti încet:

— Mă lasă vederea... Mă lasă... Teamă mi-e că nici n-am să pot ciopli toate chipurile de piatră pe care le mai avem de făcut în templul ăsta...

— Eşti obosit, Mână Îndemânatică. Dacă o să te odihneşti mai mult poate...

— Da, Tujiro, am nevoie de odihnă, de foarte multă odihnă. Se apropie ziua când o să intru în odihna cea fără de sfârşit...

Băiatul încercă să spună ceva, poate o încurajare, dar bătrânul îl opri cu un gest şi adăugă:

— Da, da. Mi se apropie şi mie sfârşitul ca oricărui om. Şi dacă aş vrea să mai trăiesc şi să mai pot lucra e ca să-ţi dezvălui şi acele taine ale cioplitului în piatră pe care încă n-am apucat să ţi le fac cunoscute. Cu toate că şi singur ai reuşi să le cunoşti. Tu, băiatule, eşti dintre acei puţini oameni cărora piatra li se supune. Eşti dintre cei aleşi. Până acum nu ţi-am spus, dar mă simt tare mulţumit de tine. Şi-am să trec mai uşor în insula zeului Morţii ştiind că dălţile şi ciocanele mele sunt în mâinile tale.

— De ce vorbeşti de moarte, Mână Îndemânatică?! Eşti încă puternic. Văd eu că mâna nu-ţi tremură deloc când tai piatra.

—De tremurat nu tremură, dar simt eu bine că puterea i s-a scurs undeva, poate câte puţin, în toate pietrele pe care le-am cioplit. Şi de ce n-aş vorbi de moarte? Moartea-i mereu lângă noi. Azi-noapte luase înfăţişare de stea cu limbă de foc. Dacă se prăbuşea peste insulă...

— Ai văzut; steaua a căzut o dată cu ivirea zorilor. Se spune că zeul zorilor, Atuo, e mânios şi a vrut să prăvălească steaua peste insulă pentru că oamenii au început să-l uite. Ce zici? E adevărat?

Înainte să răspundă, bătrânul se şterse la ochi cu gestul acela care îi intrase în reflex, apoi, plecându-se spre băiat, rosti aproape în şoaptă:

— Ştiu şi eu ce să zic şi de zeii ăştia?! Am cioplit atâţia cu mâna mea, şi cum i-am închipuit eu încât... Măcar unul să fi văzut aievea... Dar aşa... Oamenii se închină la pietrele cioplite de mine, dar mie, drept să-ţi spun, nu prea-mi vine... Şi apoi... unii oameni slăvesc un zeu. Vin alţi oameni mai tari şi-i silesc pe oamenii mai slabi să creadă în alt zeu. Şi ei încep să creadă şi uită cu totul zeul socotit până atunci cel mai puternic. Aşa îşi schimbă oamenii zeii, siliţi de alţi oameni şi nu de zeii pe care nimeni nu ştie cum or fi arătând. Noi, cioplitorii, le născocim chipurile. Dar se mai întâmpla şi altfel. Ştii că acum trei zile Marele Preot m-a chemat la el. Ce crezi că mi-a poruncit?! Să

dau zeului Tale, pe care îl cioplim acum, chipul său.

— Chipul Marelui Preot?!

Băiatul izbucni în râs.

— De ce râzi?

— Mă gândesc cum ar arăta necruţătorul zeu al războiului dacă l-am înfăţişa cu chipul strâmb de frică pe care îl avea Marele Preot, în zori. L-am zărit când a fugit în groapa cea largă de sub zidul templului. Băgase rău spaima în el „Steaua cu limbă de foc!“

— Să nu mai spui nimănui că l-ai văzut pe Marele Preot speriat, ascunzându-se! Dacă ajung la urechile lui asemenea vorbe, viaţa ta n-ar mai preţui nici cât o pietricică. Şi pentru mine n-ar fi durere mai mare decât să ţi se întâmple ţie un rău, Tujiro, fiul meu.

Era pentru prima oară când bătrânul îi vorbea astfel, şi băiatul îngâna:

— Voi fi tăcut ca o piatră... tată.

Niciodată nu-i mai spusese „tată“. De aproape trei ani nu mai avea cui spune astfel. Tatăl său fusese ucis, cu trei ani în urmă de luptătorii Marelui Preot. Dar Mână Îndemânatică se purtase cu el ca un adevărat părinte.

După ce-l răpiseră din mijlocul alor săi, Tujiro fusese târât, împreună cu alţi băieţi, în cetate. Aici intraseră pe mâinile „educatorilor“, care trebuiau să formeze din ei luptători nemiloşi, supuşi orbeşte Marelui Preot.

Viitorii luptători erau crescuţi cu deosebită asprime. Loviturile de baston curgeau pe spinările lor ca ploile repezi ale tropicelor.

Tujiro îndura mai multe pedepse decât alţii, pentru că era socotit un nevolnic încăpăţânat. El refuzase să privească la schingiuirea unui rob, care se făcea în faţa băieţilor, pentru a-i deprinde cu cruzimea, cu sângele. Tot el eliberase mica pasăre căreia trebuia să-i sucească gâtul încetul cu încetul: acesta era un „exerciţiu educativ“ pentru ucenicii zeului Tale.

Gândurile lui Tujiro zburau mereu spre mama sa, spre bunii săi prieteni Ahio, Wiveru şi Oma.

Într-o oră de răgaz se apucase să cioplească în lemn chipul Omei. Învăţase puţin din acest străvechi meşteşug de la un bătrân vecin.

Figurina de lemn rămăsese apoi uitată undeva, lângă zidul cetăţii.

Mână Îndemânatică, trecând întâmplător prin acel loc, o zărise şi ochiul său experimentat descoperise în statuetă marele talent al celui care o cioplise. Bănuind că unul dintre copiii captivi făcuse figurina, pornise cercetări discrete, care îl conduseseră la Tujiro.

După ce-1 pusese să mai cioplească câteva statuete şi se convinsese pe deplin că avea de-a face cu un talent ieşit din comun, Mână Îndemânatică ceruse ca băiatul să-i fie încredinţat, pentru a forma din el un „cioplitor de zei“, meserie ce se aflã la mare cinste printre oamenii acelor locuri şi timpuri.

Tujiro avea de ce să-i poarte recunoştinţă bătrânului.

Marele Preot aprobase cererea, dar interzisese în continuare băiatului să iasă din cetate.

De peste un an şi jumătate, Tujiro nu-şi văzuse mama şi prietenii. Poate că şi din această pricină se legase sufleteşteatât de mult de bătrânul meşter, încât ajunsese să-i spună „tată“…

Tujiro şi Mână Îndemânatică îşi reluaseră lucrul când îşi făcu apariţia Preotul Şchiop, sfetnicul de credinţă al Marelui Preot, cel care urmărea executarea întocmai a ordinelor, cel care împărţea pedepse de o neînchipuită cruzime, omul pe care copiii din întregul arhipelag îl visau în groaznice coşmare.

Acest preot-luptător născocise în jurul infirmităţii sale – îşi târa uşor piciorul drept – o adevărată legendă: susţinea că pe când se afla în ţara zeului Tale – făcea parte dintre primii năvălitori – un balaur cu zece capete ieşise din Ocean şi se apucase să distrugă pădurile de cocotieri. El înfruntase balaurul de unul singur şi-i strivise pe rând toate capetele. Din năprasnică înfruntare se alese cu o rană la picior, în urma căreia rămăsese şchiop pe viaţă.

Adevărul era că se născuse cu un picior puţin mai scurt, dar astfel de legende mincinoase despre trecutul lor glorios născociseră toţi năvălitorii ca să apară în ochii localnicilor drept fii ai zeului Tale, înzestraţi cu forţe supraomeneşti.

Vicleni, niciunul nu povestea propria sa legendă, fiecare lăsa pe alţi preoţi să răspândească minciuna nemaipomenitelor sale fapte vitejeşti. Şi pentru că majoritatea năvălitorilor erau oratori destoinici, se găseau destui să-i creadă…

Preotul Şchiop se opri lângă cercul marcat cu pietricele care înconjura statuia neterminată şi strigă cu voce dogită:

— Mână Îndemânatică! Mână Îndemânatică!

Bătrânul îl auzi din prima clipă, dar nu se întoarse. Făcu şi lui Tujiro un semn discret cu ochiul.

Băiatul înţelese imediat despre ce era vorba. Mai luase şi altădată parte la acest joc. Îşi văzu de lucru, ca şi când nici el n-ar fi auzit chemarea.

— Mână Îndemânatică!... Ai surzit cu totul, bătrâne?! Ascultă!

Preotul se învârtea în jurul statuii, pe lângă cercul de pietricele, strigând din ce în ce mai mânios:

— Ascultă, nucă de cocos putredă, cap de piatră! Ascultă, bătrâne!

Dar Mână Îndemânatică se prefăcea că nu-l aude şi Şchiopul nu cuteza să păşească în cerc, deşi tare ar mai fi dorit.

Bătrânul impusese încă de mulţi ani un obicei, devenit, cu vremea, o adevărată lege sacră: nimeni, în afara Marelui Preot, nu avea îngăduinţa să intre în cercul marcat de pietricele, în cercul acela cu diametrul de circa zece paşi, cât timp statuia nu era terminată.

Bătrânului cioplitor îi făcea plăcere să se folosească de această lege care îi enerva pe unii preoţi şi mai cu seamă pe şchiopul cel atât de iute la mânie.

Într-un târziu, Mână Îndemânatică se îndură să se oprească din lucru şi să dea atenţie preotului. Îl privi cu ochi atât de nevinovaţi, încât Şchiopul ar fi putut crede că, într-adevăr, strigătele lui nu fuseseră auzite, dacă n-ar mai fi păţit şi altădată la fel. Era convins că bătrânul îl lasă dinadins să strige. Se răsti, înecându-se de furie:

— De ce te prefaci că ţi-ai pierdut auzul?! Cutezi cumva să-ţi baţi joc de mine?!

— Cum se poate să gândeşti una ca asta?! Eşti de mult aici?

— Nu te mai preface! L-ai învăţat şi pe băiatul ăsta să se prefacă. E cu neputinţă să nu mă fi auzit, atât de tare am strigat!

— O! Atunci când cioplim chipul unui zeu nu mai auzim decât glasul lui care răsună în făptura noastră. Şi glasul preaputernicului Tale e ca un tunet!

Tujiro abia se stăpânea să nu izbucnească în râs. Straşnic îşi mai bătea bătrânul joc de preot!

Şchiopul se văzu silit să bombănească:

— Bine... Bine... Acum ascultă porunca Marelui Preot! A hotărât ca în templu să se ridice şi chipul zeului mării, al

preaputernicului Kapu. El s-a dovedit totdeauna prietenul nostru atunci când tăiam valurile împărăţiei sale. Iar în dimineaţa aceasta a înghiţit „Steaua cu limbă de foc“, steaua trimisă de Atuo să ne aprindă insula, să ne nimicească. Marele zeu Tale a prins steaua din zbor. Aţi văzut-o şi voi oprită din cădere de braţul său neînfrânt. Apoi a azvârlit-o în adâncurile necuprinse ale împărăţiei prietenului său Kapu. Atuo a vrut pieirea noastră şi a tuturor celor de pe Insula Înaltă, Atuo e duşmanul nostru, templul lui va fi dărâmat... Tu gândeşte-te bine cum să-l înfăţişezi pe prea puternicul Kapu. Aceasta e porunca Marelui Preot!

După plecarea Şchiopului, bătrânul cioplitor rămase multă vreme tăcut, gânditor. Tujiro îi respectă tăcerea. Credea că meşterul începuse să se gândească la înfăţişarea viitoarei statui pe care primise poruncă să o cioplească. De asta nu mică îi fu surpriză când îl auzi rostind rar şi încet, de parcă ar fi vorbit cu el însuşi:

— Au găsit un prilej nimerit ca să nimicească templul Zeului Zorilor. Un astfel de prilej aşteptau ei de multă vreme. Vorbele pe care Şchiopul le-a spus în faţa noastră or să le repete preoţii în faţa tuturor oamenilor din insulă, ca aceştia să creadă că, într-adevăr, Atuo a vrut să le aducă pieirea şi să-l scoată pentru totdeauna din inimi. Sunt vicleni preoţii zeului Tale. Foarte vicleni.

— Oare nu crezi că „Steaua cu limbă de foc“ a fost aruncată de Zeul Zorilor? întrebă Tujiro, buimăcit de felul în care îl auzise judecând pe bătrân.

— Ce ştiu eu, băiatule?! Nu pot şti nici măcar dacă Atuo există cu adevărat. Chipul i l-am cioplit de multe ori, dar de văzut nu l-am văzut decât aşa cum îl vedeam cu toţii: ca o dâră roşiatică de lumină lipită de faţa mării. Dar dacă se află pe undeva cu adevărat, nu poate fi decât un zeu blând, căci e un zeu al luminii. De asta mă îndoiesc că el a aruncat asupra noastră steaua cu limbă de foc. Ar trebui să ştie că în Insula Înaltă sunt încă destui care, chiar dacă nu-l mai slăvesc în cântece puternice ca altădată, de teama preoţilor lui Tale, îi păstrează totuşi toată dragostea şi respectul.

Cuvintele bătrânului stârniră în inima şi mintea băiatului un adevărat vârtej. Abia reuşi să îngâne:

— Oare tu nu te temi de zei, Mână Îndemânatică?! Vorbeşti

cu atâta uşurinţă despre ei! Nu te temi că ar putea să-ţi audă vorbele, să se mânie şi să te pedepsească?!

— Lui Tale nu i-am cioplit capul, deci nu mă poate auzi, răspunse bătrânul, zâmbind. Nu, nu mă tem de zei. Sunt prea bătrân ca să mă mai tem de ceva în afară de neputinţa la care voi ajunge într-o zi, de neputinţa ce mă va face să nu mai fiu în stare să ţin dalta în mână. De ce m-aş teme de zei?! Ai văzut vreodată un copil temându-se de păpuşa pe care singur şi-o făcuse din frunze de palmier?! De pietrele pe care le-am cioplit nu mă pot teme. Să vină zeii să-i văd aievea cu bătrânii mei ochi şi atunci... Poate că atunci mă voi teme... de voi mai găsi puţină teamă-n mine...

Sub lovitură puternică a ciocanului, dalta din mâna bătrânului smulse blocului de piatră o aşchie mare cât un deget...

Capitolul IV

„MUŞTELE VRĂJITE“ ŞI „OCHIUL ZEULUI TALE“

Pe Insula Înaltă apăruseră de la o vreme nişte gâze foarte ciudate, un fel de muşte, poate chiar ceva mai mici decât o muscă obişnuită, argintii, cu corp prelungit, şi parcă fără cap. Aripile transparente băteau cu o viteză extraordinară. Nimeni nu putuse vedea o astfel de „muscă“ de aproape.

Ciudatele gâze păstrau permanent o distanţă de circa trei metri de orice făptură vie şi nu se aşezau niciodată pe ceva.

Urmărindu-le zborul, câţiva inşi observaseră că muştele argintii dispăreau în ocean, ceea ce era cu totul extraordinar.

Începură să se facă diferite presupuneri cu privire la originea nemaipomenitelor gâze şi presupunerile acestea plămădiseră două legende. Una susţinea că muştele erau tot un fel de solii ale Zeului Zorilor.

Preoţilor războinici nu le convenea însă o asemenea legendă şi de aceea creaseră alta, cel puţin tot aşa de verosimilă ca prima, având în vedere faptul că muştele argintii ieşeau şi dispăreau în valuri.

Versiunea lor susţinea că nemaipomenitele gâze erau create de Kapu, Zeul Mărilor, care le trimitea pe insulă ca să vadă dacă oamenii îl slăvesc şi pe el aşa cum se cuvine.

Preoţii porunciră localnicilor să aducă zilnic slavă Zeului

Mărilor o dată cu închinarea pe care o datorau lui Tale.

Lui Mână Îndemânatică i se ceruse chiar să părăsească un timp lucrul la statuia zeului Tale, căreia îi rămăsese de cioplit doar capul, şi să se apuce grabnic de sculptat statuia Zeului Mării, o statuie de aceeaşi proporţie cu cea a Zeului Războiului. Statuile trebuiau terminate odată şi amândouă urmau să fie aşezate la loc de cinste în templul cel nou.

— S-au cam speriat preoţii de când muştele argintii au început să se ivească şi prin cetate, spusese Mână Îndemînatică ucenicului său. Acum vor să se pună bine cu Zeul Kapu, să slujească doi stăpâni deodată.

Tujiro se obişnuise să-l audă pe bătrân vorbind astfel despre zei şi preoţi, ba, mai mult chiar, începuse şi el să se gândească la zei ca la nişte statui pe care le putea ciopli după imaginaţia sa.

Totuşi, apariţia gâzelor argintii îl impresionase puternic.

Nu se temea însă de ele, cum se temeau mulţi dintre locuitorii insulei, ci era mai degrabă curios să le vadă de aproape, să prindă una.

Când îi spusese lui Mână Îndemânatică intenţia sa, bătrânul zâmbise amuzat:

— N-ar fi tocmai rău. Poate că preoţii or să ne ceară curând să cioplim în piatră şi o muscă de asta, pe care să o pună în templu şi căreia să i se închine. Dacă ai prinde una, ai şti mai bine cum să o faci din piatră, pentru că cinstea de a ciopli un asemenea zeu ţi-aş lăsa-o cu totul ţie. N-o să mă apuc la bătrânețe să fac zei-muşte!

Într-o dimineaţă, Tujiro se găsea singur în marea sală a templului lui Tale.

Stătea în faţa unui bloc de piatră înalt de aproape trei metri.

Încremenise aşa de multă vreme, cu privirea ţintă pe piatră, de parcă ar fi dorit să vadă ceea ce se află înăuntrul ei.

Din blocul acela urma să fie cioplit Zeul Mărilor.

Cu o seară înainte, Mână Îndemânatică îi vorbise îndelung despre aspectul viitoarei statui.

Peste noapte îi veniseră şi lui câteva idei, care erau oarecum în contradicţie cu concepţia bătrânului. Această contradicţie se năştea probabil din faptul că Mână Îndemânatică vedea în Ocean o forţă mai curând duşmănoasă decât prietenă omului şi socotea că viitoarea statuie trebuia să exprime forţă, brutalitate,

cruzime chiar.

Tujiro, care îşi amintea adesea minunatele clipe când se cufunda cu Oma în ocean, nu putea să fie de acord ca statuia zeului Kapu să exprime numai cruzime.

Privind blocul de piatră, îi veni ideea că Zeul Mărilor ar putea să aibă două feţe cu totul diferite: una exprimând zbucium, cruzime, cealaltă oglindind o linişte misterioasă, ca liniştea din adâncul apelor.

Privea blocul de piatră şi imaginaţia desprindea parcă din el chipul zeului, care se prefăcea încetul cu încetul în valuri, în valuri ce loveau un ţărm de piatră.

Pe ţărmul acela se vedea parcă pe el însuşi. Era împreună cu Oma. Alerga după ea, încercând să o prindă. Fata râdea, dar râsul nu i-l putea auzi.

Deodată Oma se aruncă în valuri. El o urmă fără să şovăie.

Se cufundară în ape şi parcă acolo, în adânc, apăru aievea obrazul cel liniştit şi misterios al lui Kapu.

Vedea chipul zeului numai dintr-o parte, îi vedea numai obrazul liniştit. Ochiul lui blând şi parcă puţin trist îi îndemna să se apropie, să se mai cufunde.

Oma îi urmă chemarea.

Se repezi să o oprească, pentru că el ştia cum arăta cealaltă faţă a lui Kapu. Dar fata înota repede. Întotdeauna îi fusese greu să o ajungă. Oma era o adevărată fată-peşte.

Se apropiau acum de capul zeului.

Tujiro se aştepta ca dintr-o clipă într-alta să-i vadă şi cealaltă faţă, schimonosită, înfiorătoare.

Îl opri însă din înot un bâzâit uniform, sâcâitor. Bâzâitul persistent îl smulse din visul pe care-l trăise cu ochii deschişi.

Revăzu blocul de piatră aşa cum era aievea. Şi Oma şi apele şi chipul lui Kapu se topiseră.

Bâzâitul însă persista.

Întorcându-şi privirea, zări o muscă dintr-aceea argintie. Se învârtea în jurul statuii lui Tale într-un cerc perfect.

Tujiro mai zărise până atunci de două ori asemenea gâze ciudate, dar de la distanţe mult mai mari. Acum musca se afla doar la vreo şase paşi şi dorinţa pe care o mărturisise, ca pe o glumă, lui Mână Îndemânatica, se redeşteptă în el: Ce-ar fi să prindă musca argintie?!

O teamă explicabilă în faţa necunoscutului încercă să

stăvilească ispita, dar nu reuşi.

Băiatul luă mica rogojină împletită din frunze de palmier în care ţinea uneltele de sculptat şi făcu din ea un fel de cornet în care socotea că va prinde mai uşor gâza misterioasă.

Se apropie un pas de statuia lui Tale.

Musca se rotea în continuare, de parcă nu l-ar fi observat şi nădejdea începu să crească în sufletul băiatului. Dar numai pentru o clipă, căci de îndată ce făcu tiptil pasul următor, musca se depărtă brusc, nu mult, exact cu aceeaşi distanţă cu care se apropiase el de statuie.

Jocul acesta se repetă de câteva ori. Musca păstra permanent între ea şi băiat cam cinci paşi depărtare. La un moment dat, Tujiro renunţă la încercarea de a se apropia de gâza pe furiş şi se repezi brusc.

Rezultatul fu însă acelaşi.

În sala mare a templului Zeului Tale începu o adevărată cursă.

Tujiro, întărâtat la culme, alerga după gâza care parcă-şi bătea joc de el, pentru că, ferindu-se, se rotea totuşi în jurul lui. Băiatul avea chiar impresia că musca îl cerceta, aşa cum ar fi dorit el să o cerceteze, prinzând-o.

După o vreme, plictisită parcă de joc, gâza argintie se avânta în sus, la o înălţime nu prea mare şi Tujiro avu impresia că dispăruse prin zid.

Teama puse stăpânire pe el. Se gândi că dacă ciudata muscă poate trece şi prin piatra zidului, avusese noroc nereuşind să pună mâna pe ea. Cine ştie ce grozăvie i s-ar fi putut întâmpla.

În această stare sufletească îl găsi Mână Îndemânatică. Tujiro se grăbi să-i povestească totul. Bătrânul îl ascultă cu atenţie, apoi fără să scoată un cuvânt, luă cele două buturugi pe care se urcau de obicei atunci când sculptau partea de sus a statuilor, le aşeză una peste alta şi, cu ajutorul băiatului, se sui pe ele.

Putea cerceta astfel cu uşurinţă porţiunea de zid pe unde dispăruse musca argintie.

Nu-i trebui mult timp ca să descopere o crăpătură destul de mare pentru a trece prin ea o gâza. Crăpătura, sau mai corect spus, deschizătura, se afla la unirea a două blocuri de piatră.

Mână Îndemânatică îşi lipi ochiul de gaura aceea şi zări o dâră de lumină.

Tujiro încremeni de uimire văzîndu-l cum împinge deoparte

unul din blocurile de piatră, ca pe o portiţă glisantă. În perete se deschise o gaură de vreo jumătate de metru pătrat.

— Vino să vezi pe unde a dispărut musca, spuse Mână Îndemânatică.

Băiatul se urcă pe buturugă.

În partea din fund a găurii era o crăpătură lată cam de un deget, prin care lumina puternică a Soarelui se zărea ca o lamă strălucitoare de cuţit.

— O fi musca după care ai alergat, făcută de zei, dar a ieşit ca orice muscă, prin deschizăturile astea şi nu prin piatră, rosti bătrânul puţin ironic.

Pe Tujiro nu-l mai interesa însă musca, ci gaura din zid. Ştia că sub ziduri şi sub lespezile templului se aflau nişte gropi secrete. Una dintre ele era chiar în imediata apropiere a locului unde se găsea statuia neterminată a Zeului Tale. Însuşi Preotul Şchiop fusese nevoit să le dezvăluie secretul existenţei acelei gropi, pentru că placa de piatră ce o acoperea s-ar fi spart dacă blocul din care urma să fie cioplită statuia ar fi fost aşezat deasupra ei.

Tujiro înţelesese că toate acele gropi erau nişte eventuale refugii pentru preoţii lui Tale, în schimb nu putea pricepe rostul găurii din zid şi a pietrei rotunde, cu o faţă şlefuită şi strălucitoare, care se afla înăuntru.

Mărturisi bătrânului nedumerirea sa.

Mână îndemânatica nu răspunse însă decât prin nişte sunete guturale, apoi împinse deoparte şi placa de piatră din fundul găurii.

Soarele năvăli peste ei.

Faţa şlefuită a pietrei reflectă razele într-un fasciul puternic, pe care bătrânul îl urmări cu privirea. Tresări, zărind locul pe care cădea: era chiar altarul „Marii Jertfe“, aşezat în centrul curţii templului.

— Ăsta e „ochiul Zeului Tale“, şopti bătrânul, aruncând priviri îngrijorate spre uşă.

Trase apoi la loc cele două plăci de piatră care acopereau deschizătura din zid şi coborî de pe buturugi mai repede decât l-ai fi putut crede capabil, poruncind şi băiatului să facă la fel. Cu aceleaşi mişcări febrile puse buturugile la loc, apoi se aşeză pe una dintre ele.

Rămase încordat, cu figura atât de concentrată, încât Tujiro

nu cuteză să-l tulbure, deşi îşi simţea buzele arse de întrebări.

Într-un târziu, bătrânul rosti în şoaptă:

—Ăsta e „ochiul Zeului Tale“, fără nicio îndoială! Apoi, izbucnind pe neaşteptate în râs, adăugă: Bănuiam că şi povestea cu „Ochiul de foc“ trebuie să fie o înşelătorie. Toate le-a născocit, desigur, Taire. Şi poate că din pricina acestui „ochi de zeu“ a pierit el, aşa, deodată. Cred că după ce le-a făcut „ochiul“, preoţii i-au pregătit moartea. Vor ca numai ei să cunoasă felul în care îi înşală pe oameni. E deci înţelept ca şi noi să uităm că în zid e ascunsă o piatră şlefuită. Altfel am putea pieri fără urmă, asemeni lui Taire.

Tujiro încercă să înţeleagă cât mai bine vorbele bătrânului. Ştia că Taire condusese lucrările de construcţie a templului, ştia că, după ce clădirea fusese isprăvită, pe priceputul maestru nu-l mai văzuse nimeni.

Cunoştea destule şi despre „Ochiul de foc“ al Zeului Tale.

Preoţii obişnuiau să facă o dată pe an jertfe omeneşti în cinstea patronului lor. Atunci, în faţa mulţimii căreia i se îngăduia să intre în curtea cetăţii, se înjunghiau doi copii pe „altarul marilor jertfe“.

Copiii nu erau ucişi decât după ce Marele Preot, invocându-şi stăpânul, îl implora să-şi plece ochiul asupra jertfelor. Şi totdeauna un fascicul de raze cădea pe altar.

Preoţii pretindeau că razele acelea sunt ţâşnite din „Ochiul de foc“ al zeului războiului.

Victimele n-ar fi putut scăpa decât în cazul când Tale nu şi-ar fi plecat „ochiul“ asupra lor. Dar aşa ceva încă nu se întâmplase.

Gândindu-se la toate acestea, Tujiro începu să-l înţeleagă pe bătrân, dar nu pe de-a-ntregul. Întrebă:

— Oare crezi că piatra aceea poate arunca raze?

— Ea nu face altceva decât să întoarcă din drum razele soarelui şi să le trimită acolo unde doresc preoţii, adică spre altar. Poate că ai văzut şi tu uneori stâncile scânteind din pricina soarelui. Acelaşi lucru se petrece şi cu...

Nu apucă să-şi termine fraza. Pământul se cutremură. Un cutremur brusc, destul de puternic, dar atât de scurt, încât cei doi nici nu avură timp să reacţioneze.

— Se zguduie insula, rosti bătrânul calm, ca unul care asistase la numeroase cutremure, pentru că trăise într-o regiune unde mişcările seismice aveau loc destul de des. Acum care zeu

o fi zguduit temeliile pământului? Tale, Kapu, Zeul Zorilor sau altul de care nu avem habar?! Poate că s-a supărat Tale pentru că am dat de ochiul lui!

— Poate, îngâna Tujiro.

Buimăcit de cele descoperite şi de scurta, dar mânioasa scuturare a pământului, nu sesizase ironia din vorbele bătrânului.

Mână Îndemânatică râse încet:

— Atunci, spune-mi, de ce zguduia insula şi pe vremea când oamenii din aceste locuri habar nu aveau că există un zeu pe nume Tale?

Capitolul V

ZEII DIN „STEAUA CU LIMBĂ DE FOC“

— Deocamdată intensitatea cutremurelor nu reprezintă o primejdie. Putem continua liniştiţi lucrările. Am dat automatelor instrucţiunile necesare pentru exploatarea zăcămintelor de combustibil... Eu o să mai întârzii puţin. Priveliştea este extraordinară! N-am mai văzut niciodată o asemenea bogăţie de animale şi plante! Deşi rătăcim de trei generaţii prin Univers, ne sufocăm încă în prejudecăţi. Iată că planeta asta pe care socoteam că nu poate exista nicio formă de viaţă, deoarece în atmosfera ei domină gazul cel mai otrăvitor pentru noi, oxigenul, e mult mai bogată în vegetaţie şi animale decât planeta strămoşilor noştri, decât Lumea Galbenă. Şi pe deasupra... fiinţele cugetătoare! De abia aştept să luăm legătura cu ele în mod nemijlocit! Cred că şi tu eşti nerăbdător, nu?

— Desigur. Dar va trebui să fim foarte precauţi. Nu cumva să ieşi din mediul lichid, Or! Întoarce-te la navă!

— Mai târziu puţin! Totul în jur e minunat! Culorile, mai ales, sunt nemaipomenite! Asta e Planeta Culorilor! Planeta Culorilor, Io!

— Vremea care s-a scurs peste tine nu te-a putut schimba! Ai rămas acelaşi entuziast din tinereţe.

— Lasă! Sunt convins că şi tu eşti la fel de impresionat de ceea ce
ne-a fost dat să întâlnim aici. Dar spre deosebire de mine,

totdeauna ai ştiut să-ţi ascunzi emoţiile. Recunoşti?

— Dacă îţi face plăcere... recunosc!

— Accidentul ne-a oferit marea şansă, cea pe care n-au avut-o patru generaţii. Iată o planetă vie, locuită de fiinţe cugetătoare...

— Nu trebuie să uităm că accidentul poate să ne ofere şi „şansa“ de a nu ne mai întâlni niciodată nava bază. Atunci extraordinara noastră descoperire va rămâne necunoscută semenilor noştri.

— Nu fi îngrijorat! Vom pleca la timp. Se pare că zăcământul de combustibil e foarte bogat. Automatele vor putea lucra cu maximum de randament şi... Cu ce roşu extraordinar e colorat animalul acesta!

— Te entuziasmezi ca un copil, Or!

— Da, copiii noştri... copiii care trăiesc... ar fi nespus de fericiţi să vadă ceea ce văd eu acum... Şi el cred că ar fi fost...

Io îşi dădu seama că nu trebuia să amintească de copii. Rana din sufletul lui Or, al cărui fiu pierise cu destul de puţină vreme în urmă, era încă deschisă.

— Nu mai întârzia, Or! Vino să hotărâm metodele de cercetare ale uscatului!

Cu toate că se aflau la o distanţă de peste trei kilometri, unul în nava cosmică fixată pe fundul oceanului, la vreo optzeci de metri adâncime, celălalt în imediata apropiere a Insulei Înalte, cei doi nu foloseau niciun fel de aparat pentru a conversa. Puteau să-şi transmită cu uşurinţă gândurile chiar la distanţe mult mai mari.

Erau două fiinţe cugetătoare care făceau parte dintr-o expediţie pornită cu foarte multă vreme în urmă de pe o planetă numită de ei Lumea Galbenă. Aflaseră de la părinţii şi bunicii lor că planeta mamă purta această denumire pentru că pe ea predomina culoarea galbenă. Şi trupurile lor aveau această culoare, şi ochii uriaşi, şi părul ca un puf care acoperea o mică porţiune a capului excepţional de dezvoltat. De fapt nici nu era păr, ci nişte tentacule minuscule, organe de orientare deosebit de sensibile.

Expediţia lor cosmică era o adevărată colonie astrală. Pe ea se născuseră trei generaţii.

Fiinţele cugetătoare din Lumea Galbenă trăiau, comparativ cu pământenii, extraordinar de mult, nava lor bază atingea

aproape viteza luminii şi totuşi se socotise că numai o expediţie-colonie, în care să călătorească toată viaţa cinci sau şase generaţii, ar putea să adune datele necesare pentru o cunoaştere cât de cât detailată a unei frânturi din Cosmos.

Se sperase mai ales că se vor putea descoperi „planete vii“, cu forme superioare de viaţă şi, eventual, cu fiinţe cugetătoare. Dar, deşi se cercetaseră, în decursul a trei generaţii, peste două sute de planete, numai pe trei dintre ele se descoperiseră forme de viaţă foarte rudimentare.

De obicei nava-bază zbura pe o traiectorie spiralată şi pentru cercetarea planetelor se trimiteau echipaje mici, pe nave de dimensiuni reduse. Zborul navei şi al „navelor-pui“ era coordonat în aşa fel, încât atunci când baza executa o buclă din spirală pe care zbura, reîntâlnea nava trimisă în explorare. Întâlnirea avea loc cu o precizie desăvârşită.

În cazul unei întârzieri a „navei-pui“, bază ar fi fost nevoită să-şi continue zborul fără să se mai poată face ceva pentru recuperarea vehiculului întârziat. Viteza navei bază fiind extrem de mare, manevrele pe zone mai reduse erau imposibile.

Niciodată nu se întâmplase însă ca vreo navă-explorator să întârzie la întâlnirea calculată cu cea mai desăvârşită precizie.

Pentru cei doi inşi ajunşi pe Terra exista însă şi această perspectivă foarte puţin îmbucurătoare.

Nava lor suferise un accident cu totul neobişnuit. Trimişi să cerceteze sistemul solar din care face parte Terra, Io şi Or îşi fixaseră ca ţinte două planete: Venus şi Marte. Terrei nu-i acordaseră atenţie. Analizele spectroscopice arătaseră că în atmosfera Pământului predomină oxigenul, şi concepţia savanţilor din Lumea Galbenă era că acolo unde există oxigen într-o cantitate dominantă e imposibil să se ivească viaţa. Pentru cei din Lumea Galbenă, care trăiau respirând argon, oxigenul era gazul cel mai otrăvitor.

Aşadar, Or şi Io porniseră spre sistemul nostru solar cu intenţia de a se apropia mai mult de Venus.

Întâlniseră însă un roi de meteoriţi, cu totul neobişnuiţi. Câmpurile antimagnetice din jurul navei nu-i putuseră respinge. Loviseră nava în partea unde se afla depozitul de combustibil şi, înainte ca cei doi astronauţi să poată interveni, rămăseseră fără 90% din energia necesară zborului de explorare şi de întoarcere.

Situaţia era atât de critică, încât Or şi Io începuseră chiar să

se împace cu gândul că nu vor mai putea reveni niciodată la nava-bază.

Detectoarele descoperiseră însă pe Terra – „planeta gazului morţii“ cum o numise la început Or – zăcăminte de minereu din care se putea obţine energia necesară zborului.

În aceste condiţii coborâse pe Pământ, în ultimele minute ale unei nopţi, nava pe care locuitorii Insulei Înalte o crezuseră stea, „Steaua cu limbă de foc“.

Întorcându-se pe navă, Or împărtăşi tovarăşului său impresiile culese:

— Fiinţele cugetătoare de pe insulă par agitate, foarte agitate.

— Şi totuşi trebuie să fie obişnuite cu cutremurele. Dar frecvenţa lor din ultima vreme i-o fi speriat.

— Mai agitaţi sunt cei care locuiesc în marile clădiri de piatră.

— E explicabil: când se prăbuşeşte peste tine o clădire de frunze e una, şi e cu totul altceva să te gândeşti că poţi fi strivit sub greutatea lespezilor.

— Totuşi până acum construcţiile de piatră au rezistat, înseamnă că sunt foarte bine făcute. Neaşteptat de bine pentru stadiul de civilizaţie la care se află aceste fiinţe cugetătoare. Şi, după o scurtă pauză, Or adăugă: Crezi că e încă prea devreme să încercăm să luăm legătura cu ei?

— Da. Deşi am înţeles unele lucruri cu privire la viaţa lor, au mai rămas destule nelămurite. Din pricina asta nu avem cum să prevedem care le va fi reacţia când ne vor întâlni. Şi încă ceva; ei comunică prin organe vocale, prin sunete. Cred că le-am putea transmite şi direct gândurile, dar asta i-ar îngrozi, fără îndoială. Va trebui deci că studiul asupra mijlocului lor sonor de comunicare să fie terminat şi să construim un aparat care să ne pună în legătură cu ei în mod direct, pe baza gândurilor transmise prin sunet.

— Cât de greu e să iei legătura cu fiinţe cugetătoare din alte lumi, chiar când te afli lângă ele!

— Eşti lângă ele şi totuşi te despart atâtea lucruri. Îţi dai seama ce vor putea pricepe locuitorii insulei din ceea ce vom încerca să le explicăm, dacă nouă ne vine atât de greu să-i înţelegem!

Într-adevăr, celor doi „zei“ nu le fusese deloc uşor să-şi explice unele comportări ale pământenilor, deşi aveau la

îndemână mijloace de investigaţie ultraperfecţionate.

Ciudatele muşte argintii nu erau altceva decât un fel de microemiţătoare de imagini teleprogramate să păstreze permanent o distanţă fixă faţă de orice fiinţă vie.

Cei doi astronauţi urmăriseră pe câteva ecrane, concomitent, imaginile transmise de „muşte“ şi astfel cunoscuseră destul de amănunţit viaţa de pe Insula Înaltă.

Descoperirea oamenilor fusese un moment deosebit de emoţionant, mai ales că în multe privinţe aspectul lor fizic era familiar extratereştrilor.

Dacă înţeleseseră oarecum mai uşor misticismul Pământenilor, pentru că şi strămoşii lor trecuseră printr-o „etapă mistică“, le fusese foarte greu să priceapă orânduirea socială a celor de pe Insula Înaltă, caracterizată prin dominarea majorităţii de către un grup de preoţi. Experienţa istorică a umanităţii de pe Planeta Galbenă nu le putea fi de niciun ajutor. Acolo nu se trecuse printr-o etapă cât de cât asemănătoare.

— Numai atunci când vom lua direct legătura cu aceste fiinţe raţionale vom putea să ne facem o părere mai clară în această problemă, susţinea Or.

— Oare cu cine ar trebui să comunicăm mai întâi: cu cei care locuiesc în casele de frunze, sau cu cei din clădirile de piatră? S-ar putea ca unii să fie mai avansaţi din punct de vedere intelectual, în schimb au instincte animalice mai puternice decât ceilalţi. Ai văzut: lovesc adesea alte fiinţe cugetătoare, le ucid chiar… Totuşi poate că ei ne-ar înţelege mai uşor.

— Poate, dar eu aş lua mai bucuros legătura cu ceilalţi. Nu-mi plac de loc apucăturile animalice ale fiinţelor din clădirile de piatră.

Dilema în care se găseau cei doi „zei“ avea să se rezolve însă de la sine şi chiar mai repede decât ar fi dorit-o.

Capitolul VI

COPII ŞI „ZEI“

Oma, Ahio şi Wiveru se aflau iarăşi pe ţărmul oceanului.

Veneau aci aproape zilnic, mai ales spre amiază, dornici să scape cât de cât de dogoarea Soarelui.

De când aflaseră că în preajma insulei îşi făcuseră apariţia

„peştii morţii“ – rechinii – se îmbăiau mai ales într-un golf care, în urma ultimelor cutremure, se despărţise aproape cu totul de ocean prin prăbuşirea câtorva stânci ce-i gâtuiseră intrarea. Aici socoteau că sunt în siguranţă, că nu pot fi atacaţi de rechini.

În ziua aceea, Oma avea însă cu totul alte gânduri, pe care le mărturisi prietenilor săi abia când ajunseseră la marginea golfului.

— Vreau să înot în mare. M-am săturat de băltoaca asta, adăugă, arătând golful. De câteva zile, de când se zguduie pământul, apa de aci a scăzut mult, nu ştiu de ce.

Nici nu apuc să cobor bine şi am şi dat de fund. Eu vreau să înot în marea cea mare.

Zadarnic încercară Ahio şi Wiveru să-i schimbe hotărârea.

Fata legă de brâul pe care îl purta o piatră, dovadă că avea intenţia să se avânte cât mai adânc în ocean. Tocmai se pregătea să sară în apă, când îşi făcu apariţia una dintre acele ciudate gâze argintii.

„Musca“ începu să dea târcoale băieţilor şi Omei.

Cei trei nu se speriară. Se obişnuiseră cu această prezenţă ciudată. De mai multe zile, gâza argintie le ţinea tovărăşie de câte ori veneau la ţărm.

Wiveru socoti că avea un nou argument ca să o determine pe prietena sa să renunţe la scufundare.

— Priveşte solia zeului mării! Eu cred că doreşte să-ţi spună să nu te cufunzi în apele adânci. Poate însuşi Kapu a trimis-o. Vrei să-l mânii pe preaputernicul zeu?!

— De ce să se mânie? Trebuie că ştie cât de mult îndrăgesc eu marea. Şi gâza asta e mereu cu noi de câteva zile. Nu mi se pare că are vreun gând rău.

Fata se aruncă în apă.

Musca argintie o urmă, spre uimirea şi spaima băieţilor. Amândoi gândeau acelaşi lucru: cine ştie cu ce intenţii duşmănoase pornise gâza pe urmele prietenei lor. Oare presupunerea lui Ahio cu privire la mânia zeului Kapu n-o fi adevărată?! Dacă Oma n-o să mai iasă niciodată la suprafaţă?!

Băieţii îşi aruncară unul altuia priviri care spuneau mai mult decât ar fi putut spune orice frază.

Or o urmărea pe Oma pe unul dintre ecrane. Îşi dădea foarte bine seama câte greutăţi, câte riscuri trebuia să înfrunte fata

care se scufunda în adâncul oceanului fără niciun mijloc tehnic şi de asta încercă o mare admiraţie pentru cutezanţa ei.

Ştia că Oma e un copil, ca şi ceilalţi doi care o însoţeau la malul oceanului. De câteva zile le urmărea cu insistenţă comportarea, prin intermediul „muştelor argintii".

Deşi nu mărturisise asta nici faţă de el însuşi, Or căutase tot timpul, în aspectul şi mai ales în felul de a se purta al fiilor de pământeni, asemănări cu copiii celor de pe „Planeta Galbenă" şi mai ales cu propriul său fiu, a cărui pierdere îi lăsase în suflet o rană de nevindecat.

Îşi dăduse seama, prin intermediul lui Ahio, Wiveru şi al Omei că fiinţele cugetătoare de pe insulă au caractere diferite, ca şi semenii săi. Îşi făcuse o părere despre fiecare dintre cei trei copii şi totodată începuse să simtă pentru ei o simpatie deosebită.

„Muştelor argintii" li se adaptase un emiţător de sunete cu ajutorul căruia se recepţionau pe navă cuvintele insularilor. O maşină specială prelucra datele culese. Pe baza acestora se începuse construirea unui „translator" care să convertească gândurile astronauţilor în sunete, în fraze inteligibile pentru pământeni.

Or credea însă că ar putea să-şi transmită direct gândurile celor trei copii, fără să-i sperie. Socotea că-i cunoaşte destul de bine ca să ştie cum să li se adreseze cât mai clar şi convingător.

Tovarăşul său de zbor se opunea însă acestei idei, susţinea că e strict necesar ca primele legături cu locuitorii insulei să fie făcute prin intermediul „aparatului de convertit gândurile în sunete".

Acum, privind pe ecran scufundarea Omei, extrapământeanul îşi zise: „S-ar putea totuşi că eu să am dreptate. Copilul acesta pare să fie foarte îndrăzneţ. Cred că nu s-ar speria prea tare dacă mi-ar „auzi" gândurile. Cred că am lua mai uşor legătura cu copiii, decât cu fiinţele mature. Poate că ei n-au avut timp să fie cu totul subjugaţi de misticism... Poate..."

Ahio şi Wiveru aşteptau cu o încordare aproape dureroasă ca prietena lor să iasă la suprafaţa apei.

Fiecare îşi închipuia în felul său pericolele care o pândeau pe Oma. Wiveru, cu imaginaţia dezlănţuită, parcă vedea musca argintie, pornită pe urmele fetei, prefăcându-se într-un fel de

crab gigantic şi năpustindu-se asupra Omei cu cleştii mari cât braţul unui bărbat.

Ahio credea că prietena lui poate să cadă în plasa unor plante ciudate de pe fundul oceanului, sau să fie atacată de un animal fioros, necruţător.

Aceste gânduri se oglindeau pe chipurile lor, în ochii dilataţi cu care priveau oceanul.

Oma avea calităţi de scufundător ieşite din comun, despre care se vorbea în toată insula. I se dăduse porecla de „fata-peşte“. Acum poate că întârziase, într-adevăr, în ocean puţin mai mult ca de obicei, dar băieţilor li se păruse nesfârşită fiecare clipă şi de asta, când Oma ţâşni din apă, începură să strige de bucurie atât de puternic, încât fata se sperie.

— Ce v-a apucat?!

Băieţii nu putură să-i răspundă o bucată de vreme, pentru că amândoi izbucniseră într-un râs nefiresc. Doar apariţia din valuri, în apropierea fetei, a muştii argintii, îi făcu să se liniştească.

— Credeam că te-ai înecat, spuse Ahio cu oarecare stânjeneală.

— Credeam că te-a sfâşiat musca, adăugă Wiveru.

— Să mă sfâşie o muscă? Ţi-ai pierdut minţile?!

— Nu musca. M-am gândit că s-o fi schimbat în...

Wiveru făcu un gest cu mâna, renunţând să continue explicaţia.

Fata înotă în imediata apropiere a malului, dar nu ieşi din apă. Ridică însă un braţ şi băieţii văzură că ţine o floare cu petale lungi şi subţiri, o floare de un roşu extraordinar de pur, strălucitor. Ahio, Wiveru şi chiar Oma scăpară câte o exclamaţie de surpriză şi încântare. Fata părea mai uimită decât prietenii ei. Îngână:

— În fundul apei, era aproape neagră şi acum... Apoi izbucni într-o explozie de bucurie: E o floare fermecată... Cea mai frumoasă floare!

— Aşa e... Pare un mic Soare roşu... şopti Wiveru.

— De ce în apă a fost neagră şi acum e atât de roşie? întrebă Ahio. (De fapt, se întreba pe el însuşi.)

— De ce.... De ce... Tu totdeauna te întrebi: „de ce“. Fiindcă floricica mea e fermecată!

Şi fata începu să facă adevărate salturi de delfin.

— Vino, Oma! Vino şi arată-ne mai de aproape micul Soare roşu, o rugă Wiveru.

— Vreţi să-l vedeţi de aproape?! Atunci săriţi în apă! Băieţii nu mai stătură pe gânduri. Curiozitatea era prea puternică.

Înotând numai cu o mână – cu cealaltă ţinând floarea deasupra apei – Oma se depărtă de ţărm, râzând şi îndemnându-şi prietenii:

— Hai mai repede! Prindeţi-mă! Mai repede!... „Musca argintie“ zbura pe deasupra lor, dar nimeninu-i mai dădea atenţie. Numai floarea, floarea de jar încins îi interesa în clipele acelea.

Or urmărea pe ecran jocul copiilor şi zburdălnicia fetei îi aminti iarăşi de fiul său.

Amintirea îi provocă o durere aproape fizică şi-l îndemnă să-şi rupă privirea de pe imaginea transmisă de „musca argintie“, să întoarcă puţin capul.

Ochii i se fixară însă pe un ecran alăturat şi zări rechinii, patru rechini, uriaşi, argintii.

Pe ecranul acela se recepţionau imagini ale unui emiţător fixat nu departe de locul unde se aflau copiii.

Or îşi dădu seama că monştrii şi fiii pământenilor se îndreptau unii spre ceilalţi.

Cunoştea cruzimea rechinilor – chiar şi pe el îl atacaseră – de asta realiză pe deplin situaţia în care se aflau acele fiinţe cugetătoare pe care se obişnuise să le socotească prietenii săi.

Băieţii erau gata-gata s-o ajungă pe Oma, pentru că ea înota cu o singură mână, şi astfel să obţină floarea, când fata, aruncându-le în faţă un hohot de râs, se scufundă în adânc.

Pentru câteva clipe, băieţii rămaseră dezorientaţi. Ştiau bine că la scufundări le vine foarte greu să o întreacă.

Wiveru se hotărî totuşi să-şi încerce norocul. Tocmai trăgea aer în piept, pregătindu-şi rezerva necesară, când în imediata lor apropiere apăru Oma, cu figura răvăşită de spaimă. Scăpă un strigăt gâtuit:

—Peştii morţii! Peştii morţii!

Prima senzaţie pe care o încercară băieţii a fost cea de paralizie totală.

Abia când simţiră că se duc la fund, abia după ce înghiţiră

câteva guri de apă, începură să bată iarăşi automat din mâini şi din picioare, să bată din ce în ce mai repede, din ce în ce mai tare, căutând ţărmul cu priviri lacome, disperate.

Ţărmul era însă destul de departe.

La un moment dat, la câţiva metri în faţă, între ei şi ţărm, zăriră trupul alburiu al unui rechin. Se părea că „peştii morţii“ le tăiau drumul.

Oma, recăpătându-şi în oarecare măsură calmul, spuse repede:

— Să încercăm să înotăm mai mult pe sub apă. Ştiu de la tata că „peştii morţii“ îi atacă mai curând pe cei care înoată deasupra. Dacă încep să ne dea târcoale, stăm aproape unul de altul şi lovim apă cât putem de tare cu picioarele şi braţele.

— Kapu şi-a trimis slujitorii să ne pedepsească, cugetă Wiveru cu voce tare. S-o fi mâniat că i-ai luat din adânc micul Soare roşu.

Oma nu-l mai ascultă. Se scufundă cam un metru şi începu să înoate spre ţărm.

Băieţii îi urmară exemplul.

Înotau pe sub apă, ieşind pe rând, numai pentru câteva clipe, ca să respire.

După un timp începu să încolţească în ei speranţa că „peştii morţii“ se depărtaseră, că vor putea ajunge cu bine la ţărm.

Speranţa pieri însă ca un abur în clipa când patru rechini uriaşi se apropiară în plină viteză şi se apucară să le dea târcoale, să horească în jurul lor, după un obicei pe care îl au de mii de ani.

E drept că mişcările violente ale tinerilor îi surprinse la început, îi făcu chiar să se depărteze puţin, dar numai pentru scurtă vreme. Apoi începură să strângă cercul, mărind totodată viteza de rotire.

Atacul lor direct trebuia să se producă dintr-o clipă în alta. Unul dintre rechini se va rupe brusc din horă şi se va repezi fulgerător spre prada aleasă. Apoi vor da năvală ceilalţi monştri şi...

Ahio, Wiveru şi Oma înţeleseră pe deplin că le rămăsese de trăit doar câteva clipe.

«De m-ar sfâşia repede, gândea Ahio, ca apoi să-şi pună întrebarea poate nefirească pentru acele clipe: Câţi dinţi or fi având „peştii morţii“?»

Wiveru se trezi fredonând în gând un crâmpei dintr-un cântec pe care îl compusese singur, ascultând trilurile păsărilor. Aproape că nu mai zărea trupurile monştrilor ce treceau prin faţa lui. Cântecul se amplifică, învăluindu-l parcă în nişte aripi multicolore, strălucitoare, care îl izolară de realitate.

Oma striga fără glas: „O, Zeule Kapu! De ce ţi-ai trimis slujitorii să ne ucidă? Ştii doar cât de mult te respect, ştii cât de mult îndrăgesc marea! Te-ai mâniat că am luat floarea roşie?! Dar tu ai flori ca astea fără număr, şi dacă vrei, îţi dau floarea înapoi. Ţi-o dau şi...“

Abia atunci observă însă că pierduse floarea. Nu mai cuteză să-şi continue rugămintea pe care dorise să o facă zeului Kapu.

Aripile cântecului ce ţâşneau parcă de-a dreptul din inima lui Wiveru se frânseră şi băiatul fu proiectat brutal în realitate. Revăzu cu claritate rechinii, boturile lor rânjind parcă ironic, răutăcios. Dar nu-l mai cuprinse groaza, ci o mânie neputincioasă.

„Veniţi! Repeziţi-vă odată!“ strigă el în gând „peştilor morţii“.

Ei continuau însă să horească, strângând cercul, strângându-l.

Wiveru nu mai putu să îndure tensiunea. Se repezi la suprafaţă, trase o gură de aer, apoi, scufundându-se, se avânta în direcţia rechinilor, bătând cu violenţă din braţe şi picioare. Se repezi stăpânit de dorinţa nebunească de a lovi pe unul dintre acei monştri, de a-l lovi o dată măcar.

Rechinii, surprinşi de năvala lui neaşteptată, îşi încetară rotirea, îngrămădindu-se unul în altul.

Oma şi Ahio fură la fel de buimăciţi de acţiunea prietenului lor.

Îl văzură pe Wiveru îndreptându-se spre ţărm. Totodată zăriră un rechin desprinzându-se din grup, ca o săgeată, apoi încetinindu-şi însă brusc mişcările, de parcă ar fi fost cuprins de o moleşeală neaşteptată, puternică.

După câteva secunde, toţi cei patru monştri păreau morţi, sau adormiţi.

Ahio şi Oma auziră un glas îndemnându-i:

— Plecaţi repede spre uscat! Plecaţi!

Cei doi îşi rotiră privirile şi deodată zăriră o arătare cu trupul aproape omenesc, dar învăluită parcă în raze, şi cu capul asemeni unei porţiuni dintr-un trunchi de copac, un copac

strălucitor ca Luna.

Simţiră brusc că se sufocă, deşi respiraseră doar cu puţine clipe înainte. Se repeziră la suprafaţa apei şi începură să înoate, buimăciţi de groază, spre larg.

Arătarea îi speriase mai rău chiar decât rechinii şi spaima lor crescu când îşi dădură seama că „aud“ iarăşi glasul arătării, fără că vreun sunet să le ajungă la urechi.

— Spre uscat! Înaintaţi spre uscat!

Dar ei continuau să înoate, bezmetici, spre larg.

Or îşi dădu seama că ar trebui să acţioneze direct ca să-i întoarcă spre ţărm, şi asta cât mai repede, până când amorţeala hipnotică în care cufundase rechinii nu se va topi.

Arătarea strălucitoare apăru în imediata apropiere a lui Ahio şi Omei. Plutea la foarte mică adâncime, tăindu-le calea.

— Întoarceţi-vă pe uscat! Pe uscat!

Tinerii înţeleseră perfect porunca ce li se transmitea direct în creier.

Ar fi dorit s-o urmeze, dar, din pricina spaimei, nu se mai simţeau capabili să înoate. Reuşeau cu greu să se ţină la suprafaţa apei, mişcând mâinile şi picioarele încet, mecanic.

„Avea dreptate, Io, gândi extraterestrul. Înfăţişarea noastră, costumul de protecţie şi poate şi gândurile transmise direct pot îngrozi aceste fiinţe cugetătoare. Cum să-i liniştesc? Cum?“

Deodată îşi aduse aminte de floarea pe care fata o culesese din adâncuri. Privi în jos. Ochii lui vedeau perfect prin beznă la mari depărtări, pentru el culorile faunei şi florei din ocean apăreau aşa cum erau aievea, nealterate de apă.

Zări la o adâncime nu prea mare câteva tufe cu flori asemănătoare celei culese de Oma.

Mai înainte ca Ahio şi prietena sa să-şi dea bine seama ce se întâmplă, arătarea luminoasă pieri, ca să apară iarăşi, după foarte scurtă vreme.

Or dădu drumul florilor pe care le culesese. Acestea se ridicară la suprafaţa apei şi începură să plutească în jurul Omei.

— Florile fermecate! exclamă fata în gând.

— Ia-le! Sunt ale tale. Toate! Ia-le şi înotaţi repede spre uscat. Animalele care v-au atacat dorm acum. Eu le-am adormit. Eu nu vă vreau decât binele. Plecaţi spre uscat!

Oma întinse mâna, prinse o floare, şi parcă atingerea acelei plante pe care o socotea fermecată o ajută să se liniştească, să-

şi recapete, în bună măsură, calmul.

Abia atunci îndrăzni să privească cu adevărat la strălucitoarea arătare. În spatele căştii – pe care ea o socotea capul astronautului – zări faţa şi ochii lui. Faţa, dar mai ales ochii, aveau o expresie foarte omenească, exprimau blândeţe, multă blândeţe.

„Are două capete! gândi fata. Unul ciudat şi înspăimântător, celălalt aproape la fel cu al oamenilor. O fi Kapu, zeul mării?“

Astronautul îi auzi gândul şi-i răspunse:

—Nu sunt zeu... cum crezi tu. Sunt o fiinţă cugetătoare... un om... cum spuneţi voi. Dar vin de departe... de tare departe...

— De pe o insulă? îndrăzni să întrebe Ahio, care, calmându-se şi el puţin, începuse să intercepteze de asemeni gândurile extraterestrului.

— Nu, vin de pe steaua... De pe o stea foarte, foarte îndepărtată.

— Ai venit pe „Steaua cu limbă de foc“?! exclamă fata, de data asta cu voce tare.

Or înţelese că astfel numeau locuitorii insulei nava lor cosmică.

— Da!

—Eşti un trimis al zeului cel bun, al „Zeului Zorilor"? întrebă iarăşi Ahio.

Or vru să înceapă o explicaţie mai largă, dar îşi dădu seama că nu era timp pentru aşa ceva, îşi dădu seama că va fi foarte greu înţeles, ba mai mult, că nu va fi probabil niciodată înţeles pe de-a-ntregul. De asta răspunse evaziv:

— Eu vă vreau numai binele... Să nu vă temeţi de mine... Acum înotaţi spre uscat... Şi să mai veniţi la malul apei... O să mai vorbim.

De data asta cei doi îl ascultară şi porniră spre ţărm.

Înotând, Oma privea pe furiş floarea pe care o prinsese la cingătoare, de parcă s-ar fi aşteptat ca dintr-o clipă în alta, „micul Soare roşu“ să săvârşească o minune.

După ce trecuse de rechini, Wiveru înotase vijelios spre ţărm, la suprafaţă, mânat de un gând ţâşnit dintr-o îndârjire nemăsurată:

«Să vină „peştii morţii“ să mă sfâşie!... Să vină o dată... Să vină... Apoi acestui gând i se alăturase altul: Dacă se reped

după mine, Ahio şi Orna poate or să scape! Veniţi „peşti ai morţii“! Veniţi!»

Nici nu-şi dădu seama că se apropiase de ţărm.

Abia când se lovi de piatră înţelese că e salvat, dar tot atunci groaza şi deznădejdea îl prinseră în gheare, la gândul că rechinii rămăseseră, desigur, lângă prietenii lui şi...

Refuză să-şi ducă gândul până la capăt. Săltându-se pe un pinten de stâncă, începu să strige din toate puterile, de parcă ar fi vrut să-şi rupă baierele pieptului:

— Ahio!... Ahio!... Oma!...

Strigătele lui se rostogoliră neputincioase peste ape, ca apoi să se prefacă în plâns, în hohote sfâşietoare...

Când Ahio şi Oma ieşiră pe ţărm îl găsiră cu faţa prăbuşită la pământ, cu umerii scuturaţi de plâns.

— Wiveru! strigară într-un glas.

Băiatul tresări puternic de parcă ar fi simţit o lovitură de bici. Ridică fruntea, vru să rostească ceva, dar vorbele i se înecară în gâtlej. În schimb, cuvintele celorlalţi se năpustiră, torent, asupra lui:

— L-am văzut pe trimisul lui Atuo!

— El ne-a scăpat de „peştii morţii“!

— I-a adormit pe slujitorii ceifioroşi ai Zeului Kapu.

— E un zeu bun ca şi Atuo!

— A venit pe „Steaua cu limbă de foc“.

— Trimisul lui Atuo ne vrea binele, numai binele.

— Pe „Steaua cu limbă de foc“ a venit trimisul Zeului Zorilor, al blândului Atuo.

— „Fata-peşte“ şi prietenul ei, Ahio, l-au văzut.

— I-au înţeles spusele, fără să-i audă glasul.

— Zeul din „Steaua cu limbă de foc“ ne vrea binele, numai binele.

— Slăviţi-l pe Zeul Zorilor! Slăviţi-l pe blândul Atuo!

Astfel de fraze se auzeau pretutindeni pe Insula Înaltă. La început erau rostite în şoaptă, de teama preoţilor lui Kapu, apoi cu tot mai multă îndrăzneală, în mici adunări publice.

Preoţii-luptători nu luau nicio atitudine. Aşteptau să primească poruncile Marelui Preot, dar poruncile întârziau.

Marele Preot şi sfetnicii lui intimi erau dezorientaţi. Găsiră că cel mai înţelept lucru pe care l-ar putea face deocamdată era să

aştepte evoluţia evenimentelor. În acelaşi timp însă, Marele Preot fu de părere că Mână Îndemânatică...

Capitolul VII

CIOPLITORUL DE ZEI VREA SĂ-ŞI CAUTE „MODELUL“

Tujiro încerca să se concentreze asupra lucrului, dar nu reuşea. Prea multe gânduri, prea multe întrebări îi biciuiau,. nemiloase, creierul...

Oare tot ce se spunea despre Oma, Ahio şi zeul din „Steaua cu limbă de foc“ să fie adevărat?!

Învăţase de la bătrânul său meşter că nu e bine să te încrezi cu uşurinţă în vorbe, căci vorbele pot fi adesea ca fumul care-ţi pătrunde în ochi, nelăsându-te să vezi realitatea, sau pot deforma adevărul în aşa măsură, încât să nu mai rămână de fapt nimic din el.

„Ce-o fi văzut *cu adevărat* Oma?! Cum o fi arătând *cu adevărat* zeul pe care l-a văzut?! Oare *e adevărat* că nu i-a auzit glasul şi totuşi a înţeles ce-i spune?!

De la Mână Îndemânatică învăţase să se întrebe unde este adevărul şi să-l caute.

Prea multe minciuni şi înşelătorii întâlnise în Cetatea Marelui Preot, încât să nu ajungă să se îndoiască până şi de ceea ce socotise, nu de mult, că nimeni nu se poate îndoi: de existenţa zeilor.

Acum voia să afle *adevărul* despre zeul din „Steaua cu limbă de foc“. Ştia că numai Oma, sau Ahio ar fi în stare să-l lumineze pe de-a-ntregul. Dar cum să ia legătura cu ei? Dacă ar căuta să iasă din cetate, l-ar prinde, desigur. În ultimul timp paza se întărise mult şi ar putea plăti încercarea sa cu viaţa chiar.

Din vârtejul gândurilor îl smulse intrarea bătrânului cioplitor.

Tujiro ştia că meşterul fusese la Marele Preot. Astfel de „audienţe“ nu aveau loc decât în cazuri excepţionale. Bănuia deci că o să afle o veste deosebită.

Bătrânul îi ghici cu uşurinţă nerăbdarea, curiozitatea. Totuşi nu-i spuse nimic. Prinse dalta şi ciocanul şi începu să lucreze. Se aştepta ca întrebările băiatului să ţâşnească dintr-o clipă în alta. Spre marea lui satisfacţie, Tujiro se apucă însă şi el de cioplit, fără să scoată un cuvânt.

„A învăţat să-şi stăpânească bine pornirile, gândi Mână Îndemânatică. Va ajunge un înţelept!“

Se opri din lucru şi, aşezându-şi mâna pe umărul băiatului, spuse rar, cu un ton neutru, de parcă ar fi rostit cea mai banală dintre fraze:

— Am să mă duc să vorbesc cu zeul din „Steaua cu limbă de foc“... dacă zeul acela există cu adevărat.

Tujiro tresări, dar continuă să lucreze fără să întrebe nimic.

Bătrânul începu să râdă încet şi se aşeză pe buturugă, îndemnându-şi ucenicul să-i urmeze exemplul.

Stătură faţă în faţă şi se priviră lung, aşa cum făceau de obicei înaintea unei discuţii deosebite. Apoi, bătrânul începu să vorbească cu o bună dispoziţie pe care nu căuta deloc să şi-o ascundă:

— Iată că s-a întâmplat o dată ca dorinţa preoţilor lui Kapu să fie aceeaşi cu dorinţa mea! Marele Preot mi-a poruncit să aflu care este adevărul despre zeul din „Steaua cu limbă de foc“ şi, dacă există, să încerc să stau de vorbă cu el, să încerc să-l văd. S-a purtat cu mine cât se poate de frumos. Chiar şi Şchiopul, care era de faţă, m-a numit „înţelept al înţelepţilor“. Se tem preoţii! Toată viaţa lor au vorbit despre zei, dar acum, când ar putea să întâlnească, într-adevăr, unul, se tem. Eu însă abia aştept să văd un zeu cu bătrânii mei ochi care au început să se stingă. Mai ales că se spune despre zeul din ape că ar fi un sol al blândeţii. Aşadar, fiule, astăzi chiar voi încerca să vorbesc cu el.

— Nu poţi să mă iei şi pe mine, Mână Îndemânatică? îngână băiatul.

În ochii lui se aprinse o scânteie puternică de nădejde, care îl făcu pe bătrân să se simtă stingherit şi să rostească, vinovat parcă:

— Ştii bine că asta n-o pot face. Copiii aduşi în cetate nu ies din ea decât după multe, după foarte multe apusuri de soare. Această lege nu poate fi călcată nici chiar cu îngăduinţa Marelui Preot.

— Ai dreptate, îngâna Tujiro. Dar mi-e dor de mama... şi de prietenii mei... „Fata-peşte“ şi Ahio au fost prietenii mei buni.

— Ştiu, fiule.

— Mie mi-ar spune care e adevărul adevărat despre zeul din „Steaua cu limbă de foc“.

— Poate or să-mi spună şi mie... La ei o să mă duc întâi, şi o

să-i rog să mă ajute să pot vorbi şi eu cu acel zeu, să-l pot vedea o clipă măcar. O să le spun că eşti ucenicul meu şi poate or să mă ajute mai cu inimă.

— Da, să le spui, se înflăcără Tujiro. Şi să le mai spui că nu i-am uitat, că mă gândesc adesea la ei... Şi Omei să-i dai asta, adăugă cu sfială, scoţând dintr-o mică firidă a zidului o statuetă din lemn cioplit înfăţişând chipul Omei.

Bătrânul îşi aminti că tot o astfel de sculptură miniaturală îl ajutase să descopere marele talent al ucenicului său.

Statueta de acum era însă mult mai bine lucrată, era o operă de artă aproape desăvârşită. Dovedea că Tujiro pusese tot sufletul, atunci când o făcuse, şi se cunoştea, în acelaşi timp, că talentului său i se adăugase o experienţă temeinică.

Bătrânul cercetă îndelung şi profund emoţionat mica statuetă şi avu, poate mai mult decât oricând, convingerea că cea mai importantă realizare a vieţii sale era descoperirea şi îndrumarea puternicului talent al lui Tujiro.

— Fără îndoială că un asemena dar îmi va aduce bunăvoinţa fetei care e prietena ta şi a zeului din „Steaua cu limbă de foc“.

Şi bătrânul se apucă, grijuliu, să învelească statueta în frunze de palmier...

Capitolul VIII

UN NOU MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

— Te aştepţi, desigur, dragă frate, să asculţi în seara asta, capitolul în care Mână Îndemânatică ia legătura cu extrapământenii. Să ştii însă că nu ţi-l voi transmite, deşi e gata sau, mai corect spus, a fost gata, pentru că acum am de gând să-l refac. Şi iată de ce: astăzi prietenii mei, împreună cu John Sayers şi Eric Roe au ascultat mai multe capitole pe care nu le cunoşteau. În felul acesta puteau să-şi facă o idee mai clară despre evoluţia povestirii. în general, părerile au fost favorabile, totuşi un fragment din ultimul capitol a stârnit destule discuţii. Iată pe scurt ce se întâmpla în această parte a povestirii:

Mână Îndemânatică reuşea, prin intermediul Omei, să ia legătura cu Or, care îi explica bătrânului, cât putea mai clar, cine este el cu adevărat şi ce era „Steaua cu limbă de foc“.

Acest fragment a dat naştere la discuţii, la observaţii. Dacă

ar fi fost numai observaţiile lui Bogdan poate că nu le acordam atâta atenţie. Ştii că el e puţin cam cusurgiu. Dar toţi au făcut aceeaşi remarcă: nu e verosimil ca bătrânul cioplitor să înţeleagă aşa de uşor şi pe de-a-ntregul – cum reieşea din povestire – explicaţiile extrapământeanului, oricât ar fi fost el de inteligent şi oricât de puţin ar fi crezut în existenţa zeilor. Da, socotesc că observaţia e îndreptăţită şi de asta am să refac partea unde Mână Îndemânatică discută cu Or. În noua variantă, bătrânului îi vor rămâne confuze multe dintre explicaţiile astronautului, dar un lucru va înţelege totuşi aproape pe de-a-ntregul: că ciudata arătare din ocean nu e zeu, ci un fel de om, un om extraordinar, cu puteri aproape asemănătoare cu ale zeilor, totuşi un om. Această înţelegere nu-l va opri însă pe Mână Îndemânatică să susţină în capitolul următor...

Capitolul IX

„ZEUL DIN APE E SOLUL LUI ATUO“

— Şi totuşi zeul din „Steaua cu limbă de foc“ nu e zeu – chiar el mi-a spus-o – iar steaua de foc nu e stea, ci altceva... n-am înţeles bine ce... dar nu e stea, încheie bătrânul cioplitor.

Se afla în sala mare a templului împreună cu Tujiro. Stăteau pe buturugi, foarte aproape unul de celălalt, ca să poată vorbi în şoaptă.

După o tăcere prelungită, băiatul îngână:

— Nu... nu pot înţelege cine e arătarea din ape şi de unde a venit ea...

— Ţi-am spus: nici eu n-am înţeles prea bine. În schimb, pentru Marele Preot, cu care am vorbit adineauri, totul e cât se poate de limpede.

— Limpede?! Cum aşa?!

Bătrânul începu să râdă domol, cu satisfacţie:

— El e acum pe deplin convins că pe „Steaua cu limbă de foc“ a coborât un sol al lui Atuo, un zeu. Eu l-am făcut să creadă asta.

— Trebuia... să-l minţi?

— Da... Trebuia! Şi, de fapt, nici nu l-am minţit prea tare: făptura cu care am vorbit are puteri şi înţelepciune de zeu şi e blândă, aşa cum ar trebui să fie un sol al lui Atuo, aşa cum ne

închipuim că e însuşi Zeul Zorilor. Tu, fiule, să nu destăinuieşti nimănui ceea ce ţi-am spus acum. E foarte bine ca preoţii lui Tale să creadă că au de-a face cu trimisul lui Atuo.

— De ce, tată?!

Bătrânul râse iarăşi, vizibil mulţumit:

— I-am spus Marelui Preot: „Zeul din ape, fratele lui Atuo, porunceşte să încetaţi vărsarea de sânge şi jafurile de pe Insula Înaltă şi de pe insulele învecinate. De nu-i veţi da ascultare, preaputernica lui mână va zgudui cu atâta tărie insula, încât toate zidurile cetăţii se vor nărui“. Da, fiule, am minţit, deoarece nădăjduiesc că o astfel de minciună va stăvili cât de cât cruzimea preoţilor lui Tale. Să-l fi văzut pe Marele Preot când îi vorbeam! De spaimă, ochii i se făcuseră cât pumnul. Şi tot spaima l-a îndemnat să-mi îngăduie să cioplesc, aici, în templul lui Tale, chipul zeului de pe „Steaua cu limbă de foc“. Ba, pentru ca statuia să fie cât mai curând gata şi în felul acesta preoţii să capete mai repede bunăvoinţa solului lui Atuo, mi-a îngăduit să dau statuii neterminate a lui Tale chipul zeului din ape!

Băiatul izbucni într-un râs furtunos, din care se opri însă brusc, ca să întrebe:

— Dar cum e chipul făpturii aceleia? Ce înfăţişare vei da statuii?

— E greu să-ţi spun cum arată... Oma zicea că are două chipuri, dar eu n-am văzut decât unul. Poate pentru că l-am zărit numai câteva clipe. În rest, i-am înţeles spusele fără să-l văd şi fără să-l aud. Chipul său nu are aproape nimic omenesc. Seamănă... cu ce să-ţi spun eu... seamănă puţin cu butucul ăsta pe care stau. Ochi are, da, nişte ochi uriaşi, a căror privire parcă pătrunde prin tine. Dar şi ochii sunt ascunşi în spatele feţii lui netede, care străluceşte orbitor în Soare.

— E urât, nu-i aşa? îngână băiatul, dezamăgit.

— Nu te grăbi să foloseşti această vorbă, fiule. Despre chipul ciudatei făpturi nu poţi spune „e frumos“, sau „e urât“. Poţi spune doar: „e altfel, cu totul altfel decât chipul nostru şi poate de asta este puţin înspăimântător“. Atâta tot! Eu acel chip, pe care l-am văzut, îl voi ciopli. Dar strălucirea lui nu am cum să o înfăţişez. Piatra e piatră, nu Soare... Hai la lucru, fiule. De multă, de foarte multă vreme nu am simţit atât de puternic dorinţa de a ciopli.

Capitolul X

PREOŢII LUI TALE URZESC TAINICE PLANURI

Într-una din casele construite din frunze de palmier ce se aflau în curtea cetăţii, lângă zid, stăteau la sfat de noapte Marele Preot al lui Tale şi ajutorul său cel mai apropiat, Preotul Şchiop.

Trecuseră aproape două săptămâni de când Mână Îndemânatică vorbise cu extrapămînteanul Or.

La începutul acestei perioade, cutremurele încetaseră cu desăvârșire, dar de două zile reîncepuseră, frecvenţa şi intensitatea lor fiind din ce în ce mai mare.

În zidul templului lui Tale apăruseră crăpături, lespezile de piatră desprinzându-se pe alocuri, câte puţin, unele de altele, ceea ce îl determinase pe Marele Preot să părăsească locuinţa sa din templu şi să-şi găsească adăpost într-una din casele construite din frunze de palmier.

— ...Şi de pe Insula Păsării Roşii, trimişii noştri, care trebuiau să adune birul, au fost alungaţi, îşi continuă Şchiopul raportul. Chiar şi aici, pe Insula Înaltă, oamenii au început să se împotrivească poruncilor tale cu tot mai multă cutezanţă. Nu ştiu până unde va merge nesupunerea lor, acum când pretutindeni se zvoneşte că zeul de pe „Steaua cu limbă de foc“, trimisul lui Atuo, nu ne mai îngăduie să vărsăm sânge. Teamă mi-e că războinicii preoţi de pe Insula Înaltă vor ajunge curând de ocara supuşilor lor şi puternicul nostru neam se va spulbera ca valurile de stânca ţărmurilor.

Marele Preot stătea întins pe o rogojină măiestrit ţesută din frunze de palmier. Nemişcat, cu ochii închişi, părea cufundat într-un somn profund.

Preotul Şchiop ştia însă că fiecare vorbă a sa era ascultată cu atenţie şi bine cântărită.

Înfăţişarea Marelui Preot nu mai amintea deloc de luptătorul neîntrecut de altădată. Trupul împovărat de grăsime, mâinile durdulii şi mult prea moi, obrajii buhăiţi, dovedea că omul acesta duce o viaţă trândavă, în care se bucură prea din plin de plăcerile gurii. Numai sclipirea ochilor, amintind de luciul colţilor de fiară, rămăsese aceeaşi ca în urmă cu ani, când Marele Preot se repezea vijelios, în fruntea războinicilor săi, în cele mai crunte

bătălii.

Cu timpul însă în ochii subţiri apăruse din ce în ce mai clar o lucire de şiretenie, oglindind trăsătura devenită dominanta caracterului său.

După o tăcere prelungită în care se auzi, ca un geamăt stins, vântul trecând prin frunzele uscate de palmier din acoperişul locuinţei, Marele Preot întrebă, fără să se clintească:

— Şi ce crezi că ar trebui să facem?

Glasul lui părea o şoaptă înăbuşită, venită din adâncul pământului.

— Ce să facem?... Ce să facem?... repetă Şchiopul, vizibil încurcat de întrebarea directă. Apoi rosti şovăitor: Să cerem ajutorul lui Tale? Preaputernicul zeu ne va scăpa poate de solul lui Atuo...

Marele Preot îşi săltă brusc capul şi sfetnicul simţi ca pe o şfichiuire de bici privirea aspră şi ironică în acelaşi timp.

— Ori ai uitat cui vorbeşti, ori eşti mai prost decât am putut crede vreodată, îl apostrofă Marele Preot. Tale e departe, cine ştie unde, cine ştie în ce cruntă bătălie. N-are el timp să-şi plece urechile la rugăminţile unor slujitori ca noi. Trimisul lui Atuo e aci, oamenii l-au văzut şi l-au auzit cu adevărat, pe când pe preaputernicul Tale...

Ar fi vrut să adauge: Nu l-a văzut şi nu l-a auzit nimeni, dar se stăpâni. Asemenea frază nu trebuia rostită nici chiar în faţa celui mai credincios sfetnic al său. Şchiopul putea să înţeleagă şi singur ce-a vrut să spună. Mâniindu-se, ridică puţin glasul: Nădăjduiesc că anii nu ţi-au furat cu totul agerimea minţii!

Şchiopul zâmbi slugarnic şi viclean:

— Gândurile tale trec în mine fără cuvinte, stăpâne, şi mintea mea încearcă să le înţeleagă... Şi... poate că le-a înţeles...

— Foarte bine! Foarte bine! Acum e timpul să ne gândim cum să scăpăm de la pieire neamul preoţesc de pe Insula Înaltă. Dreptate ai avut spunând că, de nu ne vor mai şti de frică, supuşii ne vor batjocori. Dar nici porunca trimisului lui Atuo n-o putem călca. Şi aşa pare încă nemulţumit de noi. Noaptea trecută a zguduit atât de puternic insula, încât templul s-a crăpat. Şi adăugă aproape în şoaptă: Marele Tale n-a venit să se lupte cu cel care vrea să-i dărâme templul. Poate că Tale şi-a întors pentru totdeauna faţa de la noi şi atunci...

Se opri, fixîndu-l pe omul dinaintea sa cu o privire prin care îi poruncea să continue el.

Şchiopul abia aştepta ocazia să arate că înţelege perfect gândurile stăpânului. Reluă fraza ca un şcolar conştiincios, completând-o apoi:

— Poate că Tale şi-a întors faţa de la noi pentru totdeauna şi atunci... atunci n-ar fi rău să găsim un alt zeu care să ne ajute la nevoie. Şi pentru că fratele lui Atuo...

Marele Preot îl opri cu râsul său ce amintea de hârşâitul unui ciob de sticlă pe un geam şi spuse mulţumit:

— Nu te-a părăsit înţelepciunea, şarpe bătrân!... Va trebui să vorbim şi noi cu zeul de pe „Steaua cu limbă de foc“. Chiar noi doi vom merge la el.

— Dar oare ni se va arăta?!

— Îl vom trimite înainte pe Mână Îndemânatică. Propunerea nu era pe placul Şchiopului, care nu-l avea deloc la inimă pe bătrânul meşter.

— Nu ştiu, stăpâne, dacă e om de încredere. Teamă mi-e că el a răspândit vestea că zeul din ape ne-a poruncit să nu mai vărsăm sânge!

Marele Preot îi cântări câteva clipe vorbele.

— S-ar putea... S-ar putea... Mai bine să mergi tu la unul dintre copiii aceia care l-au văzut şi au vorbit cu zeul. Să-i dai daruri şi să-i ceri să ne înlesnească întâlnirea cu fratele lui Atuo. Da, da. Un copil e mai nimerit pentru această treabă. Un copil va înţelege mult mai puţine şi e bine să se ştie cât mai puţine din ceea ce vom săvîrşi. Căci iată ce gândesc să-i spunem zeului din ape...

Capitolul XI

„NU ŞTIU CE-O FI, DAR ZEU SIGUR NU E!“

— ...Şi preoţii de pe Insula Înaltă vor fi slujitorii credincioşi ai lui Atuo şi ai tăi, căci puterea noastră o vom pune în slujba marelui Atuo şi a ta. Dar oamenii sunt proşti, şi răi, şi vicleni, stăpâne. În capul lor nu poţi turna un strop de înţelepciune decât atunci când se tem de ascuţişul suliţei, sau de lovitura bâtei. Fără asprime nimic temeinic nu se poate face. Deci cerem supuşi îngăduinţă lui Atuo şi ţie, în numele înţelepciunii, să ne

îngăduiţi să cârmuim oamenii ca până acum, spre slava voastră, preaputernici zei.

Astfel îşi încheie Marele Preot lungul discurs pregătit aproape o noapte întreagă.

Stătea împreună cu Şchiopul pe un pinten de stânca al ţărmului privind cu încordare spre siluetă neclară, argintie, care plutea la mică adâncime, destul de aproape de ei.

Şchiopul obţinuse legătura cu Or prin intermediul lui Ahio. La început, băiatul se codise, pe urmă însă vorbele viclene şi mieroase ale preotului îl convinseseră că acesta dorea să aducă la cunoştinţă zeului din ape hotărârea Marelui Preot de a nu mai îngădui războinicilor săi să verse sânge şi nici să jefuiască.

Or şi Io acceptaseră întâlnirea. Erau curioşi să cunoască un reprezentant al fiinţelor cugetătoare din cetate, mai ales că peste două zile nava lor urma să-şi ia zborul. Dăduseră de un zăcământ de combustibil excepţional de bogat şi uşor de exploatat care le furnizase nesperat de repede energia necesară călătoriei.

Hotărârea de a pleca de pe Terra mai curând decât proiectaseră iniţial fusese determinată şi de pronosticurile detectoarelor seismice. În zona Insulei Înalte se prevedeau cutremure tot mai violente, care puteau periclita nava, o puteau pune în imposibilitate de a-şi lua zborul.

Iată motivele pentru care şi Io, atât de precaut în ceea ce priveşte legăturile directe cu fiinţele cugetătoare de pe insulă, acceptase fără şovăială ca Or să vorbească cu preoţii, să vorbească cu ei pe limba lor sonoră.

„Aparatul de convertit gândurile în sunete“ era gata. Acest ciber avea nu numai calitatea de a „traduce“ gândurile extrapămîntenilor, ci şi pe aceea de a lămuri astronauţilor chiar şi anumite comportări ale locuitorilor de pe Insula Înaltă.

Or înţelesese perfect ceea ce îi spusese Marele Preot, înţelesese, în parte şi intenţiile ascunse ale discursului şi tocmai de asta nu se putea hotărî uşor ce atitudine să ia.

Îşi lansă gândul spre Io, îi ceru sfatul:

— Fiinţele acestea ne socotesc forţe supranaturale, „zei“. Au venit probabil cu intenţia să ne câştige bunăvoinţa şi să ne facă părtaşi ai acţiunilor lor inumane, care nu sunt, desigur, pe placul celorlalţi locuitori ai insulei. Nu ştiu ce să le spun. Poate că ar fi mai bine să-i las să creadă că sunt, într-adevăr, o fiinţă

supranaturală şi să le impun, în această calitate, o comportare mai umană.

— Ştii că aşa ceva nu se poate. Ştii doar ce prevede una din legile zborurilor cosmice: „Dacă veţi întâlni umanităţi într-un stadiu inferior de civilizaţie va trebui să le dovediţi prin toate mijloacele că nu sunteți făpturi supranaturale, ci nişte fiinţe asemănătoare lor“. Şi legea nu trebuie călcată în niciun caz!

— Ai dreptate... Deşi îmi pare rău, desigur că mă voi supune legii.

În timpul acesta, cei doi preoţi aşteptau răspunsul zeului, într-o încordare dusă la refuz. Aşteptau cu teamă să-i înţeleagă vorbele fără să audă însă vreun glas, aşa cum aflaseră că se întâmplase altor oameni.

Totdeauna îşi minţiseră supuşii că sunt capabili să audă glasul lui Kapu, că „vocea de tunet“ a zeului răsună în ei, dându-le porunci. Acum aşteptau cu spaimă tocmai împlinirea unei asemenea minuni.

Din ocean ţâşni însă spre urechile lor sunetele unei voci puternice, puţin stranii datorită notelor metalice pe care le avea, totuşi o voce foarte asemănătoare cu a oricărui om.

Preoţii se stăpâniră cu greu să n-o ia la fugă. Spaima îi cuprinsese tocmai pentru că „zeul“ li se adresa omeneşte şi nu aşa cum se aşteptaseră ei. Surpriza crease şocul şi numai voinţa îndelung călită a Marelui Preot îl ajută „să nu dea cinstea pe ruşine“.

— Eu nu sunt zeu! Asta trebuie să înţelegi bine de la început. Sunt un om ca şi voi, nu zeu. Ştiu că o să vă fie greu să înţelegeţi ce o să vă spun, totuşi ascultaţi-mă cu atenţie şi mai ales cu gândul că nu vă vorbeşte un zeu, ci un om asemeni vouă în multe privinţe, venit însă...

Cei doi preoţi ascultară înmărmuriţi explicaţiile amănunţite ale lui Or. Ceea ce li se întipări bine în minte fu fraza repetată de mai multe ori „eu nu sunt zeu!“

Marele Preot asocie această afirmaţie cu faptul că ciudata fiinţă din ape le vorbea în modul cel mai obişnuit posibil şi că nu pomenise nimic despre Zeul Zorilor. Ajunse astfel la concluzia că fusese indus în eroare, că fusese minţit în modul cel mai neruşinat când i se spuseseră atâtea lucruri extraordinare despre arătarea argintie.

Se gândi totuşi că nu e bine să se pripească să tragă

concluzii şi că va trebui să pună câteva întrebări viclene prin care să afle mai precis ce era cu acea făptură şi, mai ales, la ce se puteau aştepta din partea ei.

Când extrapământeanul îşi încheie explicaţiile, pe care cei doi ascultători le înţeleseseră foarte aproximativ, Marele Preot întrebă:

— Dacă nu eşti zeu şi spui că eşti un om ca noi, de unde ai puterea de a zgudui insula?

— Nu eu zgudui insula! O putere obişnuită, cum e vântul, o putere ce se află undeva în adânc, sub fundul mării, zguduie uscatul. Şi o să-l zguduie din ce în ce mai tare, atât de tare, încât s-ar putea ca foarte curând insula voastră să piară în ape. De asta ar fi bine să plecaţi cu toţii cât mai repede pe altă insulă.

— Dar zeul din adâncul pământului, puterea de care vorbeai, nu poate fi îmblânzit cu jertfe?

— Nimic nu poate îmblânzi o putere ca aceea, căci ea nu înţelege nici vorbele voastre, nici rostul jertfelor... E o forţă neînsufleţită pe care nimeni şi nimic n-ar putea-o opri să se dezlănţuie.

Toate aceste explicaţii i se părură Marelui Preot atât de încurcate, încât se trezi în el o bănuială ce se prefăcu repede în certitudine:

„Vrea să ne sperie! Cine a mai pomenit că o insulă ca a noastră să piară în ape? Ne spune asemenea minciuni numai ca să ne îngrozească, să ne facă să părăsim insula, cine ştie de ce... Poate ca să rămână el stăpân aici. Vrea să cucerească insula prin vicleşug, pentru că altfel n-ar fi în stare.“

Acest gând îl îndemnă să pună o nouă întrebare:

— Tu ai avea putere să omori atâţia oameni câţi copaci sunt acolo? şi arătă un pâlc de vreo treizeci de cocotieri.

— Chiar de aş avea o astfel de putere, n-aş omorî niciun om. Oamenii nu trebuie să ia viaţa altor oameni.

„Aşa spun cei slabi“, gândi Marele Preot şi aruncă o nouă „întrebare-nadă“, cum o socotea el:

— Dar tu ai putea să fii omorât?

— Tot ceea ce trăieşte poate fi omorât!

Răspunsul acesta îl convinse deplin pe Marele Preot că făptura argintie era departe de a fi atât de periculoasă pe cât se crezuse, îl convinse că nu avea de ce să se teamă prea mult din

partea ei. Imaginaţia i se înflăcără; parcă îşi vedea războinicii doborând cu suliţele arătarea din apă, strivind-o cu măciucile...

Pe urmă îşi zise însă că poate ar fi bine că mai întâi să câştige prietenia ciudatei făpturi şi să afle de la ea cum de reuşeşte să stea sub apă şi să vorbească de acolo.

„O! Ce puteri aş căpăta asupra oamenilor dacă aş ajunge şi eu să fiu stăpân pe aceste taine!“

Or, care îi înţelegea perfect toate intenţiile ascunse, era profund dezgustat. Vru să întrerupă brusc discuţia cu aceste viclene făpturi primitive, dar se gândi că-i rămâne totuşi o datorie umană pe care trebuia neapărat să o îndeplinească. De asta spuse:

— Eu voi pleca de aici înainte ca soarele să apună pentru a doua oară.

— Vei pleca pentru totdeauna? întrebă Şchiopul.

— Da. Voi zbura undeva departe, tare departe.

— Şi nu te vei mai întoarce?

— Eu nu!

— Nu ne minţi?

— Nu v-am minţit nicio clipă. Şi tocmai pentru că am să plec, vă repet acum: părăsiţi insula! Îndemnaţi-i pe oameni să plece, căci aici vă aflaţi în mare pericol. Părăsiţi insula!

După ce întâlnirea luă sfârşit, Marele Preot îi spuse Şchiopului:

— Nu ştiu ce-o fi, dar zeu cu siguranţă nu e! Din tot ce ne-a spus, asta putem s-o credem. Restul sunt minciuni cu care vrea să ne alunge de pe insulă. Dar nici eu nu sunt mai puţin viclean. Pentru ca oamenii de pe Insula Înaltă şi de pe celelalte insule să ni se supună iarăşi ca înainte, pentru ca în ochii lor făptura din ape să nu mai apară drept zeu, iată ce trebuie să facem...

Capitolul XII

ŢĂNDĂRICĂ PRIMEŞTE INDICAŢII

— Atenţiune, Ţăndărică! Atenţiune! Îţi comunic întâmplările din următorul capitol, ca să-mi procuri datele ştiinţifice necesare. Înregistrează!

— Înregistrez!

Cătălin rămase câteva clipe cu ochii ţintuiţi pe nasul enorm al

„colaboratorului“ său, apoi începu să vorbească rar, de parcă ar fi dictat unor şcolari începători:

— Marele Preot pune la cale un vicleşug prin care locuitorii Insulei Înalte să-şi piardă încrederea în „Zeul din ape“. Preoţii încep să îndemne oamenii să se adune cât mai mulţi pe malul oceanului ca să-l implore pe solul zeului Atuo să stăvilească numeroasele cutremure a căror intensitate creşte mereu.

Localnicii, speriaţi de frecvenţa cu totul neobişnuită a cutremurelor, speriaţi de crăpăturile ce li se păreau fără fund, apărute în solul insulei, se lasă uşor convinşi.

Or primeşte să ia legătura cu ei şi în faţa mulţimii adunate pe ţărm repetă, în bună măsură, ceea ce spusese şi Marelui Preot, accentuând că el nu e zeu, că nu poate stăvili cutremurele şi că oamenii trebuie să părăsească insula cât mai curând, dacă nu vor să piară în adâncul oceanului.

Toate aceste adevăruri stârnesc dezamăgiri, confuzie, spaime, de care preoţii profită.

Sub conducerea Şchiopului, încep să propage ideea că teribilele cutremure sunt provocate de preaputernicul Tale. Zeul războiului, spun ei, e mânios că localnicii s-au lăsat înşelaţi de vicleana făptură din ape, care nu doreşte altceva decât să-i facă pe oameni să părăsească insula, ca să devină ea stăpână a acelor locuri.

Preoţii susţin că numai o „mare jertfă“, adică jertfirea unor copii, l-ar putea îmblânzi pe mâniosul Tale care s-ar îndura poate să curme cutremurele şi totodată să alunge vicleana şi mincinoasa arătare argintie.

Când porunceşte slujitorilor săi să răspândească asemenea cuvinte, Marele Preot porneşte de la convingerea că în niciun caz nu e posibil ca insula să se scufunde şi că, mai curând sau mai târziu, cutremurele vor înceta totuşi. Ţine seama şi de faptul că făptura din ape, văzând că nu-i reuşise vicleşugul, ar putea, într-adevăr, să plece, aşa cum spusese. De asta pregăteşte „marea jertfă“ – o jertfă excepţională – pentru după-amiaza următoare, făcându-şi socoteala că dacă arătarea argintie îşi va lua, într-adevăr, zborul, el va susţine că zeul Tale o alungase şi astfel autoritatea castei preoţeşti va creşte.

Cam acestea ar fi, Ţăndărică, datele noului capitol...

Capitolul XIII

„MAREA JERTFĂ“

Soarele începuse să coboare din cumpăna cerului spre apus.

Urcaţi pe zidul ce împrejmuia cetatea, preoţii luptători se înşirau într-un lanţ neîntrerupt.

Unii dintre ei băteau cu nişte bâte scurte în uriaşe gonguri de lemn, alţii suflau într-un fel de trâmbiţe făcute din scoici mari, care scoteau note prelungi, ascuţite.

Sunetele pătrunzătoare ale instrumentelor se împleteau cu glasurile învălmăşite ale oamenilor care pătrundeau în cetate prin porţile larg deschise, înghesuindu-se în faţa înaltei platforme de piatră, în faţa „Altarului Marii Jertfe“.

Era ora fixată pentru jertfa menită – după cum spuneau preoţii – să-l îmblânzească pe Tale, să-l facă să uite jignirea pe care i-o aduseseră locuitorii insulei şi astfel să-l determine să oprească cutremurele.

Marele Preot apăru în uşa templului.

Prinse de părul din creştetul capului, câteva frunze de palmier, tăiate în benzi subţiri, îi cădeau peste faţă.

Trupul gros, tatuat cu linii şi cercuri dese, întretăiate, se mişca acum cu o vioiciune nebănuită. În jurul şoldurilor purta o fustă scurtă făcută din plăcuţe de sidef, în care razele soarelui jucau ca în oglinzi.

În dreapta sa, puţin în urmă, păşea Şchiopul.

Două şiruri de preoţi luptători, asemeni unor gărzi de onoare, străjuiau drumul Marelui Preot spre altar.

În imediata apropiere a altarului se aflau alţi patru preoţi ale căror feţe tatuate cu linii groase, negre, erau înfricoşătoare. Nemişcaţi ca nişte statui, ţineau ridicate deasupra capului suliţe.

O suliţă vopsită în roşu stătea fixată într-un postament de pe altar.

Când Marele Preot urcă cele cinci trepte ale platformei de piatră, gongurile şi trompetele de scoici îşi uniră glasurile. Se lăsă deodată o tăcere grea, încărcată de aşteptare.

Apucând cu o mişcare bruscă suliţa roşie şi ridicând-o deasupra capului, Marele Preot sfâşie tăcerea cu un strigăt ascuţit, prelung.

— Tale!

— Talee! reluară chemarea cei patru preoţi de lângă altar.

— Taleee! strigară apoi într-un glas toţi preoţii luptători, înşiraţi pe zidul ce împrejmuia cetatea.

— Tu, cel mai puternic dintre zei, tu, neînfrântul, ascultă-ne! strigă iarăşi Marele Preot.

Iar preoţii de lângă altar şi cei de pe ziduri îşi prefăcură, pe rând, glasurile în ecou:

— Ascultă-ne!

— Ascultă-ne!

— Mare Jertfă îţi vom aduce spre a-ţi potoli dreapta ta mânie, spre a-ţi cere iertare pentru aceşti oameni care s-au lăsat înşelaţi de o vicleană arătare din ape. Mare Jertfă îţi vom aduce!

— Mare Jertfă îţi vom aduce! repetară, ecou, toţi ceilalţi preoţi.

Marele Preot se întoarse cu faţa spre templu şi repezi înainte braţul în care ţinea suliţa.

Pe uşa templului apărură patru preoţi, cu feţele tatuate în roşu. Târau, perechi, doi copii legaţi la mâini şi la picioare, cu capetele acoperite de glugi împletite din frunze de palmier.

Marele Preot făcu un semn şi Şchiopul păşi înaintea jertfelor cu pas solemn, ţinând deasupra capului un vas în care se afla un lichid roşu şi dens, asemenea sângelui.

Preoţii care târau copiii se opriră şi Şchiopul turnă lichidul pe pieptul celor sortiţi morţii.

Această parte a ritualului avea un sens bine stabilit: lichidul de culoarea sângelui trebuia să atragă atenţia lui Tale, să-l facă să-şi întoarcă privirea spre jertfe.

Mână Îndemânatică, urcat pe un mic meterez de lângă templu, putea să vadă perfect desfăşurarea ritualului. De altfel, întreaga ceremonie îi era bine cunoscută. De mulţi ani, de când se săvârşea, la început în faţa unor altare improvizate, apoi aici, în curtea cetăţii, asistase adesea la ea.

Totuşi de data aceasta ceva i se păru deosebit: de obicei se jertfeau copii până la opt, zece ani. Dar cei de acum, şi îndeosebi unul dintre ei, arătau a fi mult mai mari.

În timp ce victimile erau târâte spre altar, bătrânul îl zări pe Şchiop furişându-se în templu.

«Se duce la „Ochiul lui Tale“! În curând oamenii vor vedea razele căzând pe altar. Minciuna va învinge şi de data asta... Poate că ar trebui să strig adevărul. Dar cred că înainte de a putea rosti câteva cuvinte măcar, aş cădea străpuns de suliţele

oamenilor. Şi aşa sunt mânioşi pe mine pentru că i-am minţit că arătarea din ape e trimisul lui Atuo... Nu m-au ucis încă numai fiindcă n-au alt cioplitor de zei. Mi-au poruncit să prefac statuia cea mare, căreia
i-am dat chipul făpturii din ape. Vor iarăşi să aibă înfăţişarea lui Tale. Va trebui să mă supun... Şi acum va trebui să tac, altfel nu numai bătrâna mea viaţă ar fi în primejdie, ci şi a lui Tujiro... Dar unde o fi Tujiro?! Nu cumva, văzând porţile deschise, s-o fi strecurat afară din cetate?! De a făcut asta se află în mare primejdie.»

Pe malul oceanului alerga, cu sufletul la gură, cu obrajii scăldaţi în lacrimi, un băiat. Alergă cu disperare, parcă de fuga aceea ar fi depins viaţa sa.

Ajuns pe plaja strâmta, se aruncă în genunchi şi lansă un strigăt rupt din adâncul fiinţei sale:

— Ajută-i, arătare strălucitoare! Scap-o pe Oma, sca- pă-l pe Ahio! Ajută-i!

Or auzi strigătul băiatului, îi zări imaginea şi-l recunoscu pe Wiveru, care se oprise în apropierea locului unde era instalat un post de tele-radio-emisie.

Aici veneau de obicei Oma, Ahio şi Wiveru ca să discute cu „Zeul din ape“.

Or înţelese că se întâmplase ceva grav şi deşi se afla în febra pregătirilor dinaintea plecării – peste o oră, nava lor trebuia să decoleze – se grăbi să ia legătura cu Wiveru, să-i ceară explicaţii.

Băiatul îi povesti în fraze scurte şi nu prea clar formulate, ceea ce ştia, repetând într-una „scapă-i“!

De dimineaţă mama sa îl trimisese spre interiorul insulei, ca să strângă frunze de palmier bune pentru împletit. Se întorsese abia acum, după-amiază şi alergase la Ahio.

Găsise însă casa pustie.

În spatele casei, într-un tufiş, dăduse de trupul neînsufleţit al mamei prietenului său. Fusese ucisă cu lovituri de suliţă.

Cuprins de o neagră presimţire, alergase în coliba Omei.

Îl găsise pe bunicul fetei prăbuşit lângă masa scundă. Era rănit, foarte grav rănit. Abia reuşise să obţină de la el câteva cuvinte din care înţelesese că spre zori năvăliseră în colibă nişte preoţi. Bătrânul se afla afară şi, intrând, îi văzuse legând-o pe

Oma. Încercase să o apere cu slabele sale puteri, dar loviturile de bâtă îl aruncaseră într-un leşin vecin cu moartea.

Bătrânul mai apucase să-i spună lui Wiveru că Oma va fi jerfită zeului Tale, apoi leşinase iarăşi, sau poate că-şi dăduse duhul.

Două „muşte argintii" ţâşniră din ocean şi după foarte scurt timp, extratereştrii putură să urmărească pe ecrane ceremonia jertfei.

Ahio şi Oma fuseseră târâţi pe altar.

Cei patru preoţi cu tatuaj negru se urcaseră şi ei pe platforma de piatră, îndreptând suliţele spre piepturile tinere.

— Mă duc! Mă duc să-i salvez! exclamă Or.

— Prea târziu. Totul ar fi inutil. Peste câteva clipe vor fi omorâţi. Priveşte!

Marele Preot îşi pregăti şi el suliţa, gata să lovească primul, în timp ce scotea iarăşi strigătul acela sălbatic, ca un îndemn la luptă.

— Tale!

— Talee! repetară toţi ceilalţi preoţi.

— Pleacă-ţi privirea asupra jertfelor, preaputernice Tale! continuă Marele Preot.

Cei care mai asistaseră la asemenea ceremonii ştiau că imediat va cădea pe altar, „raza de foc“ din ochiul zeului invocat,

Iată însă că de data aceasta – lucru ce nu se mai întâmplase nicicând la o „mare jertfă“ – raza întârzia să apară. După o aşteptare încordată, Marele Preot repetă rugămintea către Tale, dar fără niciun rezultat.

Mulţimea începu să murmure, să se foiască.

Cei patru preoţi de pe altar îşi plecară, dezorientaţi, suliţele. Acelaşi lucru îl făcu, involuntar, şi Marele Preot în timp ce din spatele benzilor de frunze ce-i cădeau pe faţă, arunca priviri îngrijorate spre acea porţiune din zidul templului unde ştia că se află „Ochiul lui Tale“.

— Se întâmplă ceva.. Nu ştiu precis ce... Ceva neobişnuit care... Or îşi întrerupe gândul ca să exclame: Zbor acolo! Să încerc să-i salvez.

Se repezi într-o încăpere alăturată, îşi puse casca de protecţie, încinse peste costum un brâu antigravitaţional şi aparatul de convertit gândurile în sunete.

Io nu încercă să-l oprească. Şi el socotea că tinerii prieteni ai lui Or meritau să fie salvaţi. Transmise tovarăşului său numai un singur gând:

— Să te întorci cât mai repede. Nu putem amâna plecarea.

Rază din „Ochiul lui Tale“ refuza să cadă pe altar. Dezorientarea preoţilor creştea, o dată cu vuietul înăbuşit stârnit de mulţime.

Deodată din templu îşi făcu apariţia Şchiopul. Se apropie grăbit de Marele Preot şi începu să-i şoptească ceva.

După ce vărsase lichidul roşu pe trupurile jertfelor, Şchiopul se strecurase în templu şi se îndreptase grăbit spre firida din zid, unde se află piatra şlefuită. Ştia că nu poate fi văzut de nimeni. În ziua aceea şi preoţilor li se interzisese să păşească în templu, aşa cum li se interzisese şi celor doi cioplitori. Se rânduiseră gărzi care să vegheze cu străşnicie la îndeplinirea acestei porunci.

Precauţiile erau strict necesare, pentru că din toată tagma luptătorilor lui Tale numai Marele Preot şi Şchiopul cunoşteau taina pietrei şlefuite din zid.

Tocmai de asta nespusă fusese uimirea şi spaima Şchiopului când zărise „Ochiul lui Tale“ sfărâmat în bucăţele. Îşi dăduse foarte bine seama că tot spectacolul organizat în jurul „altarului marii jertfe“ putea fi compromis şi îl cuprinsese o frică cumplită, dar în acelaşi timp neputincioasă.

Nu îndrăznise din prima clipă să se ducă şi să-l anunţe pe Marele Preot de cele întâmplate. Rămăsese ţintuit locului, cu bucăţelele pietrei şlefuite în mână, privind dezorientat în jur.

Deodată ochii i se pironiseră pe o placă de piatră din podea, dedesubtul căreia ştia că se află una dintre multele ascunzători ale templului. I se păruse că placa aceea era puţin deplasată de la locul ei. Se apropiase şi o dăduse deoparte. Un strigăt că de fiară turbată îi scăpase din piept când îl zărise în ascunzătoare pe Tujiro.

Îşi dăduse imediat seama că el sfărâmase „Ochiul lui Tale“.

Şi chiar aşa era!

Aflând de jertfa care se punea la cale, băiatul se gândise că ar putea să-i salveze pe cei doi copii sortiţi morţii. Nu ştia cine sunt jertfele, dar socotise că, oricine ar fi fost, trebuiau salvaţi.

Îşi ţinuse tăinuit planul chiar şi faţă de Mână Îndemînatică şi încă de dimineaţă se strecurase în ascunzătoare.

Pe la prânz îl zărise, printr-o mică gaură din lespedea care acoperea ascunzătoarea, pe Şchiop deschizând firida din zid şi ştergând cu o bucată de piele „Ochiul lui Tale“.

Imediat după plecarea preotului, sfărâmase piatra şlefuită...

Strigătul de mânie al Şchiopului alarmase gărzile care se aflau la uşi. Trei preoţi năvăliseră în sală şi, după câteva clipe, sub loviturile necruţătoare, băiatul leşinase.

Socotind că nu-i mai rămâne nimic altceva de făcut, Şchiopul alergase să comunice situaţia Marelui Preot.

Ascultând atât de neplăcuta veste, o mânie fără margini puse stăpânire pe Marele Preot. Ochii i se injectară şi mâna i se crispă pe suliţă ca o gheară.

Prima pornire pe care o simţi a fost aceea de a înfige suliţa în trupul vestitorului. Pe urmă însă stăpânirea de sine, îndelung educată, învinse, ceaţa mâniei care-i întunecase câteva clipe mintea se risipi şi creierul începu să lucreze cu febrilitate, căutând ieşirea din situaţia neplăcută în care se afla.

Se aplecă la urechea Şchiopului şi-i porunci:

— Du-te în încăperea mea din templu. Găseşti acolo o salbă din plăcuţe de sidef. Foloseşte-o în locul pietrei şlefuite. Pe ticălosul ăla de băiat îl pregăteşti de jertfă şi-l trimiţi deîndată aici.

— Poate că a murit, îngână Şchiopul.

— Mort sau viu! Îi acoperi faţa şi îl trimiţi!

Şchiopul se depărtă.

Marele Preot stătu o vreme nemişcat înaintea mulţimii care vocifera.

Câteva glasuri cereau chiar, tot mai insistent, ca cei doi copii de pe altar să fie eliberaţi, aşa cum prevedea „legea sacră“ în cazul când Zeul Războiului nu şi-ar fi plecat ochiul asupra jertfelor.

Deodată Marele Preot începu să-şi agite mâinile, corpul, de parcă ar fi fost cuprins de o durere bruscă şi căzu în genunchi, urlând:

— Tale!

Câţiva dintre preoţii de pe ziduri repetară strigătul, dar fără prea multă convingere, pentru că în spectacolul bine regizat al

jertfei, această scenă nu era prevăzută.

— Tale... Tale... Tale... repetă Marele Preot din ce în ce mai stins, apoi înmărmuri în genunchi, cu spatele frânt, cu capul căzut. Mulţimea, impresionată, amuţi cu totul.

Când Marele Preot îşi dădu seama că oamenii erau pregătiţi pentru un nou şoc sufletesc, se ridică în picioare şi repetă, la început în şoaptă, apoi din ce în ce mai tare:

— Tale a vorbit!... Tale a vorbit!... Tale a vorbit! Preoţii de pe ziduri reluară strigătul cu uimire şi spaimă. La fel şi o parte din mulţime.

Marele Preot ridică brusc mâinile, cerând tăcere.

Tăcerea se aşternu apăsătoare ca o lespede de mormânt.

Glasul Marelui Preot, asemeni ţipătului unei păsări de pradă, spulberă liniştea:

— Preaputernicul Tale, nebiruitul Tale a vorbit! Glasul său a răsunat în mine ca un tunet. Şi mi-a spus Marele Tale că e prea mânios pe voi, oameni de pe Înalta Insulă şi nu poate fi împăcat doar cu două jertfe. Ca să-l îndurăm să-şi plece ochiul lui de foc spre altarul nostru, îi vom aduce încă o jertfă!

Întorcându-se brusc cu faţa spre templu, repezi înainte suliţa roşie.

Tobele de lemn începură să răpăiască, trâmbiţele din scoici mugiră sfâşietor.

În uşa templului apărură doi preoţi, ţinând între ei trupul unui tânăr al cărui cap era acoperit cu o glugă împletită din frunze de palmier. Trupul părea cu totul inert.

Or sosise lângă zidurile cetăţii când Marele Preot spunea mulţimii că auzise glasul lui Tale.

Rămase ascuns între frunzele unui palmier, aşteptând să vadă ce va urma, hotărât însă să intervină fulgerător în cazul când s-ar fi convins că pentru tinerii săi prieteni pământeni nu mai există altă scăpare.

Aparatul de convertit gândurile în sunete era capabil să facă şi operaţia inversă, adică putea să-i traducă vorbele pământenilor, aşa încât înţelegea perfect ce se petrece în curtea cetăţii...

Deodată creierul său recepţionă un mesaj al lui Io. Recepţia era tulburată de un fel de paraziţi, provocaţi, desigur, de emoţia deosebită a tovarăşului său.

— Or! Atenţiune, Or! Interceptezi?

— Interceptez! Ce s-a întâmplat?!

— Seismografele au intrat brusc în alarmă. Prevestesc în cel mai scurt timp un cutremur cu totul neobişnuit... întoarce-te imediat la navă! Trebuie să decolăm!

Or văzu cum Tujiro e urcat pe altar...

— Mai întârzii puţin, Io. Chiar acum o să intervin să salvez copiii. Nu pot să-i las... Ar fi...

— Or! Or! Se petrece ceva cu totul neprevăzut. Porţiunea din fundul oceanului pe care e fixată nava începe să alunece, să se scufunde.

Interceptând aceste gânduri bruiate de un fel de bâzâit continuu, ce dovedea extraordinara stare de surescitare în care se afla tovarăşul său, Or realiza aproape instantaneu singura soluţie posibilă:

— Decolează! Imediat!

— Şi tu?!...

— Decolează! Până m-aş întoarce eu poate că nava... Decolează imediat! E prea important ceea ce am aflat pe această planetă. Informaţiile culese trebuie să ajungă neapărât la nava bază. Nu putem risca scopul principal... Decolează!

Gândurile acestea năvăliră torent, aproape suprapunându-se.

Or intercepta vag răspunsul tovarăşului său.

— Ai dreptate... Conectez motoarele. Alunecarea pământului devine tot mai rapidă. îţi las un aparat de produs argon şi un robot universal. Le vei găsi plutind deasupra apei... E tot ce pot face pentru tine...

În clipa aceea, Or văzu căzând pe altar un fascicul de raze.

Şchiopul folosea cu succes salba din plăcuţe de sidef.

Marele Preot strigă cu vădită satisfacţie:

— Preaputernicul Tale s-a îndurat să-şi plece ochiul!

Ridică suliţa, pregătindu-se s-o înfigă în pieptul lui Tujiro.

— Opreşte-te! Opreşte-te!

Porunca extrapământeanului răsună, într-adevăr, ca un tunet, de-a dreptul în creierul Marelui Preot, pe care puse stăpânire o groază nemăsurată. Scăpă suliţa şi se prăbuşi în genunchi, spre stupefacţia mulţimii şi a preoţilor care nu mai înţelegeau de loc comportarea conducătorului lor.

În clipa următoare, deasupra curţii cetăţii apăru o arătare care scânteia orbitor în lumina soarelui. Panica muşcă adânc inimile oamenilor. Începură să ţipe, să se înghesuie unii în alţii,

să se împingă...

— Liniştiţi-vă! Nu vă voi face niciun rău! Vreau numai să opresc omorârea acestor copii. Liniştiţi-vă!

Arătarea vorbea cu glas omenesc – traducătorul intrase în acţiune – un glas foarte puternic, cu o sonoritate neobişnuită, totuşi un glas omenesc.

— Liniştiţi-vă! E zeul din ape! El ne vrea numai binele. Liniştiţi-vă!

Cel care striga acum din toate puterile era Mână Îndemânatică.

Oamenii se mai calmară. Rămaseră cu privirile ţintuite la extraterestrul care atârna deasupra capetelor lor...

— Adio, Or!

— Adio, Io! Povesteşte fraţilor noştri despre frumuseţea acestei planete. Spune-le să revină aici. Să revină...

O flacără ţâşni din ocean, proiectându-se parcă spre soare.

Dintre oamenii adunaţi în curtea cetăţii n-o observă nimeni. Atenţia tuturor era concentrată exclusiv asupra lui Or.

Numai astronautul zări câteva secunde – poate şi datorită privirii sale atât de perfecţionate – săgetarea navei care sfâşia atmosfera...

Arătarea strălucitoare coborî spre altar.

Marele Preot şi ceilalţi patru care trebuiau să-şi înfigă suliţele în jertfe, o luară la goană.

Or dezlega copiii, le smulse glugile şi căluşurile din gură.

— Tujiro!

Strigătul bătrânului cioplitor, care abia acum îşi dădu seama cine era cea de a treia jertfă, se rostogoli, peste capetele mulţimii. Mână Îndemânatică încercă să-şi facă loc printre oameni, să se apropie de altar. Dar trupurile prăvălite în genunchi – toţi îngenunchiaseră şi-şi plecaseră capetele de teamă să nu orbească, atunci când astronautul coborâse pe altar – trupurile acelea înghesuite unele în altele se dovediră o piedică de netrecut.

— Tujiro!

— Tujiro! îngână Oma şi Ahio.

Ucenicul cioplitor nu-şi revenise încă din leşinul prelungit.

Or lega braţele celor trei copii cu un fel de curele ce atârnau din centura antigravitică.

Pământul se cutremură brusc, puternic.

O porţiune din turnul principal al templului lui Tale se nărui cu vuiet prelung.

Oamenii săriră în picioare. Zăriră plutind deasupra lor arătarea strălucitoare şi cei trei copii, cele trei jertfe.

Glasul puternic al „Zeului din ape“ îi îndemnă:

— Părăsiţi chiar acum insula! Părăsiţi-o! Vor urma cutremure cumplite! Se poate chiar ca insula să se scufunde cu totul în ape! Părăsiţi-o!

Or şi cei trei copii zburară apoi spre malul oceanului.

Într-o dezordine cumplită, urlând, lovindu-se, zgâriindu-se, călcându-se, locuitorii Insulei Înalte şi preoţii lui Tale se îngrămădiră spre poarta cetăţii.

Un singur om rămase locului: Mână Îndemânatică. Se îndreptă liniştit spre intrarea templului. Era sigur că arătarea strălucitoare va face în aşa fel, încât Tujiro să fie salvat.

Acum, după ce văzuse atât de bine ciudata fiinţă – fusese singurul dintre cei adunaţi în curte care cutezase să o privească tot timpul – socotea că trebuie să mai facă unele retuşuri statuii „Zeului din ape“.

Chiar la intrarea templului zări trupul Marelui Preot, strivit de lespezile prăbuşite din turn. Îi aruncă doar o privire din mers, apoi, intrând în sala mare, apucă daltă şi ciocanul, fără să ţină seama că pământul începuse să se cutremure din nou.

Or şi patru tineri pământeni prinşi de centura sa antigravitaţională – îl luaseră de pe malul oceanului şi pe Wiveru – plutiră o vreme deasupra Insulei Înalte. Văzură un furnicar de oameni năvălind pe plaja unde erau trase bărcile preoţilor. Văzură încăierarea cumplită care se stârni acolo şi înţeleseră că nicio barcă nu va reuşi să se desprindă de ţărm.

Porniră apoi în zbor spre întinderea mării, lăsând în urmă insula zguduită tot mai puternic de tentaculele nevăzute ale cutremurului...

Capitolul XIV

ULTIMUL MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

— După ce am citit cel din urmă capitol al povestirii – la lectură au asistat toţi prietenii mei, precum şi John Sayers, Eric

Roe şi conducătorul grupului de arheologi care cercetează oraşul scufundat – am aşteptat, cu inima cât un bob de mazăre, părerile ascultătorilor.

Nu-mi amintesc, dragă frate, ca la vreun examen să fi fost atât de emoţionat.

Bineînţeles că Bogdan a ţinut să fie consecvent şi de această dată. A luat primul cuvântul, făcând următoarea observaţie:

— Oare extrapământenii şi, în special, Or nu se poartă „prea terestru", nu au sentimente prea „omeneşti", în sensul pe care-l dăm noi acestui termen?

Desigur, dragă frate, că nu pot şti precis, aşa cum nu ştie nimeni de pe Terra, cam ce fel de sentimente pot avea nişte extratereştri. E drept că Io şi, mai ales, Or se poartă aşa cum s-ar purta nişte semeni de-ai noştri descinşi pe o altă planetă şi puşi în situaţiile din povestirea mea. Dar cred că orice fiinţă cugetătoare ajunsă la un înalt grad de civilizaţie poate avea „sentimente umane" asemănătoare.

Toate aceste lucruri le-a susţinut şi Eric Roe, dând astfel lui Bogdan răspunsul în locul meu.

Enid a obiectat şi ea că povestirea nu e terminată. Vrea să ştie ce s-a mai întâmplat cu Or şi cu cei patru tineri salvaţi de el. Am replicat că asta ar fi, de fapt, altă povestire. În „Cosmonautul de piatră" mi-am propus să explic doar provenienţa statuii.

Îţi spun sincer, dragă frate, că toate aceste obiecţii mă interesau mai puţin. Ceea ce aşteptam era părerea conducătorului arheologilor, pe care îl pusesem la curent cu toată povestirea. Văzîndu-l că tace în continuare, n-am putut să mă mai stăpânesc şi am întrebat cu o voce care parcă nu era a mea.

— Dumneavoastră ce credeţi?

Arheologul e un om mai vârstnic, cu o faţă colţuroasă şi nişte sprâncene stufoase, împreunate, care fac ca privirea lui să pară aspră şi pătrunzătoare. Nu prea m-am simţit în larg când şi-a fixat insistent ochii asupra mea şi parcă mi s-a scurs tot sângele din vine când l-am auzit rostind cu o voce ca un dangăt de clopot:

— Iată ipoteza noastră: statuia înfăţişează un preot în timpul ritualului. Faţa lui e acoperită de o mască sacră. Au mai fost găsite două statui oarecum asemănătoare în nişte insule din

apropiere.

S-a lăsat apoi, dragă frate, o tăcere atât de desăvârşită, încât o puteai asculta ca pe o muzică.

Pe feţele tuturor se citea o mare dezamăgire.

Apoi cine crezi că a luat întâi apărarea ipotezei mele „fanteziste“ în faţa ipotezii ştiinţifice a arheologului?! Bogdan! Tocmai el, care îmi reproşase mereu câte ceva în legătură cu „baza ştiinţifică“ a povestirii, a izbucnit cu o înflăcărare neobişnuită, aducând însă nişte argumente ştiinţifice mai slabe chiar decât aş putea eu aduce:

— Dar statuia seamănă excepţional cu un astronaut! Excepţional! Şi povestirea e foarte... verosimilă... Foarte!

Se bâlbâia puţin, probabil tocmai pentru că nu găsea argumente.

— Da, foarte, foarte verosimilă! repetă Enid cu o lacrimă în glas.

— Oare ipoteza dumneavoastră e definitivă? a întrebat Fay.

Arheologul a zâmbit abia perceptibil, sau poate că aşa mi s-a părut mie.

— Nu ştiu ce înseamnă o „ipoteză definitivă“. Lângă orice ipoteză rămân întotdeauna semne de întrebare.

Acest răspuns m-a mai înviorat puţin. Poate că aş fi rostit chiar ceva, dacă nu mi-ar fi luat-o înainte John Sayers:

— Îmi permit să fac şi eu o observaţie: oare nu s-ar putea ca statuile care se aseamănă celei de aci să nu înfăţişeze nişte preoţi cu măşti de ritual, ci să fie nişte copii ale „statuii cosmonautului“?

— S-ar putea! S-ar putea! a exclamat Enid.

— Sau, ca să pornim de la ipoteza lui Cătălin, n-ar fi posibil că Or să fi trecut şi prin alte insule şi alţi sculptori să-i fi cioplit chipul?... Poate că, mai târziu, chiar preoţii şi-au făcut căştile rituale după modelul căştii de astronaut!

Aceste presupuneri ale lui Eric Roe ne-au dat „apă la moară“ şi mie şi Omei şi lui Bogdan şi lui Fay. Toţi patru am izbucnit aproape într-un glas:

— De ce să nu se poată?!

— Se poate foarte bine!

— E foarte posibil să se fi întâmplat aşa!

Dar privirea severă a arheologului ne-a îngheţat exclamaţiile pe buze. Aşteptam să ne „bombardeze“ cu noi argumente

ştiinţifice care să facă povestirea harcea-parcea.

Când colo, ce crezi că s-a întâmplat, dragă frate?! A izbucnit într-un râs neaşteptat, puternic, apoi, deschizând larg braţele, ne-a spus:

— Cum aş putea să lupt cu atâţia visători incorigibili?! Cu ce arme? Cu o ipoteză, care, fie ea oricât de ştiinţifică, e deocamdată numai o ipoteză?! Ei da, atunci când se va transforma în certitudine, voi putea relua „ostilităţile“ cu mai mult curaj... Dar, ca să fiu sincer, nu prea cred să ajungem vreodată acolo. Aşadar, ipotezele noastre pot şi sunt chiar nevoite să convieţuiască în mod paşnic. Mai ales că ipoteza voastră este – recunosc – o „persoană“ foarte simpatică şi atrăgătoare. De asta mi-am şi permis să dau povestirea televiziunii. Am acolo un vechi prieten, regizor, care mi-a spus că Oma, Wiveru, Or şi toate celelalte personaje au şanse să apară pe ecranele de televiziune. Sper că autorul nu se va împotrivi.

— Eu nu. Poate Ţăndărică... am îngânat.

Acum îmi convenea să glumesc!

Îţi dai seama, dragă frate, ce grozav ar fi să revăd pe ecran tot ceea ce mi-am imaginat: locuri, fapte, personaje... Ard de nerăbdare!

Enid îmi repetă însă într-una că povestirea nu e, de fapt, terminată. Ştiu eu ce să spun?... Au şi început să-mi zbârnâie prin cap nişte idei şi, poate că într-o zi, cu ajutorul lui Ţăndărică, pe care l-am primit în dar, voi închega un roman cu aceleaşi personaje. Mi se pare că o să trădez cu totul poezia în favoarea prozei. Ei, ce-o fi om vedea! Deocamdată considcr că povestirea „Cosmonautul de piatră“ s-a terminat!

Cătălin aşeză banda pe care imprimase ultimul mesaj către fratele său într-o cutie mare de plastic.

Acolo se mai aflau unsprezece benzi, toate purtătoare ale vechilor sale mesaje. Nu fuseseră niciodată expediate, pentru simplul motiv că adresantul nu exista.

Da! Cătălin nu avusese nicicând un frate, dar tare îşi mai dorise unul!

Apoi, aşezându-se în pat, îşi ură singur „vise plăcute“.

Şi ce vis mai plăcut şi-ar fi putut dori decât unul în care să se desfăşoare noi aventuri ale lui Or şi ale tinerilor săi prieteni

pământeni...

CUPRINS

Partea întâi
VIITORUL

Partea a doua
TRECUTUL